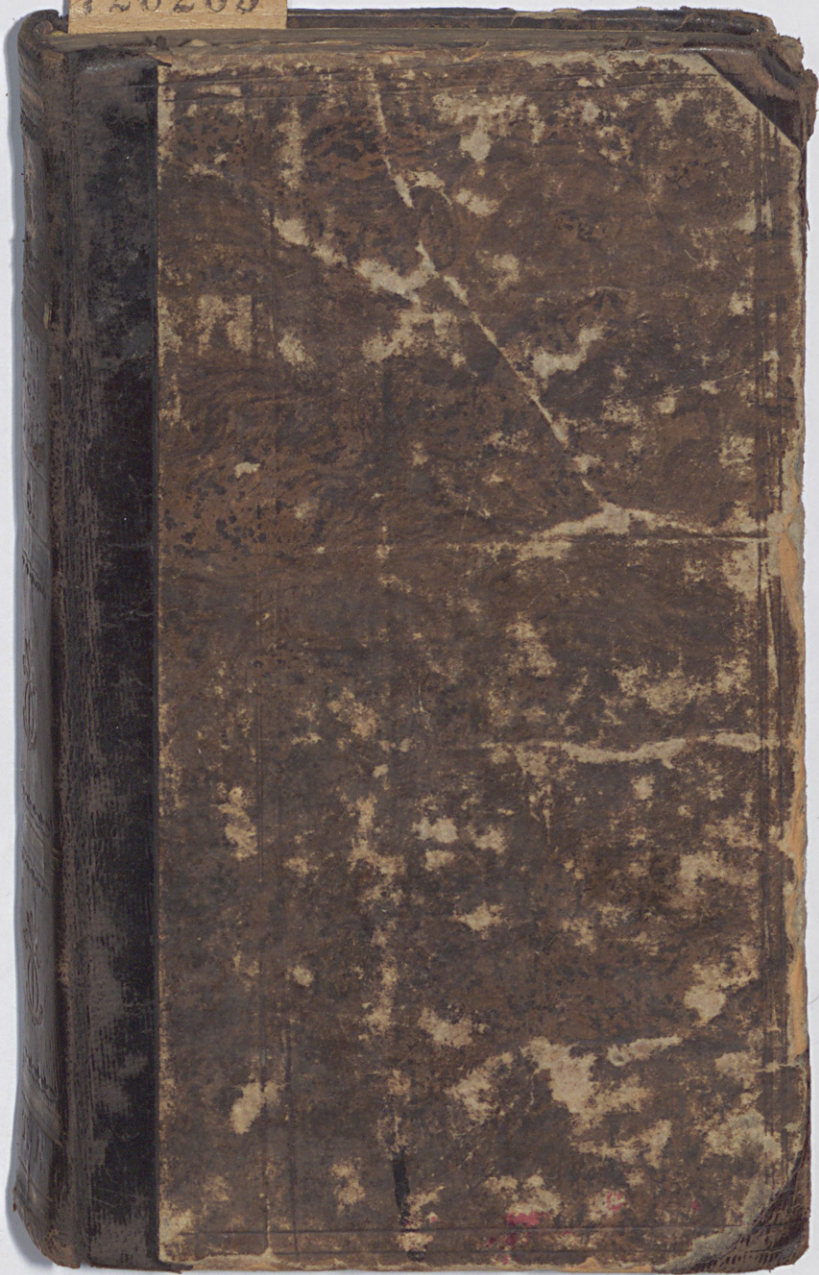

720265

03.

315.a1.

Faint, illegible handwriting, possibly a signature or name.

IV $\frac{6}{10}$
EZER EGY ÉJSZAKA.

ARAB REGÉK.

B315 arab
1830

FORDÍTOTTA

Vörösmarty

Ötödik Füzet.

PESTEN,
PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNÁL.
1830.

A' BORBÉLY' TÖRTÉNETE.

„**M**ostanser Billah fejedelem' igazgatása alatt, ki olly híres lett a' szegények iránt való adakozósága által, tiz zsvány nyugtalanította a' Bagdád körül lévő utakat. A' Chalyf, néhány nappal a' Bairám ünnep előtt előhivatá a' városkapitányt, 's megparancsolá neki halálos büntetés alatt, hogy mind a' tizet elő teremtsé“

Seherazád e' helynél megállapodott, jelentvén az Indiai Szultánnak, hogy már megvirradt. A' Szultán fölkele, 's jövő éjjel a' Szultánné következőleg folytató történetét:

SZÁZ HETVENEGYEDIK ÉJSZAKA.

„A' városkapitány, folytató a' Borbély, nem késedelmezett, hanem annyi embert küldött széllel, hogy a' tiz zsványt még a' Bairám napon elfogták. Én épen a' Tigris' partján sétáltam, 's tiz gazdag öltözetű embert láték, kik egy hajóra szállottak. Mindjárt észre vehettem volna, hogy zsványok, ha figyelmezek vala az örökre, kik őket kísérték; de csak rájok veszett az eszem, 's azt

hivén, hogy mulatozni, 's az ünnepet vígan tölteni indultak, egy szót sem szólván, velök együtt a' hajóba léptem azon reménynyel, hogy meg fognak szenvedni társaságokban. A' Tigrisen lefelé mentünk, 's a' Chalyf' palotája előtt szállítanak ki bennünket. A' mint a' hajóból kiléptünk, új sereg örök vettek körül bennünket, megköltözének, 's a' Chalyf' elébe vezettek. Én is meg hagytam magamat költözni, mint a' többiek, egy szót sem szólván. Mit is használt volna ha beszélni, 's ellenkezni akartam volna is? legfelebb bántásokat vont volna reám az öröktől, kik úgy sem halgattak volna meg; mert ezek durva emberek, 's nem hajtanak a' józan okokra. Zsiványokkal voltam együtt, 's ez elég ok volt nekik, hogy engem' is annak tartsanak.

Mihelyt a' Chalyf' elébe vitettünk, azonnal parancsolá a' tíz gonosztévő' megbüntetését. „Vágjátok el a' tíz zsivány fejét;“ monda. A' hohér nyomban egy sorba állított bennünket a' mint épen kezére esett, 's én szerencsére az utolsó valék. Levágá, az elsőn kezdve mind a' tíz zsiványnak fejét, 's a' mint reám ére, megállapodék. Látván a' Chalyf, hogy a' hohér nem vág hozzám, haragra lobbana. „Nem megparancsoltam e, — kiálta reá, — hogy mind a' tíz zsivány' fejét elvágd? miért cselekedted azt csak kilenczcel?“ — „Igaz hitűek' uralkodója, — felele a' hohér, — isten örözzön meg attól, hogy fölséged' parancsát ne teljesíteném; itt fekszik a' tíz test, 's ugyan annyi lő, melyeket le vágtam, meg számláltathatod.“ A'

Chalyf meggyőződven arról, hogy a' hóhér igazat mondott, csodálkozva nézett reám, 's látván, hogy épen nincsen zsvány képem, így szóla hozzám: „Édes öregem, ugyan mi-csoda történet által jutottál ezen nyomorultak közé, kik ezerszeresen is megérdemelték a' halált?“ Én felelék; „Igazhitűek' uralkodója, megvallom előtted az igazságot. Láttam ma reggel ezen tíz embert, kiknek megbüntetése olly dicső bizonyysága fölséged' igazság szolgáltatásának, egy hajóba szállni, 's velök mentem azt hívén, hogy valami víg vendégségre indultak, hogy a' mai nagy ünnepet az által ülljék.“

A' Chalyf nem állhatá meg, hogy kalandomon ne nevéssen, 's a' helyett, hogy ama santa ifjúként ugy bánt volna velem, mint fecsegővel, csodálá szótlanságomat, 's állhatatosságomat a' hallgatásban. „Igazhitűek' uralkodója, — mondék neki, — nem fog csodálkozni fölséged, hogy ez alkalomnál hallgattam, melly minden egyebet szólásra fogott volna kényszeríteni. Én ugyan is a' hallgatást mesterség gyanánt üzöm, 's ezen erény által a' „hallgató“ diszes mellék nevet nyertem. Így hínak tudniüllik hat bátyáimtól való megkülönböztetés okáért. Ez élet bölcseségem gyümölcse, 's ezen erény teszi dicsőségemet, és boldogságomat.“ — „Örvendek, — monda a' Chalyf mosolyogva, — hogy ezen mellék nevet adták reád, mellyre olly méltónak mutatod magadat. De mondd meg csak, mi-csoda emberek a' bátyáid? hasonlók e hozzád?“ — „Épenséggel nem, — felelék, — mindnyájan kisebb, vagy nagyobb mértékben fecsegők

voltak, 's a' mi külsejüket illeti, úgy még nagyobb a' különbség köztem, és közöttük. Az első pupos hátú volt, a' második fogatlan, a' harmadik félszemü, a' negyedik vak, az ötödik csonka fülü, 's a' hatodik hasított ajakú. Ezen hattal olyan kalandok történtek, mellyekből könnyen kivehetnéd természetüket, ha szabad volna fűlségednek elbeszél-nem. Ugy tetszvé, hogy a' Chalyf kívánja hallani, így folytatám, nem várván parancsolatát.

A' BORBÉLY' ELSŐ BÁTYJÁNAK TÖRTÉNETE.

Uram, — kezdé, — legöregebbik bátyám, kinek pupos Bakbuk vala neve, mesterségére nézve, szabó volt. A' tanuló esztendő' végezetével egy holtot bérlett egy malommal általellenben, 's nem lévén még ösmerősei, csak bajosan tenge munkájából. A' molnár ellenben kényére élt, 's igen szép neje volt. Egykor bátyám, a' mint épen boltjában dolgozék, fülemelé fejét, 's megpillantá a' malom' egyik ablakában a' molnárnet, ki az útczára nézett. Igen szépnek lelé úgy, hogy egészen elbájoltatott tőle. A' molnárnet ellenben nem ügyelt reá tovább, be tette az ablakot, 's egész nap nem mutatá magát többé. A' szegény szabó azonban munkája alatt szüntelen a' malom ablakra tekintgetett, sokszor megszurta ujját, 's az óta épen nem dolgozott olly szorgalmasan, mint előbb. A' mint estére boltját be kellett volna zárnia, nem veheté magát reá, mert mindig reménylette,

hogy a' molnárnét meg fogja látni; de végre még is bé kellett csuknia, 's házikójába térnie, hol az éjszakát igen szomoruan töltötte. Igaz, hogy annál korábban is fölkelte, 's a' szerelmesét látni vágyás' szárnyain repült boltjába. Azonban most sem volt szerencsésebb, mint az előbbi napon; a' molnárné egész nap alatt csak egy pillantatra mutatá magát, de épen azon pillantatban tevé őt a' legszerelmesebb emberré. Harmadnapon boldogabb volt, mint az előbbieken. A' molnárné történetből egy pillantatot vetett reá, 's épen rajta érte, midőn ez ő rá báméskodott; mindjárt tudta tehát mi történik szívében“

A' virradó nap kényszeríté Seherazádot, beszédét e' helynél félbe szakasztani. Jövő éjjel ismét folytatá, az Indiai Szultánhoz szólván:

SZÁZHETVENKETTŐDIK ÉJSZAKA.

„A' molnárné alig vette észre bátyám' indulatait, 's a' helyett, hogy rajtok megnehezeltene, föltevé magában, hogy tréfát üz vele. Mosolyogva nézett reá; a' bátyám is reá nézett, de olyan furcsa ábrázattal, hogy a' molnárné hirtelen becsukta az ablakot, félvén, hogy fel kell kacagnia rajta, 's ebből bátyám észre találja venni, hogy őt igen nevetségesnek találja. A' jó Bakbuk ezt azonban a' maga hasznára magyarázá, 's nem szünt

meg azzal hízkelkedni magának, hogy gyönyörűséggel szemléltetik.

A' molnárné eltökélé, hogy bátyámmal tréfát fog űzni. Volt egy szép selyem szüete, mellyből már régen akart ruhát csináltatni. Betakarta egy szépen hímzett kendőbe, 's elküldötte hozzá, egy házabeli fiatal rabnőtől. A' rabnő, ki mindenről volt értesítve, elméne a' szabó boltjához, 's monda neki; „köszöntet az asszonyom, és kéret, hogy ezen darab szüetből, mellyet hoztam, csinálj neki egy ruhát az ide zárt példány szerint. Gyakran változtatja ruháit, 's általában jó varrató, kivel meg fogsz elégedni.“ Bátyám most már épen nem kéllé, hogy a' molnárné valósággal bele szeretett, azt hívén, hogy azért küld neki mindjárt a' legközelebbi eset után munkát, hogy értésére adja, hogy olvasott szive' fenekében, 's azon szerencséről, mellyet az ő szívében tett, bizonyossá tegye. Ezen kedvező véleménytől elfogódva reá bizá a' rabnőre; mondja meg asszonyának, hogy érte mindent félre tesz, 's a' ruha holnap reggelre elkészül. Valóban olly szorgalmasan is dolgozott, hogy a' ruhát még az napon elkészítette.

Más nap elment a' fiatal rabnő megnézni, kész-e a' ruha. Bakbuk oda adá neki űszve hajtogatva, ezt mondván: „Sokkal többöm függ attól, hogy asszonyodnak kedvére tegyek, mint sem azt gondatlanul csináljam; szeretném gondosságommal arra bírni, hogy jövendőben csupán nálam dolgoztasson.“ A' fiatal rabnő elindula, de néhány lépés után ismét megfordula ezt mondván halkán a' bá-

tyámuak: „Ha! majd el is felejtettem egy izenetet megmondani; asszonyom köszöntet, 's azt kérdezteti, hogy aluttál a' mult éjszaka; szegény asszony olly kimondhatlanul szeret, hogy szemét sem hunyhatta be.“ — „Mondd meg neki, — felele együgyü bátyám, hogy olly forró szenvedelemmel viseltetem iránta, hogy négy éjszakától fogva szememet sem zártam be.“ A' molnárné ezen köszöntése után azt hitte, bizton reménylheti, hogy már nem sokáig fogja epedni hagyni kegyeiért.

Alig telt bele egy negyed óra, hogy a' rabnő bátyámat ott hagyá, midőn ismét egy vég atlaszszal látá jőni. „Asszonyom, — monda ez, — igen megelégszik a' ruhával; nagyon jól áll neki, de mivel ollyan szép, 's új nadrággal szeretné viselni, kéret csinálj neki legalább egyet ezen vég atlaszból.“ — „Igen jól van, — felele Bakbuk, — még ma kész lesz, minekelőtte boltomból elmennék; estve felé eljöhetsz érte.“ A' molnárné gyakran mutatta magát az ablaknál 's minden kellemét tékozolta, hogy bátyámat fölbátorítsa. Vég tekintet volt őtet dolgozni látni. A' nadrág hamar megkészült. A' rabnő elvitte, de sem a' ruhára, 's nadrágra tett költségeiért, sem munkájáért nem hozott neki pénzt. Az alatt a' boldogtalan szerelmes, kivel a' nélkül, hogy észre vette volna, csak tréfát űztek, egész nap hosszat semmit sem evett, 's végre pénzt kellett kölcsönözni, hogy valamit vacsorálhasson. A' mint más nap épen boltját nyitotta, jelenté neki a' fiatal rabnő, hogy a' molnár kíván vele szólni. „Az asszonyom, — ezt veté hozzá, — meg-

mutatta neki munkádat, 's olly sok jót mondott rólad, hogy az ösméretség, mellyet köztetek akar szőni, azon célra szolgáljon, mellyre mind ketten egyiránt óhajtva törekedtek.“ Bátyám reá hagyá magát beszélni, 's elment a' rabnővel a' malomba. A' molnár igen jól fogadta, 's egy vég gyolcsot adott neki, ezt mondván: „Ümög're van szükségem, itt vagyok neki való gyolcs: szeretném ha huszat csinálnál. Ha valami megtalál maradni, majd vissza adhatod. . . .“

E' szavaknál észre vevé Seherazád a' napvilágot, melly a' Szultán' szobájába kezd sütni, azért is hirtelen elhallgatott. Jövő éjjel következőleg folytatá Bakkuk történetét;

SZÁZHETVENHARMADIK ÉJSZAKA.

A' bátyám, — folytatá a' Borbély, — öt, vagy hat napig dolgozott a' molnár' üngein, ki ezután megint más darab vásznat adott neki, hogy abból számára ugyan annyi gatyát varrjon. Mihelyt elkészültek, Bakkuk azonnal elvitte a' molnárhoz, ki, kérdezé, mivel tartoznék fáradságáért? Bátyám azt mondá, hogy megelégszik húsz ezüst drachmával. A' molnár azonnal szólítá fiatal rabnőjét, 's parancsolá neki, hogy az arany mérleget vegye elő, hadd lássa, valljon a' pénz, mellyet fizetni akar, telljes nyomatu-e. A' rabnő, ki az összebeszélésbe avatva volt, haragosan tekinté bátyámra értésére adván,

hogy mindent elront, ha pénzt veszen el. Ő a' dolgot bizonyosnak vette, 's vonakodott valamit elvenni; noha igen nagy szüksége volt a' pénzre, 's a' fonal árát is, mellyel az üngöket, gatyákat varrta, kölcsön kellett vennie. A' molnártól elmenvén hozzám jött, 's könyörgött adjak valamit élelmére, azt mondván, hogy épen nem fizetnek neki. Adtam neki valami pénzt, a' mi épen nálam volt, 's abból néhány napig éldegélt. Igaz, hogy csak péppel élt, 's még ebből sem evett eleget.

Egykor a' molnárhoz mene, ki épen malma elindításában foglalatoskodott, 's azt vélvén, hogy a' pénzért jön, azonnal megkínálta a' fizetéssel. De a' fiatal rabnő, ki jelen volt, ismét intett neki, melly arra bírta, hogy semmit sem vett el, hanem azt monda a' molnárnak, hogy nem azért jött, hanem csupán hogy létéről tudakozódni. A' molnár megköszönte neki, 's még felül rá egy ruhát is adott neki varrni. Bakbuk mindjárt más nap elvitte neki. A' molnár kihuzá erszényét; a' fiatal rabnő ekkor csak rá nézett a' bátyámra. „Édes szomszéd Úr, — szóla ez tüstént a' molnárhoz, — hiszen nem olyan szorgos; majd más-kor számolunk.“ — Így a' szegény bolond, három nagy nyavalyával rakodva tért haza boltjába: szerelemmel, éhséggel, és szegénységgel.

A' molnárné fűsvény volt, és gonosz. Nem volt elég neki, hogy bátyámtól a' tartozott fizetést elfogta, hanem még férjét is boszúállásra ingerelte iránta való szerelméért. Mihez képest így cselekvének. Egy estve a'

molnár bátyámat vacsorára hitta, 's igen roszúl vendégelvén meg, ezt mondá neki: „Édes atyámia, késő volna már haza meun-ed; maradj csak itt.“ E' szavakkal egy hely-re vezeté, hol egy nyoszolya állott. Ott ha-gyá, 's nejével szokott háló szobájába mene. Ejjélkor fölveré a' molnár bátyámat: „Édes szomszédom, — monda neki, — alszol-e? öszvérem beteg, 's igen sok őrleni való ga-bonám van; nagy szivességet cselekednél, ha helyette a' malmot hajtanád.“ Bakbuk, hogy szolgálatra készségét megmutassa, azt felelé: hogy kész ezen szolgálatot tenni, ha megmutatja neki, mikép nyuljon a' dologhoz. A' molnár erre befogta mint az öszvért, hogy a' malmot hajtsa, 's ezután ke-nényen czomb-jára vágott a' korbácscsal, 's monda: „Dehte! dehte édes szomszédom.“ — „Ej hát mit ve-rekedel? felele neki bátyám. „Jaj csak azért, hogy nógassalak, — monda a' molnár; — mert a' nélkül szamaram soha sem igen akar menni.“ Bakbuknak igen váratlan volt e' bánás, de még sem mert rajta panaszkod-ni. Öt, hat kerülőt tévén, meg akart pihen-ni; de a' molnár egy sereg irgalmatlan kor-bács vágást adott neki, 's monda: „Csak rajta szaporán édes szomszédom, meg ne állj kér-lek, csak eredj folyvást a' nélkül, hogy magad kifúnád. különben elromlik a' lisztem...“

Seherazád e' helynél megállá, látván, hogy már megvirradt. Jövő éjjel következő-leg folytatá beszédét:

SZÁZ HETVENNEGYEDIK ÉJSZAKA.

A' molnár e' szerint kényszeríté bátyámat egész éjjel a' malmot hajtani. Virradatkor ott hagyá a' nélkül, hogy kifogná, 's felesége' hálószobájába mene. Bakbuk egy darabig ezen állapotban maradt. Végre oda ment a' fiatal rabnő, 's eloldotta. „Ah be sajnáltunk mindketten jó asszonyom, és én tégedet! monda a' hitetlen. Legkisebb részünk sincs azon gonosz játékban, mellyet férje üzött veled.“ A' boldogtalan Bakbuk semmit sem felelt neki, ugy el volt bágyadva, 's törődve az ostor csapások miatt; de midőn házába juta, erősen feltevé magában, hogy soha többé a' molnárnéra gondolni nem fog.

Ezen történet elbeszélése, — szóla tovább a' borbély, — megnevezteté a' Chalyfot. „Eredj, — szóla hozzám, — 's térj vissza lakodba; majd adnak valamit nevemben vigasztalásodúl, hogy a' vendégséget, mellyre számoltál, elmulasztottad. — „Igaz hitüek' uralkodója, — felelék, — könyörgök fölségednek, ne vegye balúl, ha addig semmit sem fogadok el, míg többi bátyáim' történetét is el nem beszélendem. A' Chalyf hallgatásával jelentvén, hogy méltóztatik kihallgatni, következőleg folytatám:

A' BORBÉLY' MÁSODIK BÁTYJÁNAK TÖRTÉNETE.

„Második bátyám, kit fogatlan Alhedárnak híttak, egyszer a' városon járkiált, 's va-

lamellyik félre lévő útczán egy vén aszszonynyal találkozott. Ez így szólítá meg: „Egy szót szeretnék veled szólni; kérlek állj meg egy kicsit.“ Ő megállapodék, 's kérdezte, mit akar vele. „Ha rá érsz velem jőni, — felele, — egy pompás palotába vezetek, hol egy hölgyet fogsz látni, szebbet mint a' nap. Szívesen fog fogadni 's a' legdrágább borokkal megvendégelni; többet nem szükség e' felől mondani.“ „De hát igaz-e a' mit mondasz?“ kérdezé bátyám. „Nem vagyok hazug, — felele az öreg, — 's nem fogok ollyat beszélni előtted, a' mi igaz nem volna. De halld meg csak, mit kívánok tőled: okosan kell magad' viselned, keveset szólnod, 's kiváltképen csinosnak, és udvarinak lenned.“ Minekutánna Alhedár ezen föltételekre reá állott, megindula az öreg, és ő követte. Egy nagy palota ajtajához értek, hol igen sok szolgák, 's udvarlók állottak. Némellyek közülök vissza akarák tartóztatni bátyámat, de alig szólt velük az öreg, azonnal bebocsáták. Ekkor bátyámhoz fordulván, 's monda neki: „El ne feledd, hogy az ifjú hölgy, kihez vezetek, a' nyájasságot, 's tartózkodást szereti, és semmi ellenmondást sem tűr. Ha ebben kedvére jársz, bizonyos lehetsz benne, hogy mindent meg fogsz tőle nyerni, a' mit csak kívánsz.“ Alhedár köszöné a' jó tanácsot, 's ígerte, hogy követni fogja.

Az öreg ezután egy sor szép szobán vezeté keresztül. Ezek egy nagy négyszögöt képeztek, melly teljesen megfelelt a' palota pompájának. Egy folyosó ment körül, 's kü-

zépelt egy igen szép kertet lehetett látni. Az öreg egy igen szépen be vont szofára ülteté, 's monda neki, hogy várjon egy pillantatig, míg az ifjú hölgyet érkezéséről tudósítani fogja.

Bátyám, ki még soha sem lépett illy fényes helyre, elkezdé most mind azon szépségeket, mellyek szemének mutatkoztak, vizsgálni, 's a' pompáról, mellyet látott, nagy gazdagságot gyanítván, alig bírá örömet elfojtani. Tüstént nagy zajt hallott, melly egy sereg víg rabnóktól származott, kik hangos kaczajjal közelítettek felé. Közepettök egy rendkívül való szépségü fiatal hölgyet látott, kit a' neki mutatott tiszteletről, a' többiek asszonyának, könnyen meg lehetett ösmérni. Alhedár, ki a' széppel való magányos mulatságot várt, szertelenül megzavarodott, őt illy számos társaságban látván jöni. A' rabnók azonban feléje közeledvén, komoly képet mutattak, 's mihelyt a' fiatal szép a' szófához ére, bátyám fölkel, 's mélyen meghajtotta magát. Ezután a' főhelyre üle, 's kéré bátyámat, üljön le helyére, és mosolyogva így szóla hozzá: „Nagyon örülök, hogy láthatlak. 's kívánok minden lehetséges jót, a' mit csak magad kívánhatsz“ — „Nagyságos asszonyom, — felele Alhedár, — nagyobbat nem kívánhatok azon szerencsénél, mellyben ma részesülök, hogy előtted megjelenhetem.“ — „Te ugy látszik jó kedvü vagy, — viszonza ő, — 's kívánod, hogy az időt egymással kellemesen töltsük.“

Parancsolá, hogy asztalt terítsenek. Egy pillantat alatt megraktak egy asztalt több ko-

sár gyümölcsöcsel, és csemegével, 's ő bátyámmal, 's a' rabnőkkel együtt hozzá üle. Mivel bátyám szemközt ült vele, a' mint az evésnél száját fölnyitotta észre vevé, hogy fog hijai vannak, 's azonnal figyelmessé tévé reá rabnőit, kik vele együtt szívesen nevettek rajta. Alhedár, ki időről időre reá tekintett, 's nevetni látá, azt gondolta, hogy ez az ő érkezésén való örömből származott, 's azon reménynyel hizelkedett magának, hogy az nem sokára el fogja küldeni rabnőit, hogy vele tanú nélkül lehessen. Sejtette az bátyám' ezen gondolatját, 's multságát találta benne, hogy őt illy kellemes ámulatban tartsa. Sok szépet mondott neki, 's maga kezével rakta elébe a' legjobbat.

Minekutána falatoztak, fölkelének az asztaltól, tíz rabnő hangszerekhez nyula. 's elkezdének játszani, és énekelni, míg a' többiek tánczhoz készülének. Bátyám is tánczolt, hogy magát kellesse, sőt az ifju szép is közökbe élegyedett. Minekutána egy darabig tánczolának, leültek, hogy pihenjenek. Az ifju hölgy egy pohár bort kért, 's mosolyogva nézett bátyámra, mintha azt jelentené neki, hogy most egészségéért fog inni. Ez azonnal fölkele, 's míg az ivott, állva maradt. Minekutána ivott volna, a' poharat a' helyett, hogy vissza adná, ismét megtölteté, és bátyámnak nyujtá. hogy ő is igyék érte.

Seherazád folytatni akará beszédét, de észre vevé, hogy már megvirradt, 's elhallgata. Jövő éjjel ismét megszólalván ezt mondá az Indiai Szultánnak:

SZÁZ HETVENÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Uram, a' borbély következőleg folytatá bátyja' történetét:

Bátyám elvevén a' poharat a' szép ifju hölgy kezéből, megcsókolá kezét, 's állva itta ki, hálául iránta mutatott kegyéért. Ezután az ifju szép maga mellé ülteté, 's elkezdé vele enyelegni. Kezével fejénél babrált, 's néha néha arczul legyíngeté. Ezen kegymutatás fölött való öröm elragadtatásában legboldogabb embernek tartá magát a' földön; ő is szeretett volna a' kecses lánykával tréfálni, de nem bátorkodott ezen szabadságot vennie illy sok rabnók jelenlétében, kik szemeiket mindig rajta tartották, 's ezen tréfán szünet nélkül nevetköztek. Az ifjú szép tovább is arczul legyíngeté, 's végre olly keményen pofon csapá, hogy rajta igen megneheztelt. Elveresedett, 's fölkelte, hogy a' goromba játszót ott hagyja. Azonban az öreg, ki oda vezeté, reá nézett mintegy jelentvén, hogy rosszul cselekszik, hogy az engedékenység iránt adott jó tanácsára nem akar már emlékezni. Megösméré hibáját, 's hogy azt helyre hozza, ismét közeledék a' fiatal hölgyhöz, 's úgy tetteté magát, mintha épen nem neheztelésből távozott volna el. Ez őt' karjánál fogva közelebb voná, maga mellé ülteté, 's folyvást ezer gonosz enyelgést üzött vele. Rabnói is, kik csak az ő mulattatására gondolkodtak, részt vettek e' játékban; egyik szegény Alhedárnak orrát peczkelé teljes ere-

jéből, másik füle czimpáját rángatá mintha le akarta volna tépni, 's végre mások olyan arczcsápásokat adának neki, mellyek sokkal túl mentek a' tréfa' határain. Bátyám mind ezt bámulandó türelemmel szenvedte; sőt víg képet is mutatott, erőltetett mosolygással nézett az üregre, 's ezt mondá neki: „Igazad volt, midőn azt mondád, hogy egy rendkívül jó, kellemes, és kecses asszonyt fogok itt lelteni; igen le vagyok neked érte kötelezve!“ — „oh ez még semmi, — felele az öreg, — csak hagyj reánk, majd még más dolgokat is fogsz látni.“ — Erre az ifju szép megszólamlék, 's monda bátyámnak: „Te derék ember vagy; örvendek, hogy benned ennyi nyájasságot, kis szeszeim iránt ennyi kedvezést, az enyémmel olly megegyező természetet találok.“ — Nagyságos asszonyom, — felele Alhedár, kit e' beszéd örömmre ragadott, — én már nem vagyok magamé, hanem egészen, 's egy általjában a' tied; 's teljes tetszésed szerint parancsolhatsz személyemmel.“ — „Mi nagy örömet szeresz nekem az által, hogy ennyi hűséget mutatsz irántam; — felele az ifju szép. — Meg vagyok veled elégedve, 's óhajtom, hogy te is meg légy velem. Hozzatok neki; — ezt veté hozzá, — jó illatu szereket, és rózsavizet.“ E' szavakra eltávozék két rabnő, 's tüstént vissza tére; az egyik egy ezüst szenelővel, tele a' legdrágább aloe fával, mellyel megfüstölte, 's a' másik rózsavízzel, mellyet arczára, 's kezeire locsolt. Bátyám egészen magán kívül volt, annyira örült ezen megtisztelő bánásmódnak.

Ezen szertartás után parancsolá az ifju szép a' rabnőknek, kik már énekeltek, és játszottak, hogy zengedezésüket megint kezdjék el. Engedelmeskedének, 's ez alatt a' szép hölgy egy másik rabnőt szólított, 's parancsolá neki, a' bátyámat vezesse el, így szólván hozzá: „Tudod már, mit tégy vele, 's ha készen léssz, hozd vissza megint.“ Alhedár ki hallá e' parancsot hirtelen fölkele, közeledék az öreghez, ki szinte fölkel, hogy őt el kísérje, 's kérte, mondaná meg neki, mit akarnak vele. „Asszonyunk ezt csak újságvágyból teszi, — felele az öreg neki halkán, — szeretné ugyan is tudni, millyen volnál asszony öltözetben 's ez a' rabnő, ki elvezet, kifogja kendeni szemöldökeidet, bajuszodat lenyírni, 's aszonymak fog felöltöztetni.“ — „Szemöldökeimet kikenheti a' mint szereti, — felele bátyám, — azt nem bánom, mivel megint le moshatom; de a' mi bajuszom' lenyírását illeti, azt látod meg nem engedhetem. Hogy bátorkodhatnám azután bajusz nélkül nyilván megjelenni.“ — „Ne vonakodjál azt tenni a' mit kívánnak tőled, — felele az öreg, — különben az egész játékot, melly most olly jól áll, el fognád rontani. Szeretnek, 's boldoggá akarnak tenni, érdemes-e egy hitvány bajusz miatt a' legdrágább kegyelmet, mellyet férfi nyerhet, el játszani?“ Alhedár engede az öreg okainak, 's szó nélkül el hagyá magát a' rabnőtől egy szobába vezetni, hol szemöldökét veresre kenték; azután le nyirták bajuszát, 's hozzá fogtak, hogy szakállát is levágják. Bátyám engedékenysége most már legszélső határáig ért. „Oh, — ki-

álta, — a' mi szakállamat illeti, azt egy általában nem engedem levágni.“ A' rabnő elébe terjesztette, hogy e' szerint hasztalanul vesztette el bajuszát, ha szakállát is le nem engedi nyírni; szakállas arcz nem illik asszonyi ruhához, 's ő csodálkozik, hogy egy ember, ki azon ponton áll, hogy egész Bagdában a' legszebb leányt bírja, legkisebb tekintettel is lehet szakálla iránt. Az öreg a' rabnő' ezen nyilatkoztatásaihoz újabb okokat is adott, 's bátyámat a' fiatal szép hölgy' kegyelme elvesztésével fenyegette; szóval, annyit beszélt neki, hogy végre mindent hagyott magával tenni, a' mit csak akartak.

Mihelyt fel volt asszonynak öltözve, visza vezették a' szép ifju hölgy' elébe, ki olly erős nevetésre fakadt, hogy a' szófán, mellyen ült, egészen eldőlt. A' rabnők ugyan azt tevék, kezükkel csattogván úgy, hogy bátyám a' legnagyobb zavarba jött. Az ifju szép fölkele, 's így szóla hozzá folyvást való nevetés közben: „Írántam való nagy szivesség után igen rosziúl cselekedném, ha teljes szívemből nem szeretnék; de kedvemért még egyet kell tenned; tudniillik úgy a' mint vagy tánczolnod.“ Engedelmeskedék, 's a' szép hölgy is tánczolt vele rabnőivel egyetemben, 's mindnyájan úgy kaczagának, mint az örültek. Minekutána egy darabig tánczoltak volna, mind valamennyien, a' boldogtalanra rohanának, 's úgy pofozták, üklözték, és rugdosták, hogy bele szinte eszméletlenül rogyott a' földre. Az öreg megint fölsegélé, hogy időt ne hagyjon neki a' rosztánás miatt, mellyet szenvedett, megneheztelni. „Ne bú-

sulj, — ezt sugá fülébe, — szenvedéseid' czélj-
jánál vagy, 's elveszed értök jutalmadat. . . .“

A' virradó nap Seherazád szultánnénak e'
helynél hallgatást parancsolt. A' következő
éjjel azonban így folytatta:

SZÁZ HETVENHATODIK ÉJSZAKA.

„Most már, — ezt veté hozzá az öreg,
— csak egy van hátra, a' mi csupa csekély-
ség. Tudd meg, hogy asszonyom, ha mint
ma, egy kicsit ivott, senkit sem ereszt magá-
hoz azok közül, kiket szeret, ha csak nem
meztelen, és ümögben nincs. Ha így vannak,
egy kis távolságról megfutamodik előttük, 's
a' folyosó hosszatt szobából szobába szalad, mig
elérik. Ez már egy az ő különös szeszélyei kö-
zül. Azonban bár mennyivel induljon is meg
előtted, könnyüségednél, 's gyorsaságodnál
fogva hamar el fogod érni; vetközzél le hát
szaporán egy ümögre.“

Az én bátyám már sokkal tovább ment,
mint hogy most vissza léphetett volna. Le-
vetközött tehát, 's azalatt az ifju szép is le-
veté ruháit, alsó szoknyában maradt, hogy
annál könnyebben futhasson. Midőn mind ket-
ten annyira voltak, hogy futásokat elkezde-
heték, a' szép ifju hölgy, mint egy husz lé-
pésnyi távolságról megindula, 's bámulandó
sebességgel kezdte szaladni. Bátyám teljes ere-
jéből iparkodott utána, a' rabnök kaczagása,
's tápsai között. Az ifju szép a' helyett hogy
valamit vesztene elsőségéből, mindig nagyobb

nagyobb köztért nyere. Kétszer, vagy háromszor körben futtatá a' folyosót, 's ekkor egy hosszú, és setét soru fák közé csapott, 's onnan egy titkos résen ki suhana. Alhedár szüntelen követte, a' sorfák között elveszté szeme elől, 's az ott levő nagy selétség miatt lassabban kezdé futni, végre egy világot látott. 'S futását arra vévén hirtelen kiszaladt egy ajtón, melly utána azonnal bezáratott. Képzelve az ember bámulását, midőn egy utcza közepén lelé magát, hol timárok laktak. Ezek is nem kevésbbé bámultak el, hogy őtet így, egy ümögben, veresre kendett szemekkel, szakáll, és bajusz nélkül látták. Elkezdettek kezökkel tapsolni, kifütyülték, némellyek utána szaladtak, bőrrrel csapkodták hátulját, sőt meg is fogták, 's egy elejükbe akadt számarra ülteté. 's a' köznép nagy multságára hordozák a' városban.

Szerencsétlensége tetőzésére történetből a' városkapitánya' háza előtt kellett elmenni, ki, akará tudni ezen dolognak okát, a' timárok azt mondák neki, hogy bátyámat ezen állapotban, a' mint most van, látták ki jöni az utczára a' Nagyvezér' nőlakának egyik ajtaján. A' városkapitány ezért a' boldogtalan Alhedár' talpára százat veretett, a' városból ki vezetteté, 's megültá neki, hogy soha többé ottan magát ne mutassa.

Oh igazhitűek' uralkodója, — mondék Mostanser Billah Chalyfnak, — ez második bátyám' kalandja, mellyet elakartam beszélni fölsegédnek. Nem tudá hogy nagy uraink' nőjei néha azzal mulatják magokat, hogy az

ollyan fiatal emberekkel tréfát üzzenek, kik elég együgyűek törökbe esni

Seherazád kénytelen volt e' helynél megállapodni, mivel virradni látá a' napot. Jövő éjjel újra elkezdé beszédét, 's ezt mondá az Indiai szultánnak:

SZÁZHETVENHETEDIK ÉJSZAKA.

A' Borbély nem szakasztván félbe beszédét, által méne harmadik bátyja' történetére.

A' BORBÉLY' HARMADIK BÁTYJA' TÖRTÉNETE.

Igazhitűek' uralkodója, — monda a' Chalysnak, — harmadik bátyám, kit Bukeibiknek hittak, vak volt, 's minekutána balsorsa a' koldusbotig juttatá, házról házra jára alamizsnát koldulni. Ugy hozzá szokott már a' város' minden utczáit járni, hogy végre vezetőre sem vala szüksége. Kopogni szokott az ajtókon, 's addig nem felelt, mig ki nem nyitották neki. Egyszer kopogott egy ajtón. A' ház' ura, ki egyedül volt, kérdezé: ki van ott? Bátyám erre semmit sem felelt, hanem másodsor is zörgetett. A' ház' ura akár mint kérdezte is: ki van az ajtón, senki sem felelt. Lemegy tehát, kinyitja az ajtót, 's kérdi bátyámat: mit akar? Adj az isten' nevében valami alamizsnát! monda Bukeibik. Te a' mint látom, vak vagy? kérdé a' ház' ura. Ah fájdalom! felele bátyám.

Nyujtsd ide kezedet, monda erre a' házi úr. Bátyám oda nyujtá, azt vélvén, hogy alamizsnát fog kapni, de az úr megfogá, 's a' lépcsőn föl szobájába vezeté. Bukeibik azt gondolta, hogy ez azért történik, hogy magával étesse, a' mint ez többször meg szokott vele történni. Mihelyt a' szobába értek, az úr elbocsátá kezét, le üle, 's ismét kérdezé, hogy mit akar. „Már mondtam, — felele Bukeibik, — hogy isten' nevében egy kis adományért kértelek“ — „Szegény vak, — felele az úr, — nem tehetek veled egyebet azon jó kívánságnál, hogy isten adja viszsza szemed' világát.“ — „Azt az ajtóban is megmondhattad, 's meg kimélhettél volna azon fáradságtól, hogy a' lépcsőn fölmászáljak,“ monda erre a' bátyám. — „Hát balgatag ember, miért nem felelsz mindjárt előszörre, ha koczogatsz, és kérdik, ki vagy? Miért csinálod az embereknek azt a' fáradságot, hogy az ajtót is kinyissák, ha hozzád szólnak?“ — „Mit tész'z hát most velem?“ kérdé a' bátyám. — „Megint azt mondom, — felele az ur, — hogy semmit sem adhatok“ — „Hát segélj le legalább, a' mint fölsegéltél;“ monda Bukeibik. — „Hiszen előtted a' lépcső, — felele az úr, — eredj le magad, ha kedved tartja.“ Bátyám elkezde lemenni, de a' lépcső' derekán félre lépven, le hengeredett, 's megsérté fejét. és tomporait. Nagy bajjal fölvészorgott végre, és kimene, a' ház' ura ellen panaszkodván, és zúgolódván, ki az ő esését csak nevette.

A' mint épen a' házból kiért, két ottan el menő vakok megüsmerték szaváról. Meg-

állottak, 's kérdezték, mi baja. Elmondotta nekik bal esetét, 's hogy egész nap semmit sem kapott, 's ezt veté hozzá: „kérlek beneteket, kísérjete el lakásomig, hogy ottan jelenlétetekben vegyek ki valamit azon pénzből, mellyet mi hárman közösen birunk, hogy valamit vehessek magamnak vacsorára. A' két vak reá állott, 's haza vezették.

Meg kell itten jegyezni, hogy azon ház' ura, hol bátyám olly rosszul járt, tolvaj volt, 's különben is ravasz, és gonosz ember. Meghallotta az ablakon által, mit mondott Bukeibik társainak; azonnal lement, utánok indult, 's velök együtt lépett be egy rossz házikóba, mellyben bátyám lakott. Minekutána a' vakok leültek volna, ezt mondá Bukeibik: „Atyámfiái, ha ellenetekre nincsen, csukjuk be az ajtót, 's vizsgáljuk meg, nem lopódkodott-e be valami idegen közünkbe.“ E' szavakra a' tolvaj nagyon megütközött; de mivel szerencséjére egy kötél függött le a' ház' gerendájáról, abba fogódkodott, 's úgy tartotta fen magát a' levegőben függvé, míg a' vakok az ajtót becsukván, a' szobát körül járták, botjaikkal mindent megtapogatván. Minekutána ez meg'örtént, 's helyeikre ültek, le szálla a' kötélről, 's nagy halkkal bátyám mellé ült, ki azt vélvén, hogy egyedül van a' vakokkal így szóla hozzájuk: „Atyámfiái, mivel engem tettetek azon pénz' gondviselőjévé, mellyet mind hárman kerestünk, meg akarom mutatni, hogy nem vagyok méltatlan bennem vetett bizodalmatokra. Tudjátok, hogy utósó számolásunkkor tizezer drachmánk volt, 's azt tiz zsacszóba osztottuk el:

most meg fogom mutatni, hogy legkisebbéhez sem nyultam.“ Ezt mondván kezével oldalvást egy halom rongy közé nyult, előhúzta a' zsacskókat, egymásután oda adá társainak, és monda: Itt vannak; láthatjátok súlyokról, hogy mind tele vagynak, vagy ha tetszik újra megszámlálhatjuk.“ Azt felelvén társai, hogy teljesen meg hisznek neki, ki bontá az egyik zsacskót, 's tiz drachmát vevé ki belőle, a' másik két vakok közül is mindenik ugyan annyit vevé ki.

Ezután bátyám a' tiz zsacskót megint helyére tevé; mellyre az egyik vak azt mondá neki, hogy épen nem szükség, a' mai vacsorára valamit költenie, mivel ő jó emberek' irgalmaságából annyi eleséget kapott, hogy mindhármán is be érhetik vele. Egyszersmind előveve tarisznyájából kenyeret, sajtot, és némelly gyümölcsöt. Mind ezt az asztalra raká, 's elkezdének enni. A' tolvaj, ki bátyám' jobbánál ült, kiválogatá a' legjavát, 's velük együtt evett; de bár mint vigyázott is, hogy zajt ne csináljon, még is meghallotta Bukeibik csámcsogni, 's fölkiálta: Oda vagyunk! idegen van köztünk.“ Ezt mondván kinyujtá kezét, 's megragadá a' tolvajt karjánál, reárohant, 's tolvajt kiáltván keményen öklözte. A' többi vakok is kiáltoztak, 's a' tolvajt verték, ki részéről a' legjobb módon védelmezte magát. Mivel igen erős volt, és bátor, 's az a' haszna is vala hogy láthatá hova intézte ütéseit, a' mikor csak tehetett, majd egyiknek, majd másiknak igen kemény ütleget osztogatott, 's még hangosabban kiáltott, miut ellenségei: „Tolvaj! Tolvaj!“

A' szomszédok össze szaladtak a' zajra, be-
 törték az ajtót, 's nagy bajjal elválasztván a'
 czivakodókat, kérdék tőlök veszekedések' okát.
 „Uraim, — monda a' bátyám, a' zshiványt
 kezeiből ki nem bocsátván, — ez az ember,
 kit itt tartok, tolvaj, ki azért lopózkodott
 be velünk, hogy csekély pénzünket elrabol-
 ja. A' tolvaj ki mindjárt a' szomszédok oda
 érkezével behunyta szemeit, vaknak tettele
 magát, 's így szólt: „Uraim, ez hazug; eskü-
 szöm az élő isten' nevére, 's a' Chalyf' éle-
 tére, hogy társok vagyok, 's hogy igaz része-
 met nem akarják kiadni. Mind a' hárman össze
 esküttek ellenem, 's én igazságot kívánok.“
 A' szomszédok nem akartak perökbe avatkozni,
 's mind a' négyet a' városkapitány elébe
 vezették.

A' mint oda értek a' tolvaj nem várván
 kérdést, 's magát mindig vaknak tetteve így
 kezdé szólani: „Uram minthogy a' Chalyf-
 tól, kinek hatalmát isten gyarapítsa, te vagy
 rendelve az igazság' kiszolgáltatására, meg
 kell vallanom, hogy mi, mind a' négyen,
 pajtásaim szinte úgy mint én, egyiránt bű-
 nösök vagyunk. De mivel esküvel köteleztük
 magunkat, hogy botozás nélkül semmit ki
 nem vallunk, ha vétkünet akarod tudni, pa-
 rancsold, csapjanak meg hennünket, és pedig
 legelőször is engem.“ Bátyám szólni akart,
 de hallgatást parancsoltak neki. A' tolvajt
 huzták legelőször is deresre . . .

E' szavaknál észre vevé Seherazád, hogy
 meg virradt, 's félbe szakasztá beszélését.
 Csak a' jövő éjjel folytatá imigyén.

SZÁZHETVENNYOLCZA- DIK ÉJSZAKA.

A' tolvaj olly megátalkodott vala, hogy hús, vagy harmincz vágást kiállott; de akkor úgy tetteté magát, mintha a' fájdalom vett volna rajta erőt, 's először egyik, aztán másik szemét is kinyitá, kegyelemért esedezvén, 's könyörge a' városkapitánynak, hogy ne bántassa többé. Látván ez, hogy a' tolvaj nyílt szemekkel néz reá, csodálkozáék rajta. „Te gazember, — monda neki, — mit jelent e' csoda?” — „Uram, — felele a' tolvaj, — egy nyomos titkot fedezek föl előtted, ha megkegyelmezz, 's annak zálogául hogy szavadat megtartod, pecsétnyomó gyűrűdet, melly az újjadon van, által adod.“

A' biró azonnal megszünteté a' verést, általadá gyűrűjét, 's fogadta, hogy megkegyelmez neki. „Igéretedhez való bizodalomban, — felele a' tolvaj, — megvallom uram, hogy mi mind a' négyen, én szintugy, mint társaim, igen jól látunk. Csupán azért tettetjük magunkat vakoknak, hogy szabadon járlassunk a' házakba egész az asszonyok' szobájáig, kiknek gyarlóságokkal vissza élünk. Megvallom továbbá, hogy ezen ravaszsággal már tíz ezer drachmát kerestünk. Ma társaimtól a' részemre esendő két ezer öt száz drachmát kivántam; de nem akarták kiadni, mivel azt nyilatkoztattam ki nekik, hogy el akarok tőlök válni, minthogy félték, hogy el fogom őket árulni. Midőn tőlök részemet sürgetve kivántam, reám rohantak, 's ugy megtagoltak, a' mint mind azok, kik bennünket előd-

be vezettek, megbizonyíthatják. Igazságodtól várom most uram, hogy a' nekem járandó két ezer öt száz drachmát ki adasd. Ha azt akarod, hogy társaim is megvallják annak igazságát, a' mit állítok, veress reájok háromszor annyit, mint én kaptam, majd meg látod, hogy kinyitják szemeiket, szinte ugy mint én.“

Bátyám, 's a' két más vakok védeni akarták magokat ez ocsmány rágalom ellen, de a' bíró meg sem hallgatá őket. „Gazemberek, — kiálta rájuk, — hát azért tettetitek magotokat vakoknak, hogy az embereket szánakozásra gerjesztéssel megcsaljátok, 's a' leggonoszabb tetteket miveljétek?“ — „Csupa rágalom, — monda a' bátyám, — hazugság, hogy közülünk akar mellyik is látna. Istent híjuk ennek bizonyosságául!“

Mind sikeretlen maradt, a' mit bátyám beszélt, mindenik társa, és ő is száz száz botot kaptak. A' bíró mind csak várta, hogy majd kinyitják szemüket, 's megátalkodott makacsságnak tulajdonítá, a' mi csupán a' lehetlenség' következése volt. Ezen közben a' tolvaj kiálta a' vakoknak: „Szegény emberek, nyissátok már fel szemeiteket, 's ne várjátok, hogy agyon verjenek benneteket.“ Azután a' városkapitányhoz fordulván, monda neki: „Már látom uram, hogy gonoszságokat a' végső pontig viszik, 's épen nem fogják felnyitni szemeiket. Kétségkívül azon szégyent akarják elkerülni, hogy kárhoztatásokat, a' körülállók szemeikben kénytelenítetnének olvasni. Legjobb lesz hát ha megkegyelmezz nekik, 's valakit küldesz velem

a' tiz ezer drachmának, mellyet otthon el rejtettek, elhozására.“

A' biró ezt nem mulasztá el, hanem elküldé egyik emberét, a' tolvajjal, ki neki a' tiz zsacsót általadá. Ebből a' tolvajnak két ezer öt száz drachmát kifizettetett, a' többít pedig magának tartá. Bátyám és társai iránt legalább viseltetett annyi irgalommal; hogy őket csupán kitiltá a' városból. Alig tudtam meg mi történt bátyámmal, 's azonnal utána sieték. Elbeszélte szerencsétlenségét 's én titkon vissza vezetém a' városba. Talán a' városkapitánynál kimenthetém vala, 's a' tolvaj' érdemlett megbüntetését kívánhattam volna, de nem bátorkodtam, félvén, hogy ez által valami bajt vonok nyakamra.

Evvel végeztem jó vak bátyám' kalandjának elbeszélését. A' Chalyf szintugy nevetett rajta, mint az előtte valón. Ujlag parancsolá, hogy nekem valamit adjanak; de nem várván parancsának teljesedését, elkezdém negyedik bátyám' történetét.

A' BORBÉLY' NEGYEDIK BÁTYJÁNAK TÖRTÉNETE.

Negyedik bátyámat Alkusznak hítták. Mesterségére nézve mészáros volt, 's különös ügyességgel bírt a' kosoknak viadalra tanításában, 's ez által mind azon nagy uraknak ismeretségébe, 's kedvébe jutott, kik az efféle viadaloknak kedvelői lévén, házaikban e' végre különösen tartanak kosokat. Azonkívül is sok vevői voltak; székében mindig a' legszebb hús volt, a' mit csak kapni lehetett,

mivel igen gazdag vala, és semmi költséget sem kímélt, hogy a' legjobbat be szerezhesse.

Midőn egykor székében üle, oda ment egy liosszu fehér szakállu öreg, hat font húst vett, kifizette, 's elmene. Bátyám e' pénzt olly szépnek, fényesnek, 's jó nyomatunak találta, hogy azt egy szekrényben különös helyre tevé. Azon öreg öt hónapig egy napot sem mulasztta el, hogy ugyan annyi húst ne vitt, 's hasonló pénzzel ne fizetett volna, mellyet a' bátyám mindig félre tett.

Öt hónap mulva Alkusz bizonyos számu ürüt akart venni, 's árokat ezen szép pénzzel szándékozott kifizetni. Kinyitá a' szekrényt, — de melly nagy vala bámulása, midőn a' pénz helyett, csak kerekre metélt papirost talált. Fejét verdesé, 's olly nagy zajt ütött, hogy a' szomszédok mind össze futának, kiknek bámulások szint olly nagy volt, mint az övé, megértvén miről van a' szó. „Adná isten, — kiálta bátyám könyező szemekkel, — hogy ezen vén ámító, kétszinü arczával, most jőne ide“ Alig mondá ki ezen szavakat, midőn már messziről jőni látá. Sebesen elébe szaladt, megragadá, 's teljes erejéből kiálta: „Muzelmánok, jertek segítségemre! halljátok a' csinyt a' mit ezen gonosz ember rajtam elküvetett!“ 'S elbeszélé a' hozzá tolduló nép csoportnak azt, a' mit már szomszédainak elmondott. Minekutána kibeszélte magát, monda az öreg hidegen, 's a' nélkül hogy tűzbe jőne: „Jól fogod tenni ha elbocsátasz, 's ez által azon szégyent, mellyet rajtam egész világ előtt téssz, helyre hozod, hogy én még sokkal nagyobb gya-

lázatot ne kényteleníttessem rajtad ejteni, a' mit nagyon fognék sajnálni.“ — „Ej mit mondhatsz reám? szóla a' bátyám, — én becsületes ember vagyok mesterségemben, 's nem félek tőled.“ — „Akarod tehát, hogy selfü-dözzem? — felele az öreg ugyan azon hangon. — Tudjátok meg tehát, — szóla a' nép felé fordulva, — hogy ez ürühús helyett emberhúst árul.“ — „Te rágalmazó vagy“ — felele bátyám. — „Épen nem! — monda az öreg, — most is midőn veled beszélek, egy levágott ember függ kívül a' boltodon, mint egy ürü; oda mehet akarki, 's megnézheti, ha valóságot szólok-e, vagy sem.“

Bátyám az nap, minekelőtte a' szekrényt, mellyben a' papiros darabok voltak, kinyitotta volna, egy ürüt vágott le, 's elkészítvén szokása szerint, boltján kívül akasztotta föl. Erősítette, hogy hazugság, a' mit az öreg beszél; azonban minden állításai mellett is a' hivékeny köznép elfogódott ezen ocsmány vétekekkel vádlott ember ellen, és nyomban bizonyosságot akart magának szerezni. A' köznép kényszeríté bátyámat, hogy az öreget elereszsze, megragadák dühösen, boltjához rohantak, 's ott valójában, épen a' mint a' vádló mondotta, egy levágott embert láttak függeni. Az öreg tudniillik varázsló volt, 's elvette a' sokaság' szemfényét, szinte mint előbb a' bátyámét is, midőn a' neki adott papiros szeleteket jó pénz gyanánt vette el.

E' látványra egy azok közül, kik Alkusz bátyámat fogták keményen megütötte öklével, ezt mondván: „Hát gazember te ember húst etetsz velünk?“ — 's az öreg, ki még el nem

távozott, ki üté az egyik szemét. A' többiek sem kímélték, a' kik csak hozzá férhetének. Nem elégedtek meg avval, hogy megkínozták, hanem még a' városkapitány' elébe is vezették, kihez egyszersmind a' követelt holt testet is el vitték, mellyet a' vádlott ellen való tanuságúl a' boltról levettek vala. „Uram, — szóla a' varázsló hozzá, — itt egy olly kegyetlen embert látsz, ki embereket vág le, 's husokat ürühus gyanánt árulja. A' nép azt várja, hogy büntető példát állíts rajta.“ A' városkapitány nyugalmasan kihallgatá bátyámat; de a' papirossá változott pénzről való beszéd olly kevés hitelt nyert előtte, hogy bátyámat ámitónak tartván, 's a' szemmel látható tanúságra hivatkozván öt százat veregett rajta.

Ezután kényszerítvén megvallani, hol van a' pénze, mindenét elvette, a' mie volt, 's örökre számüzte az országból, minekutána egy tevén három egymásután következő nap a' népnek látványul ki tette volna“

De Uram, — szóla Seherazád e' helynél Sachriárhoz, — a' virradó nap hallgatást parancsol. Elhallgata tehát, következő éjjel következőleg beszéle a' szultánnak:

SZÁZHETVENKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

Midőn ez a' szomorú kaland történt bátyámmal, nem voltam Bagdádban. Elment egy távol vidékre, hol mind addig rejtekben élt, míg a' szenvedett vereségből kigyógyult. Mi-

helyt lábra állhatott, éjszaka kerülőutakon egy városba ment, hol senki sem ösmerte, ott egy lakást bérlett, mellyből majd sohasem jött ki. Végre megunván ezen elzárkózott életmódot, kiment egykor egyik külvárosba sétálni, midőn hirtelen nagy zajt hallott, melly több utána menő lovagoktól származott. E' pillanatban épen egy nagy ház' ajtajánál vala, 's mivel az utósó eset óta minden lehetségtől rettegett, attól félt, hogy azon lovagok őtet üldözik, 's elakarják fogni. Kinyitá tehát az ajtót, hogy ott elbujjék, 's maga után bezárván egy nagy udvarba ért, hol alig mutatá magát, midőn két inas rohana neki, 's megfogván galléránál így szólának hozzá: „Hála istennek, hogy magad jössz kezünkbe. A' három elmúlt éjszakán sokat zaklattál bennünket, hogy nem is alhattunk, 's bizonyosan nem kimélted volna életünket, ha gonosz szándékod ellen bátorságba nem tudtuk volna tenni magunkat.“

Elgondolhatjátok mennyire megijedt bátyám e' köszöntésen. „Édes embereim, — mondá nekik, — nem tudom mit akartok velem, ti engemet bizonyosan másnak tartatok.“ — „Nem nem!“ felelének ők; — jól tudjuk mi, hogy te, és czinkos társaid valószínűs gazemberek. Nem elég hogy urunknak mindenét elraboltátok, 's őtet koldusbotra juttattátok, hanem még élete után is incselkedtek. Nézzük meg csak nincs-e még most is nálad az a' kés, melly kezében volt, mikor tegnap éjjel kergettél bennünket.“ Ezt mondván kikeresték, 's úgy találák, hogy valóban egy kés volt nála. „Oh, — kiáltának reá meg-

ragadván, — még most is bátorcodol mondaní, hogy nem vagy zshivány?“ — „No bizony, — felele a' bátyám, — hát nem hordozhat az ember kést magával a' nélkül, hogy épen zshivány legyen? halljátok meg csak történetemet, — szóla tovább, — 's a' helyett hogy felőlem rosz vélekedéssel lennétek, megfogtok illetődni, szerencsétlenségemen.“ De a' helyett, hogy kihallgatták volna, neki esének, rugdosák, letépték ruháit, 's üngét is össze szaggaták. Midőn hátán a' sebhelyeket megpillanták, fölkiáltának kettőztetvén ütéseiket: „Hah te eb, el akarsz hitetni bennünket, hogy becsületes ember vagy, azonban látad ellenkezőt árul el.“ — „Ah, — monda bátyám, — nagynak kell lenni büneim' számának, hogy minekutána már egyszer olly igazságtalanul szenvedtem méltatlanságokat, most újolog legkisebb vétkem nélkül azokat kell szenvednem.“

A' két inas azonban nem indult meg panasván, hanem a' városkapitányhoz vezetéek, ki így szóla hozzá: „Hogy merészeltél házakba törni, 's őket késsel kergetni?“ — „Uram, — felele szegény Alkusz, — én a' világon a' legártatlanabb ember vagyok, 's elvesztem, ha türelemmel nem méltóztatol kihallgatni; nincs nálam sajnálkozásra méltóbb ember.“ — „Hát uram, — vága szavába az egyik inas, — még egy zshiványt akarsz kihallgatni, ki a' házakba tör, hogy raboljon, 's az embereket meggyilkolja? Ha nekiünk nem akarsz hitelt adni, csak a' hátát nézd meg.“ E' szavakkal felfödözé a' bátyám' hátát, 's a' bírónak megmutatá, ki minden további vizsgá-

lat nélkül parancsolá, hogy nyomban százat verjenek bikacsékkal a' válla közé; azután egy tevéen meghordoztatá az egész városban, 's ezt kiáltatá ki előtte: „Igy büntetik meg azokat, kik erőszakkal törnek a' házakba!“

Ezen meghordozásnak vége lévén, ki kísérték a' városból, 's meg tilták neki a' visszsa térést. Bizonyos emberek, kik vele ezen második balesete után találkozták, tudósítottak engemet tartózkodása helyéről. Fülkérésém, 's titkon vissza vittem Bagdádba, hol tehetségem szerint segítétem.

Mostanser Billah Chalyf ezen történeten nem nevetett úgy, mint az előbbieken, hanem olly kegyes volt, hogy a' boldogtalan Alkuzson sajnálkozott. Méltóztatott azután nekem valamit adatni, 's elbocsátani; de én nem hagyván neki időt parancsának végre hajtására, újra megszólalék, 's ezt mondám neki: „Felsőleges uram, és fejedelmem! Látod, hogy én keveset beszélek, 's mivel eddig méltóztatott felséged kihallgatni, légy olly kegyes, a' másik két bátyám kalandját is megérteni, mellyek a' mint reménylem szintugy fognak mulatni, mint az előbiek. Azután egy egész történetet irathatsz felőlök, melly nem leszen érdemetlen könyvgyűjteményedbe fölvétetni: van tehát szerencsém azt mondani, hogy ötödik bátyámat Annazsárnak hitták“

De látom hogy már meg virradt monda Seherazád, elhallgata, 's jövő éjjel így folytatá beszélését:

SZÁZNYOLCZVANADIK ÉJSZAKA.

A' BORBÉLY' ÖTÖDIK BÁTYJÁNAK
TÖRTÉNETE.

Annazsár, mig atyám élt, igen tohonya ember volt. A' helyett, hogy munkájával kereste volna élelmét, nem szégyellett esténként koldulni, 's más nap a' nyert alamizsnából éldegélni. Apám üregségi elgyengülésben halt meg, 's mindössze csak hétszáz ezüst drachmát hagyott reánk. Ezt egyiránt elosztottuk, 's mindenikünk százat kapott. Annazsár, kinek még soha sem volt ennyi pénze egyszerre, nagy bajban vala, hogy mit csináljon vele? Minekutána a' dolgot magában sokáig hányta vetette volna, végre arra határozá magát, hogy a' pénzt üveg poharakba, palaczkokba, 's más üveg portékákba adja, a' mellyeket egy nagy kereskedő boltjában ki is válogatott. Mind ezt együtt egy átlátszó fonott kosárba rakta, 's egy kis boltot választván magának, leült bele, a' kosarat maga elébe tévén, 's hátával a' falnak támaszkodván, ugy várta. hogy valaki jő. 's portékáiból vásárlani fog. Ezen helyzetben szemait a' kosárra szegezvén, elkezde gondolataival nyargalódnai, 's álmadozásaiiban merengvén, következő beszédet tartotta, és pedig olly liangosan, hogy szomszéda, egy szabó, mind meg hallhatá:

„Ez a' kosár, — monda — száz drachmában vagyon, 's ezen kívül a' világon semmin sincs. Ha e' portékákat egyenként ela-

dom, csak árulok belőlök kétszáz drachmát, 's ezen kétszáz drachmán, mellyet ismét üveg portékákra fogok adni, négyszázat nyerek. Így idővel négy ezer drachmát fogok szerezni. Ezen négy ezer drachmáról könnyen nyolcz ezerre vihetem. Ha egyszer tíz ezrem lesz, felhagyok az üveg kereskedéssel, drágakőárossá leszek, 's gyémánttal, gyönggyel, 's mindenemű drága kövekkel kezdek kereskedni. Ha asztán annyi kincsem lesz, a' mennyit szívem kíván, egy szép házat veszek. nagy jószágokat, rabszolgákat, herélteket, lovakat; azután jó asztalt tartok, pompázok a' világban, 's a' városban található minden jó hangászokat, tánczosokat, és tánczosnékat házamhoz járatok; egyébbiránt itt még nem nyugszom meg, hanem ha isten engedi százezer drachmáig viszem. 'S ha egyszer százezer drachmás gazdag ember leszek, akkor fejedelmnek fogom magamat tartani, megkérem a' nagy vezér' leányát, 's elébe terjesztetem ezen miniszternek, hogy hallottam leánya csoda szépségének, okosságának, eszének, 's minden egyéb ritka tulajdoninak hírét, 's a' lakodalmi éjszakáért ezer aranyat adok neki. Ha a' vezér olyan goromba találna lenni, — a' mi teljes lehetetlenség, — hogy leányát tőlem megtagadná, magam megyek el hozzá, 's azt egyenesen elrablom, 's daczára hozzám haza viszem. Mihelyt a' nagyvezér' leányát elvettem, tíz heréltet fogok neki vásárolni, és pedig igen fiatalokat, és szépeket; magam fejedelmi módra felöltözvén, egy szép lovon, mellynek nyerge legfinomabb aranyból, 's csótára arany szövethől, 's gyémánt-

tal és gyönggyel lesz kirakva, a' városon keresztül fogok lovagolni, egy sereg rabszolgától kísérvé, kik részint előttem, részint utánam fognak menni, 's így egész világnak, öregének, 's aprajának szeme láttára, kik előttem mélyen meg fognak hajolni, a' nagyvezér' házához megyek. 'S ha aztán a' nagyvezérnél leszállottam, cselédeimnek kettős sorai közt megyek fel a' lépcsőn, 's a' nagyvezér' ugy fogad, mint vejét, 's bizonyosan nekem engedni helyét, 's hogy megbecsüljön, sokkal alább fog ülni, mint én. Ha mind ez így történik, a' mint reményilem, akkor két cselédem fog ott állani, mindenik ezer aranyos zsacskóval, mellyeket magam adtam kezükbe. Akkor fogom az egyik zsacskót, 's ezen szókkal adom oda a' vezérnek: „Itt van az ezer arany, mellyet házasságom első éjjelélért ígértem.“ Azután oda nyujtom a' másikat is, 's ezt vetem hozzá: „Nesze; még egyszer annyit adok, hogy megmutassam, hogy én szavatartó ember vagyok, 's még többet adok, mint ígértem.“ Ezen cselekedet után a' világ nem fog egyébről beszélni, csak az én nagylelkűségemről. Azután ugyan azon pompával fogok vissza térni lakomba. Nőm azon látogatás után, mellyet atyjánál tettem, egy szolgáját fogja előmbe küldeni üdvözlésemre; ezen szolgának egy szép ruhát adok, 's gazdag ajándékokkal küldöm vissza; ha feleségemnek eszébe találna jutni, hogy ő is küldjön nekem. nem fogadom el, 's annak hozóját azonnal elbocsátom szolgálatomból. Egyébiránt soha sem fogom neki megengedni szobáját, bár mi ürügy alatt is elhagynia, a' nélkül.

hogy azt nekem előbb megjelentené, 's ha
 tetszeni fog szobájába mennem, ez olly mód-
 dal fog megtörténni, melly tiszteletet fog
 benne irántam támasztani. Altaljában egy sem
 lesz akkor jobb készületü ház az enyéinnél.
 Ha estvére vele félre vonulok, a' szófán a'
 főhelyre ülök, 's ottan komoly ábrázatot
 fogok mutatni, fejemet sem balra, sem jobbra
 nem hajtván; keveset fogok szólni, 's
 midőn hölgyem, szép mint a' tele hold, egész
 udvarával előmbe fog állani, ugy teszek, mint-
 ha nem is látnám. A' körötte lévő asszonyok
 akkor így fognak hozzám szólni: „Tisztelt
 urunk, és uralkodónk, itt áll hölgyed, egy
 alázatos rabnő, előtted; azt várja, hogy enye-
 legj vele, 's igen fájlalja, hogy egyetlen egy
 pillantatodra sem érdemesítéd; elfáradt a'
 hosszas állásban, mondd neki, hogy szabad
 leülnie.“ E' beszédre semmit sem felelek, 's
 ez nevelni fogja bámulásokat, 's szomorúsá-
 gokat. Akkor mindnyájan lábamhoz fognak
 borúlni, 's minekutána egy ideig térdepelve
 könyörögtek, hogy hagyjam magam' meglá-
 gyíttatni, végre felemelvén fejemet, egy futó
 pillantatot vetek reá, 's megint mindjárt az
 előbbi helyzetbe fogom magamat tenni. Majd
 azt vélik, hogy hölgyem talán nekem nem
 elég gazdagon van ültözve, 's elvezetik tere-
 mébe, hogy ott más ruhát adjanak reá, 's
 az alatt én is felkelek, 's még sokkal pom-
 pásabb ruhát veszek reám, mint előbb volt
 rajtam, majd aztán megint eljönnek 's ugyan
 azon beszédeket fogják tartani hozzám, 's én
 azt a' mulatságot teszem magamnak, hogy
 nőmre reá sem nézek, minekutána szint olly

soká, és rimánkodva kérettem magamat, mint először. Mindjárt a' lakodalom napján elkezdem értésére adni, mi módon szándékozom vele egész életében bänni. . . .“

E' szavaknál elhallgata Seherazád szultánné, a' virradó nap miatt. Jövő éjjel folytatá beszédét, így szólván az Indiai szultánhoz:

SZÁZNYOLCZVANEGYEDIK ÉJSZAKA.

„A' lakadalmi szertartások' végeztével, — monda Annaszár, — kiveszek egyik legközelebb álló szolgám' kezéből egy ötszáz aranyos zsacskót, 's azt az öltöztetőnéknek adom, hogy hölgyemmel egyedül hagyjanak. Mihelyt ezek el fogtak távozni, nőm először fog az ágyba fekünni; én mellé fekszem, de hátat fordítva neki, 's így az egész éjjelt egy szó nélkül fogom elmulni hagyni. Más napon nem mulasztja el hogy anyjának, a' nagyvezérnének kevélységemről, 's megvetésemről ne panaszkodjék, 's én ezen lelkem' belsejében fogok ürvendeni. Az anyja akkor majd hozzám jő, 's kezemet tisztelettel megcsókolván, ezt mondja: „Uram, — mert nem bátorkodik vejenek nevezni, félvén, hogy illy bizodalmas megszólításért megneheztelek, — kérek, méltóztassál leányomra tekinteni, 's hozzá közeledni; bizonyossá teszek, hogy csak neked kíván tetszeni, 's egész lelkéből szeret.“ De beszélhet napam asszony a' mit

akar, én egy szót sem felelek neki, 's állhatatosan megmaradok komolyságomban. Azután majd lábamhoz borúl, azt össze csókolja, 's így szól: „Uram lehetséges-e, hogy leányom okossága iránt van valami gyanúd? bizonyossá teszlek, hogy mindig szemem előtt tartottam, 's te vagy a' legelső férfi, ki színről színre látja. Szünjél meg őtet így szomorítani, légy iránta olly kegyes, tekints reá, szólj hozzá, 's erősítsd meg jó szándékában, hogy neked minden dolgokban kedvedre járjon.“ Mind ez nem fog engem megindítani. Napam asszony ezt majd észre veszi, egy pohár bort vesz, leánya' kezébe adja, 's ezt mondja neki: „Eredj 's nyujtsd neki magad e' boros pohárt; nem lesz talán olly kegyetlen, hogy azt illy szép kézből megvesse.“ Hülgylem eljő a' pohárral, 's egész tetemében remegve fog előttem megállani. Ha majd látni fogja, hogy orczámat feléje sem fordítom, 's őtet folyvást megvetem künyes szemekkel szól hozzám: „Édes szívem, kedves drága lelkem, édes kellemes uram, kényszerítlek az ég' kegyére, mutasd irántam azon kegyelmet, 's fogadd el e' pohár bort leghűbb szolgálód kezéből.“ Azonban én óvakodni fogok reá tekinteni, 's neki felelni. „Kedves bájos férjem, — ezt fogja tovább mondani, künyeit kettőztetvén, 's a' boros pohárt szájamhoz közel vivén, — nem szünöm meg addig, míg meg nem nyerem, hogy igyál. ‘Elunván künyörgéseit egy rettenetes pillantatot fogok reá vetni, keményen pofon vágom, 's úgy megrugom, hogy a' szófáról messzére eltántorodván, földre rogy.“

Bátyám úgy elmerült agyvázaiba, 's képeleteibe, hogy ez utósó tettet lábával olly elevenen ábrázolta elő, mintha minden valóban úgy volna; de szerencsétlenségre úgy megrugá üveges kosarát, hogy azt boltjából az utcára kilökte, 's minden üveg portékája ezer meg ezer darabra zuzott.

Szomszédá egy szabó, ki hallotta balgatag beszédeit, felkaczaga, a' kosarat esni látván. „Oh be élhetetlen semmire való ember vagy te! — kiálta bátyámnak. Nem kellene-e magadat a' porig szégyenlened, egy fiatal hülgyön, ki neked semmit sem vétett, így kegyetlenkedni? Nagyon durvának kell lenned, hogy illy szeretetre méltó személy' könnyeit, 's kecséit megvetheted. Ha én a' nagyvezér volnék, százat vágatnék rajtad bikacsékkal, 's érdemlett magasztalással hordoztatnálak meg a' városon.“

E' szomorú eset' látására ismét eszméletre jött, 's látván, hogy ez csupán szenvedhetetlen kevélysége miatt történt vele, arczul veré magát, megszaggatá ruháit, 's olly hangosan kezdett sirni, hogy a' szomszédok össze szaladtak, 's az emberek az utcán, kik épen déli imádságra mentek, megállottak. Mivel épen pénteki nap vala, több emberek mentek arra, mint egyébkor. Némmeltyek megsajnálták Annazsárt, mások nevettek bolondságán. Azonban hiúsága vagyónával együtt elenyészett, 's még mindig keservesen siratá sorsát, midőn egy főrendü asszony. egy gazdag készületü öszvéren, arra ment. Bátyám állapotja szánakozásra indítá; kérdezte kicsoda, 's miért sír. Nem mondtak

neki egyebet, csak azt, hogy az egy szegény ember, ki csekély pénzét egy kosár üveg por-téka' vásárlására fordította, ez a' kosár le-sett, 's minden üvege porrázuzott. Az asszony-ságazonnal az őt kísérő herélthez fordula, 's azt mondá neki: „Add neki mind, a' mi ná-lad van.“ A' herélt engedelmeskedék 's bá-tyámnak egy zsacskóban ötszáz aranyat ada által. Bátyám ennek elfogadásakor csak nem halálra megörült. A' nemes asszonyságnak ezer áldást kívána, becsuká boltját, hol je-lenlétére már semmi szükség sem vala, 's haza ment.

Épen a' rajta történt nagy szerencséről elmélkedett, midőn ajtaján kopogást halla. Minekelőtte kinyitotta volna, kérdezé, ki kopogtat, 's megösmervén, szaváról, hogy asszony, kinyitá az ajtót. „Édes fiam, — szó-la ez hozzá — egy szívességre kérlek. Most van épen imádság' ideje, szeretnék megmo-sódni, hogy azt azután elvégezhessem. Ereszsz be, ha terhedre nem lesz, lakodba, 's adj egy edény vizet.“ Bátyám rá néze az asz-szonyra 's látá, hogy már nagyon éltes. No-ha nem ösmérte, még sem mulasztá el ké-rését teljesíteni. Egy edény vizet ada neki, 's ismét elébbeni helyére ült, még mindig utósó kalandjával foglalatoskodva, 's pénzét egy hosszú szűk zsacskóba rakta, hogy dere-kára köthesse. Az öreg azonban elvégezé imád-ságát, 's midőn készen volt vele, oda mene bátyámhoz. 's előtte kétszer a' földre borúla arczczal. mintha istent akarná imádni; azu-tán fölkele, 's minden jót kívánt neki....“

A' hasadó hajnal kényszeríté Seherazádot e' helynél megállapodni. Következő éjjel folytatá a' történetet, a' Borbélyt így beszéltetvén:

SZÁZNYOLCZVANKETTŐ- DIK ÉJSZAKA.

Az öreg ezután megköszöné bátyám' szivességét. Mivel igen nyomorúlt öltözetben vala, 's ugy megalázta magát, azt hívén ez, hogy alamizsnát kér, két aranyat nyujtott neki. De megütközve lépett hátra, mintha bátyám nagyon megbántotta volna. „Nagy isten! — szóla hozzá, — mi dolog ez? lehetséges-e uram, hogy olyan nyomorultnak tarts, ki mesterséget űz abból, hogy szemtelenül az emberek házába menjen, 's tőlök alamizsnát kolduljon? Vedd vissza pénzedet, hála istennek, nincs reá szükségem; én a' városban egy fiatal asszonysághoz tartozom, ki szint olly kecses, mint gazdag, és semmiben sem hágy fogyatkozást szenvednem.“

Bátyám nem volt elég szemes az öreg' ravaszágát észre venni, ki csupán azért nem fogadta el a' két aranyat, hogy a' többit is megkaphassa. Bátyám kérdezé, ha nem szerzhethné-e meg neki azon szerencsét, hogy ez asszonyságot láthassa. „Igen szivesen, — felele az, — bizonyosan örömet hozzád meg, 's személye birtokán kívül egész értékét neked fogja engedni.“ — Magán kívül ragadtatva örömében, hogy egyszerre olly sok pénzt, 's

egy gazdag feleséget is talált, szemet hunyt, minden más tekintetre. Fogá az ötszáz aranyat 's elindult az öreg után.

Ez elől ment, ő pedig távolról követte egy nagy ház' ajtajáig, hol kopogtatott. Epen akkor érte el, midőn egy fiatal görög rabnő kinyitá azt. Az öreg elől bocsátá egy szépen kövezett úton keresztül; azután egy terembe vezeté, mellynek ékessége megerősíté azon jó véleményben, mellyet a' ház asszonyáról támasztottak benne. Mig az öreg elment, hogy az ifju hölgnél bejelentse, leüle, 's mivel melege volt, levevé turbánját, 's maga mellé tette. Azonnal látá az ifju hölgyet belépni, ki még inkább elbámította szépségével, mint gazdag öltözete által. Mihelyt meglátá, azonnal fölkele. A' hölgy nagy nyájassággal kérte, hogy maradjon helyén, 's mellé ült. Nagy örömét mutatta azon, hogy láthatja, és sok kedvest mondván neki, ezt veté hozzá: „itt nem vagyunk egészen kényünkön, jer nyujsd kezedet.“ E' szavakkal karját nyujtván neki elvezeté egy félre való szobába, hol egy darabig mulatozván vele, ezen szavakkal hagyá el: „Maradj itt, egy pillantat alatt nálad leszek.“ Várakozott; de a' hölgy helyett, egy nagy fekete rabszolga lépett be, kivont karddal, bátyámra haragos szemet vetett, 's ezt mondá neki kevélyen: „Mit keressz itt?“ Annaszár e' tekintetre úgy megijedt, hogy felelni sem tudott. A' rabszolga most megfosztá, 's elvette minden aranyát a' mi nála volt, 's néhányat vágott bele a' karddal, de csak a' husába. A' boldogtalan földre rogyott, 's mozdulatlan fekütt, noha még eszén volt.

A' fekete, ki őtet holtnak tartá, sőt kért; a' görög rabnő hozott egy nagy medenczével. Bedörgölték vele bátyám' sebeit, kinek még is volt annyi lelki jelenléte, hogy az égető fájdalom mellett is, semmi élet jelenséget nem adott. Minekutána a' fekete, és a' görög rabnő eltávoztak, oda méne az öreg, ki bátyámat a' törbe csalta, megfogá lábainál, 's egy csapó ajtóig hurczolta, mellyet kinyitott. Oda levetette, 's ő egy földalatti boltzatba egy halom meggyilkolt holt testekre esett. Ezt csak akkor vette észre, mikor megint magához jött, mert a' nagy esés egészen elkábította. A' só, mellyel sebeit bedörgölték, megtartotta életét. Lassanként annyi erőhöz jött, hogy fölkelhetett, 's két nap mulva éjjel kinyitá a' csapó ajtót, az udvarban egy helyet ta'ált hova elbúhatott, 's ott maradt virradtig. Ekkor megint meglátá az ocsmány öreget, ki az utcza ajtót kinyitá, 's elmene, hogy új zsákmányt keressen. De hogy őtet észre ne vegye, csak néhány pillantat mulva ment ki utána ezen gyilkos barlangból, 's házamhoz jött, hol mind azon kalandokat közlötte velem, mellyek illy rövid idő alatt történtek rajta.

Egy hónap mulva azon szerek által, mellyeket én rendeltem neki, egé zen kigyógyult sebeiből, 's eltökélé magában, hogy az öreg, ki őt illy kegyetlenül megcsalta, bosszút álljon. Ezen czélra egy olyan nagyságu ereszényt csinált magának, mellybe őt száz aranybele férhetett volna; de arany helyett üveg darabokkal tölté meg“

Ezen utósó szavaknál észre vevé Seherazád, hogy már meg virradt. Azért ez éjszaka egy szót sem szólt tovább, 's csak a' jövőn folytatá Annaszár' történetét következőképen:

SZÁZNYOLCZVANHARMADIK ÉJSZAKA.

Bátyám az üvegcserepekkel tölt erszényt öve köré köté, fel öltözött vén asszonynak, 's egy kardot rejte el szoknyája alá. Egy reggel ismét találkozott amaz öreggel, ki már a' városban csapongott, 's alkalmat kerese, hogy valakin valami gonosz csinyt tegyen. Elváltotzatott asszonyi hangon szólítá meg, 's ezt mondá neki: „Nem adhatnál egy aranymérleget? most érkeztem Persiából, 's hazulról öt szíz aranyat hoztam, szeretném látni, ha megütik e a' mértéket.“ — „Édes asszonyom, — felele az öreg, — jobb embert nem is találhattál volna nálam. Jer velem, elvezetlek fiamhoz, ki pénzváltó, 's örömetst megméri maga, 's nem kell neked vesződni vele. Ne késsünk, hogy otthon érijük minekelötte boltjába menne.“ Bátyám egész azon házig követé; hova már egyszer vezette, 's az ajtót a' görög rabnő nyitá ki neki.

Az öreg bátyámat a' terembe vezeté, 's mondá neki, hogy váraкоzzék egy pillantatig, mig fiát oda híja. A' mondott fia valóban meg is jelenék ama semmire való fekete rabszolga képében. „Átkozott banya, — monda a' bátyámnak — kelj föl, és kövess.“ E'

szavakkal megindula előtte, hogy azon helyre vezesse, hol meg akará ölni. Annazsár fölkele, utána méne, ki huzá a' kardot szoknyája alól, 's hátúlról olly ügyesen vágott vele nyakához, hogy feje azonnal leesett. Ezt egyik kezével, másikkal pedig a' holt testet megfogván elhurczolá ama földalatti boltozatig, 's ott a' fejjel együtt le veté. A' görög rabnő, ki az efféle tettekhez már hozzá szokott, nyomban megjelenék egy medencze sóval; de a' mint Annazsárt, ki a' fátyolt levette, megpillantá kivont karddal, elejté a' medenczét, 's elszaladt. Bátyám azonban ki jobb futó volt, el érte, 's ennek feje is leröpült vállairól. Most a' gonosz öreg futott oda a' zajra; bátyám megragadá, minekelőtte elillanhatott volna, 's azt mondá neki: „Üsmersz-e hitetlen?“ — „Ah uram, — felele ő remegve; — hát ki vagy? nem emlékezem, hogy valaha láttalak volna.“ — „Az vagyok, — monda ez, — kinek minap házába mentél, hogy ott megmosódjál, 's képmutató imádságodat elvégezd. Emlékezel-e még reá?“ Ekkor térdre omlott, 's kegyelemért esdeklé; de ő négy darabra vágá.

Most még csak az ifjú hölgy volt hátra, ki semmit sem tudott arról, mi történt házában. Fülkeresé azt, 's egy szobában lelé, hol beléptekor csak nem elájult. Könörgött eléért, 's ez nagylelküleg megkegyelmezett neki. „Ugyan nagyságos asszonyom, — szóla hozzá, — hogy élhetsz illy gonosz emberek' társaságában, mint a' kiken épen most boszút állottam?“ — „Én, — felele ő, — egy igen becsületes kalmár' felesége voltam, 's az

átkozott vén asszony, kinek gonoszságát nem
 űsmértem, meglátogatott néhányszor. „Tisz-
 telt asszonyom, — így szóla hozzám egykor,
 — ma egy igen szép lakadalom lesz házunk-
 nál; bizonyosan igen jól fognád magad, ott
 mulatni, ha méltóztatnál rajta megjeleneni.“
 Reá hagytam magamat venni, legszebbik ru-
 hámba öltözvén, 's egy ötszáz aranyos er-
 szényt vévén magamhoz, elmenék vele. Ezen
 házba vezetett, 's itt lelém a' feketét, ki
 erőszakosan itt fogott. Már három esztendő
 óta vagyok itt, 's a' legkegyetlenebbet szen-
 vedem.“ — „Azon mesterség által, mellyet
 e' förtelmes fekete űzött, — felele bátyám,
 — sok kincset gyűjthetett őszve?“ — „An-
 nyit, — felele ő, — hogy egész éltedben
 beéred vele ha elviheted Jer velem majd meg-
 látod magad.“ Ekkor Annazsárt egy szobába
 vezeté, 's ott valóban több szekrényt muta-
 tott neki tele aranynyal, mellyen úgy elbá-
 mula, hogy alig tudott magához térni. „Most
 eredj el, — monda neki, — 's hij magaddal
 embereket, hogy mind ezt elhordathasd.“ Bá-
 tyám nem mondatá ezt magának kétszer; el-
 mene 's tiz embert keresvén össze, oda vi-
 vé magával. Midőn a' házhoz ért, bámulá-
 sára az ajtót nyitva lelé; még nagyobb lett
 álmélkodása, midőn azon szobába jutván,
 hol a' szekrényeket látta, egyetlen egyet sem
 talált benne többé. Az asszony ki szemesebb,
 's gyorsabb volt nála, már mind elhordatá,
 's maga is eltűnt velök. Nem találván a' szek-
 rényeket, 's nem akarván üres kézzel el-
 menni, mindent elvitetett, a' mit a' szobák-
 ban, és kamarákban talált, 's ez untig elég

vala, hogy a' tőle elrabolt ötszáz arany vesztességét kipótolja. De midőn a' házból kiment, elfeledé az ajtót becsukni. A' szomszédok, kik bátyámat megösmerek, 's a' terhordókat jőni menni látták, a' városkapitányhoz szaladának, 's megjelenték neki ezen kitakarítást, melly előttök nagyon gyanús-nak tetszett. Annazsár egész éjjel nagyon nyugottan alutt; de midőn más nap reggel kikapart menni, ajtajában a' városkapitánynak embereit lelé. kik megtartóztaták. „Jere velünk, — mondának neki, — urunk akar veled szólni.“ — Bátyám kéré őket, hogy várjanak egy pillantatig, 's pénzt igére nekik, ha elbocsátják. De nem hajtván szavára, megkötözék, 's kényszeríték velük menni. Az utcán bátyámnak egy barátjával találkoztak, ki megállitá őket, és kérdezé, hogy miért viszik így. Nevezetes summa pénzt ígért nekik, hogy elbocsássák, 's a' városkapitánynak azt mondják, hogy nem találják; de semmire sem mehetett velük, 's elvezeték Annazsárt urok' elébe. . . .“

Seherazád e' helynél megsziint beszélni, mivel észre vevé, hogy nappallik. De jövő éjjel folytatván beszédét ezt mondá az Indiai szultánnak:

SZÁZNYOLCZVANNEGYEDIK ÉJSZAKA.

Midőn a' hajdúk bátyámat a' városkapitány' elébe vezették, ez így szóla hozzá:

„Azt kérdelem tőled, hol vetted mind azon bútorokat, mellyeket tegnap házádba hordattál?“ — „Uram, — felele Annaszár. — kész vagyok előtted az igazságot megvallani.“ Ezután elbeszélé neki bátyám minden titkolódzás nélkül mind azt, a' mi vele történt. Arra nézve, a' mit házához hordatott, kérte a' városkapitányt, hogy belőle legalább egy részt hagyjon nála, a' tőle ellopott ötszáz aranya' kárpótlásául.

A' bíró semmit sem igérvén bátyámnak, elkülde néhányat emberei közül annak lakába, hogy mindent a' mit ott találnak, foglaljanak el, 's midőn jelentették volna neki, hogy már semmi sincs ott, és mindent az ő tárába takartak, parancsolá bátyámnak, hogy a' városból tüstént kitakarodjék, 's oda soha többé életében vissza ne térjen, attól tartván, hogy bátyám a' Chalyfhoz elmehetne, 's ezen igaztalanság felől panaszt tehetne.

Annaszár azonban zúgolódás nélkül engedelmeskedék, 's ki mene a' városból, hogy máshol keresse menedékét. Útközben zsinnyokra bukkant, kik kirabolták, 's meztelenre kifosztották. Alig ballottam meg e' szomorú hírt, azonnal ruhát vévén magamhoz elindultam őtet fölkeresni. Minekutána a' mint lehetett vigasztaltam volna, vissza vezettem, 's titkon a' városba vittem, 's ettől fogva szintugy gondját viseltem, mint többi bátyáimnak.“

A' BORBÉLY' HATODIK BÁTYJÁNAK TÖRTÉNETE.

Nincs már egyéb hátra, mint hogy hatodik bátyám' történetét is elbeszéljem, ki nek hasított ajaku Sakaik volt neve Elejénte olly iparkodó volt, 's a' száz ezüst drachmát, mellyet örökségül kapott, olly jó helyre fordította, hogy nem sokára igen kényen való állapotra jutott; de egy véletlen csapás kényszeríté majdan élelmét koldulgatni. Ezen mesteréget nagyon ügyesen űzte, 's kiváltképen a' szolgák' és inasok' közbenjárása által iparkodott a' nagy házakba bemenetelt, 's a' nagy urakhoz járulást szerezni magának, 's őket szánakozásra indítani.

Egyszer egy pompás épület előtt menvén el, mellynek magas kapuin által egy téres udvarra lehetett látni, hol nyüsgött a' sok inas, ezek közül egyikhez fordulván kérdezé, kié ez a' ház? „Édes barátom, — felele neki az inas, micsoda messze tartományból jöhetsz, hogy illy kérdést téssz nekem? Nem gyaníthatod-e mind abból, a' mit itt látsz, hogy ez egy Bärmekfinak háza? „Bátyám, ki előtt űsmeretes volt a' Bärmekfiak' adakozósága, 's nagylelkűsége, a' kapusokhoz folyamodék, — mert többen is voltak, — 's alalmizsnát kért tőlök. „Eredj be, — mondának neki, — hiszen senki sem akadályoztat, 's folyamodjál magad a' ház' urához; ő bizonyosan teljes megelégedéssel fog elbocsátani.“

Bátyám nem is várt illy nyájasságot. Megköszöné a' kapusoknak, 's engedelmökkal

be ment a' kastélyba, melly olly tágas volt, hogy igen sok idejébe került, míg a' Bármekfi lakó szobáiba ére. Végre egy nagy négyszögü, 's a' legszebb izlettel épült lakhoz jutott, 's egy elő terembe lépett, mellyből egy igen szép kertbe lehetett látni, mellynek tarka kövecscsel hintett útai gyönyörködtették a' szemet. Az alsó szobák, mellyek a' körül körösleg nyultak ki, csaknem mind áltlátszólag voltak építve. A' nap' sugárai ellen nagy kárpitokkal voltak fedezve, mellyeket mihelyt a' nap' heve elmúlt, azonnal félre vontak, hogy a' szobák szellőzhessenek.

E' kies hely bámulásra fogta volna ragadni bátyámat, ha lelke nyugottabb, és elégedettebb volt volna. Tovább ment, 's egy pompás készületü terembe lépett, melly arany, és ég színű levél festésekkel volt ékesítve. Láta ottan egy fehér szakállu tisztes férfit a' szofán a' fő helyen ülni, mellyből azt következteté, hogy ez maga a' ház' birtokosa. Valóban maga is volt a' Bármekfi, ki őt igen nyájasan fogadta, 's kérdezte, mit kíván. „Nagyságos uram, — felele neki bátyám szánakozásra indító ábrázattal, — én egy szegény ember vagyok, kinek illy nagy, és hatalmas emberek' gyámolítására van szüksége, mint te vagy.“ Valóban jobbhoz nem is folyamodhatott volna, mint ezen főemberhez, ki ezer jeles tulajdonokkal diszeskedett.

A' Bármekfi, ugy tetszett, elbámula bátyám' feleletén. Mind két kezével mellére nyúlt, mintha ruháját akarná szomorúsága' jeléül elszakasztani. „Lehetséges-e, — szóla, — hogy ollyan ember, mint te, szük-

séget szenved, holott én Bagdádban vagyok? Ezt meg nem szenvedhetem!“ Ezen nyilatkozásokra azt reménylél bátyám, hogy adakozásának különös jelét fogja tapasztalni, azért is áldással tetézte, 's minden lehetséges jót kívánt neki. „Ne mondhasa azt senki is, hogy én elhagytalak, valamint azt sem kívánom, hogy te elhagyj.“ „Uram, — felele bátyám, — esküszöm hogy még ma egy falatot sem ettem.“ — „Hát valóban, — monda Bármekfi, — te még most is éh gyomorral vagy? Ah szegény ember! bizonyosan félig már meghalt éhen! Hej fiú! — kiálta fenszóval, — hozzatok hamar egy medence vizet, hogy kezünket megmossuk!“ „Noha senki sem jelent meg, 's bátyám sem medenczét, sem vizet nem látott, a' Bármekfi még is úgy döngölé kezét, mintha valaki vizet öntözött volna reá, 's ezt tévén így szóla bátyámhoz: „Jer ide te is, és mosdjál meg velem!“ Sakaik észre vevé, hogy a' Bármekfi valami nevetséget akar, 's mivel maga is értett tréfát, 's jól tudta a' szegényeknek melly engedékeny tekintettel kell a' gazdagok iránt lenniök, ha hasznót akarnak tőlök venni, közelebb mene 's szinte úgy cselekvék, mint amaz.

„No jól van, — monda erre Bármekfi, — hozzatok most valamit ennünk, és ne várakoztassatok reá!“ Ezt mondván elkezde, — noha semmit sem vittek be, — úgy tenni, mintha előtte valami lett volna egy táliban. oda nyula, szájához vivé, 's rágta, ezt mondván bátyámnak: „Egyél kérlek édes vendégem, ne szemérmeskedjél, ugy tégy mintha otthon volnál. Nyúlj csak hozzá, olyan kie-

hült ember létedre, nagyon sokat kináltatod magadat“ — „Megböcsáss uram, — felele Sakaik, pontosan utánozván minden mozdulatait, — látod, hogy jól hozzá látok, 's eleget iparkodom“ — „Mit szólsz ezen kenyérhez, — kérdezé Bärmekfi, — talán nem találod jónak?“ — „De hogy nem nagyságos uram, — felele bátyám, ki sem kenyeret, sem húst nem látott maga előtt, — soha sem ettem ilyen fehér, és jó ízű kenyeret.“ — „No hát csak lakjál jól, — monda erre a Bärmekfi, — mondhatom, hogy a' sütőnének ki nekem illy jó kenyeret süt, öt száz aranyat kellett fizetnem“

Seherazád tovább akart beszélni, de a' virradó nap kényszeríté itt megállapodni. Jövő éjjel következőleg folytatá beszédét:

SZÁZNYOLCZVANÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Minekutána a' Bärmekfi sütőnéjéről beszélt, és szép kenyerét megdicsérte volna, mellyet bátyám csak képzeletben evett, kiálta: „Fiú hozz másik tál ételt! Édes vendégem, — szóla ezután bátyámhoz, — noha semmi fiú sem mutatta magát, — ízeled meg most ez új étkeket, 's valld meg, ettél-e valaha jobban készített ürühúst, hántott (kűvesztett) rozszsal?“ — „Igen bámulatos szép, — felele bátyám, — de ugyan hozzá is látok.“ — „Annak nagyon örülök, — felele a' Bärmekfi; — kényszerítlek azon öröm-

re, mellyet nekem az által okozsz, hogy olly vígan eszel, ne hagyj ez étkekből semmit is, mivel olly igen kedved szerint valónak találod.“ Nem sokára azután ludat parancsolt, boreczetből, mézből, malozsából, csicserborsóból, és aszalt fügeből készített édes lével; mellyet szintugy hoztak el neki, mint előbb az ürübust. „Ez a' lúd nagyon kövér, — monda a' Bármekfi, — csak egy czombját edd meg, és egy szárnyát. Tarts fen még egy kis étvágyat, mert még sok különféle dolgok jönnek. Valóban még sok más tál étkeket is hozatott föl, mellyekből bátyám, ki éhen majd elveszett, ugy tett, mintha ennék. De a' mit a' gazda minden egyebek fölött dicsért, az egy pisztáciaival töltött báránka vala, mellyet parancsolt, 's mellyet szinte mint a' többi étkeket föladtak. „Ah ilyen ételt, — monda a' Bármekfi, — sehol sem ehetik az ember, csak nálam. Azért kívánom, hogy ugyan csak jól lakjál belőle.“ Ezt mondván, ugy tett, mintha egy darab volna a' kezébe, a' bátyám' szájához nyujtá, 's így szólt: „kapd el csak, és nyeld le; majd meglátod, nem volt-e igazságom, midőn ezen étket ugy föl dicsértem.“ Bátyám előre nyujtá fejét, ugy tett, mintha elkapta volna a' darabot, meg-rágá; és leirhatlan gyönyörűséggel nyelte le. „Fudtam én, — monda a' Bármekfi, — hogy tetszik ez neked.“ — „Nincs a' világon drágább étel, — felele bátyám, — őszintén szólván, az asztal, mellyet tartasz, valami pompás.“ — „Hozzátok most el a' vágott húst! — kiálta a' Bármekfi — ugy hiszem hogy szintugy meg léssz vele elégedve,

mint a' báránkával. No 's mit szólsz hozzá? — „Ah felséges! — felele Sakaik; — érzed e' benne az ambrát, szegfüvet, szerencsendiót, gyömbért, borsot, és a' legjobb illatu füveket; 's mind ezen fűszerek olly illő mértékben vagynak hozzá téve, hogy mind meg lehet egyiket a' másik mellett érezni. Ah be fölséges íz! — „Csak láss hát hozzá, — felele a' Bärmekfi, — kérlek. Hej fiú, — ezt veté utána fenszóval, — hozzatok új vágottat.“ — „Ah ne, ha megengeded! — vágott szavába bátyám, — lehetetlen többet ennem, már nem tudok.“

„Szedjétek el hát az étkeket, — kiálta már most a' Bärmekfi, — 's hozzátok el a' gyümölcsöt!“ Várakozott egy pillantatig, mintegy időt hagyván az inasoknak, hogy az asztalt fölszedjék: azután így szólt: „izleld ezen gondolát, jó és fris szedés.“ Mindketten ugy tevének mintha a' gondolát lehántanák, és megennék, azután 'kinálá a' Bärmekfi bátyámat, hogy a' többihez is nyúljon, 's ezt mondá neki: „Itt még különféle gyümölcs, sütemény, száraz csemege, és befőzött vagyon. Válaszsz belőle tetszésed szerint.“ Azután kinyujtá kezét, mintha valamit adna neki, 's monda: „Nesze fogd ezen jó izű szeletet, ez segíteni fogja az emésztést.“ Sakaik ugy tett, mintha elvinné, és megenné, 's így szóla azután: „Uram a' pézsmát nem kímélték tőle.“ — „Ezen szeleteket, — felele a' Bärmekfi, — nálam készítik a' háznál, 's ennél, mint minden egyébnél is, a' mit itthon készítenek, természetes, hogy semmit sem kímélnek.“ Ujlag 'kinálá bátyámat, hogy

egyék, 's így szólt: „Ahhoz képest, hogy hozzám jöttödkor még éhgyomorral voltál, bizony úgy látszik, hogy épen nem sokat ettél.“ — „Uram, — felele bátyám, kinek az üres szájjal rágódás miatt már az állcsontjai is fájtak, — bizonyossá teszek, ugy tele vagyok, hogy már egy falatot sem bírnék enni.“

„Édes vendégem, — szóla most a' Bärmekfi, — minekutána illy jól ettünk, már most innunk is kell valamit.“ — „Uram, — viszonozá a' bátyám, — én nem iszom bort, ha megengeded, mert meg van tiltva.“ — „Nagyon rettegő vagy, — felele a' Bärmekfi, — tégy úgy, mint én.“ — „No hát csak kedvedért iszom, — felele Sakaik, — azt akarod a' mint látom, hogy vendégségednél semmi se hibázzék; de mivel én nem vagyok a' boritalhoz szokva, félek, hogy az illendőség, 's a' neked köteles tisztelet ellen valami vétket találok elkövetni; azért is újlag kérek, ments föl a' boritaltól, én vízzel is megelégszem“ — „Nem, nem, — monda a' Bärmekfi, — bort kell innod.“ Egyszer'smind parancsolá, hogy hozzanak bort; de a' bor szinte olly kevésbé volt valóságos, mint előbb a' hús, és gyümölcs. Ugy tett, mint ha bort öntene, és először innék, azután mintha a' bátyámnak is töltene, és a' poharat nyujtaná neki: „Neh! idd meg egészségemre, — monda neki, — hadd lássuk, ízlik-e?“ Bátyám ugy tetteté magát, mintha, kezébe vette volna a' poharat, közletről szemlélé, szép színe van-e a' bornak? azután orrához vité, hogy a' bor' illatját szürcsölje, és fejét mélyen meghajtván a' Bärmekfi előtt, annak jeléül, hogy

bátorkodik az ő egészségéért inni, úgy tett, mintha innék, 's olyan képet mutatott, mint a' kinek a' bor igen ínyére van. „Uram, — szóla ezután hozzá, — a' bor felséges, de úgy tetszik nem igen erős.“ — „Ha erősebb kell, monda a' Bärmekfi, — csak szólj; pin-czémben többféle van. Lássuk, ez tetszik-e.“ E' szavaknál úgy tett, mintha előbb magá-nak, azután bátyámnak is más bort töltene. Ezt olly sokszor tette, hogy Sakaik végre úgy mutatá magát, mintha a' bor fejébe kezdene menni, 's utójjára részegnek tettevén ma-gát, úgy üté fejbe a' Bärmekfit, hogy ez a' földre rogyott. Még egyet akart reá ütni, de a' Bärmekfi elébe tartá kezét, 's fölkiálta: „Megvesztél?“ Ekkor bátyám megtartóztatá magát, 's így szóla: „Uram méltóztattál rab-szolgádat házadba fogadni, 's pompásan meg-vendégelni. Be kellett volna érned avval, hogy ennem adtál, de bort nem kellett vala előmbe tenned, mert megmondottam előre, hogy megtalálom sérteni az irántad tartozó tiszteletet. Egyébiránt nagyon sajnálom, 's ezerszer bocsánatot kérek érte.“

Alig mondotta e' szavakat, midőn a' Bärmekfi a' helyett, hogy haragra lobbana, tele torokkal kezdé kaczagni. „Rég óta kere-sek én már, — monda neki, — egy olyan embert, mint te vagy. . . .“

„De uram, — monda Seherazád az In-diai szultáunak, — észre sem vettem, hogy már megvirradt.“ Sächriar azonnal fölkele; 's jövő éjjel így folytató történetét:

SZÁZNYOLCZVANHATODIK ÉJSZAKA.

A' Bärmekfi most számtalan nyájasságokat mutatott bátyámhoz. „Nem csak megbocsátom, — monda neki, — hogy megütöttél, hanem azt is akarom, hogy mostantól fogva barátok legyünk, 's te ne lakjál más házban, mint az enyémben. Te olly szíves voltál, hogy magadat szeszélyemhez alkalmaztad, 's egyszer'smind olly türelmes is, hogy a' tréfát egész végig ki győzted; most már azonban va'ójában együnk.“ E' szavaknál kezével csattoga, 's parancsolá több inasoknak, kik azonnal megjelenének, hogy asztalt terítse nek, és tálaljanak. Nyomban teljesedett parancsolatja, 's bátyámat most ugyan azon étkekkel vendéglé meg, mellyeket eddig csak képzeletben evett. Az ételeket elszedvén bort hoztak, egyszer'smind nagy számu szép, és gazdagon ültözött rabnők léptek be, kik a' hangszerek zengése mellett kellemes dalokat énekeltek. Szóval Sakaiknak minden oka volt a' Bärmekfi kegyességével, 's nyájasságával. kinek tetszését megnyerte, meglegednie Ezen úr most már egészen baráti módon bánt vele, 's a' maga ruhái közül adatott neki egyet.

A' Bärmekfi bátyámat olly értelmesnek, 's okosnak tapasztalá, hogy kevés napok mulva egész ház tartása', és minden dolgai' gondját reá bizta. Bátyám e' hivatalt husz esztendeig igen szerencsésen viselte. Ezen idő elfolyta után a' nemes lelkü Bärmekfi meghalt öreg-ségi elgyengülésben, 's mivel nem maradt

örököse, egész értékét az uralkodó szultán foglalá el. Elvették bátyámnak minden pénzét, mellyet gyűjtögetett, úgy hogy megint előbbeni állapotjára jutott, 's végre egy Mekkába búcsujárásra induló karavánhoz csatlódott, azt reménylven, hogy a' búcsujarást a' szarándokok' irgalmas alamizsnáival meggyőzheti. Szerencsétlenségre, a' karavánt egy sereg Beduin megtámadta, 's kirabolta, 's bátyám egy Beduin' rabszolgájává lett, ki őtet több napokon keresztül mindig verte, hogy ez által kényszerítse a' maga megváltására. Sakaik eleget mondá neki, hogy hasztalan kegyetlenkedik rajta. „Én rabszolgád vagyok, — szóla hozzá, — 's tetszésed szerint bánhatol velem; de bizonyos á teszlek, hogy a' legnagyobb szegénységben vagyok, 's egy általában nincs módöm magamat kiválthatni.“ De bátyám bár mint igyekezett is neki szegénységét magyarázni, 's őtet könnyhullatásával megindítani, a' Beduin kérlelhetlen maradt, 's azon való boszuságában, hogy olly nevezetes summa, mellyre számot tartott, elvész tőle, fogá kését, 's szegénynek ajakát fölhasítá, ezen embertelenség által kívánván boszút állni vélt kárvallásáért.

A' Beduinnek igen szép neje volt, 's gyakran midőn kóborlani ment, magát hagyá bátyámmal. Ollyankor az asszony soha sem mularzta el semmit is, a' mi őtet rabsorsa keménységén vigasztalhatá. Azt is észre véteté vele, hogy szereti: de ő félven a' bánatolomtól, nem bátorkodott szenvedelmét viszonozni; szintugy kerülte az alkalmat vele egyedül lenni, mint amaz kereste. Annyira

megszokta volt, a' keményszívü Sakaikkal, valamikor csak látta, tréfáját, 's ingerkedéseit üzni, hogy egyszer azt férje jelenlétében is cselekedné. Bátyámnak, ki nem vevé észre, hogy a' Beduin szemmel tartja őket, bünei büntetéséül eszébe jutott tréfáját viszonzni. A' Beduin mindjárt azt képzelé, hogy vétkes egyetértés van köztök, 's ezen gyanu úgy földühítette, hogy azonnal bátyámra rohant, 's. őtet kegyetlenül megcsonkítván, egy tevén egy hegy csucsára vitte, 's ott hagyá. A' hegy a' Bagdádi útban fekütt, 's az utazók, kik ott látták, hírt adtak nekem ott létéről. Sietve oda menék, 's a' boldogtalan Sakaikat szánakozásra méltó állapotban lelém. Szükséges segedelmet nyujták neki, 's vissza vezettem a' városba.“

„Ez volt a' mit Mostanser Billah Chalynak beszéltem, — ezt veté hozzá a' borbély. A' Chalyn ismét hangos nevetéssel jelenté tetszését, 's monda: „Már nem kételkedhetem, hogy teljes joggal adták reád a' hallgató melléknévet; senki sem mondhatja felőled az ellenkezőt. Azonban bizonyos okokból parancsolom, hogy a' várost tüstént elhagyd. Eredj 's ne halljam többé híredet.“ Engednem kellett a' kénytelenségnek, 's több évekig messze tartományokban útaztam. Végre megtudám, hogy a' Chalyn meghalt, 's vissza tértem Bagdádba, de a' hol csak egyetlen egy bátyámat találtam életben. Ezen városba vissza tértemkor történt az, hogy a' sánta ifjúnak ama nyomos szolgálatot tettem, mellyet hallottatok. Azonban ti tanúi vagytok hálátlanságának, 's azon gyalázatos mód-

nak, mellyel velem bánt. Aⁿ helyett hogy irántam háladatosságát mutatná inkább kikerült, 's honjából is eltávozott. Mihelyt meg tudtam, hogy nincs Bagdádban, noha senki sem mondhatá meg, merre vevé útját, nem késedelmeztem elindulni, hogy őt fölkeressem. Már régóta vándorlok országról országra, 's ma midőn legkevesebbé véltem, végre megtaláltam. De azt ingyen sem vártam volna, hogy olly gyűlölséggel viseltessék irántam."

Seherazád észre vevé e' helynél, hogy már megvirradt, 's elhallgata; 's csak a' következő éjjel folytatá megint beszédét.

SZÁZNYOLCVANHETEDIK ÉJSZAKA.

„Uram, a' szabó szinte úgy beszélt el végig a' Kazsgári szultán előtt a' sánta ifju', 's a' Bagdádi borbély' történetét, mint nekem volt szerencsém felségednek tegnapi elmondani."

„Midőn a' borbély, szóla tovább a' szabó, — történetét elvégezte, ugy találtuk, hogy az ifju nem minden ok nélkül vádolja fecsegéssel a' borbélyt. Nem elleneztük azonban, hogy velünk maradjon, 's részt vegyen a' vendégségben, mellyet a' ház' ura készített számunkra Asztalhoz ülénk, 's egész a' déleesti imádságig vendégeskedtünk. Akkor eloszlott az egész társaság, 's én boltomba mentem, hogy ott dolgozzam, míg ideje lesz a' haza menetelnek."

Ezen közben történt, hogy a' kis pupos félrészegen hozzám jött, 's csengetyüs dobját vervén, mellé énekelt. Azt gondoltam, hogy ha haza viszem magammal, feleségemnek az által egy kis mulatságot szerzek, 's azért el is hittam velem. Feleségem egy tál halat tett előnkbe, 's én egy darabot a' puposnak adtam, mellyet az a' szálkákra nem is ügyelvén, megevett. Egyszerre csak lélektelen rogyott le előttünk a' földre. Minden módot fogatlanul próbálván, hogy őt életre hozzassuk, azon nagy rémülésben, és zavarodásban, mellyet ezen gyászos eset okozott, nem késtünk a' holt testet házunkból eliktatni, 's ezt olly ügyesen cselekedtük, hogy a' zsidó orvos befogadá házához. A' zsidó orvos azután a' szállítóhoz bocsátotta le, a' szállító kivitte az utcára, hol azt hitték, hogy a' kalmár ütötte agyon. Ez volt uram, — ezt veté utána a' szabó, — a' mit mondani akartam fölséged' kielégítésére. Tied uram az ítélet, kegyelmedet érdemlettük-e, vagy haragodat, életünket-e, vagy halálunkat? "

A' Kazsgári szultán' tekintetében egész meglegedést mutatott, melly a' szabót, 's társait újra életre hozá. „Nem tagadhatom, — monda, — hogy a' sánta ifju', a' borbély', 's ennek bátyjai' kalandjaik által jobban meglepettem, mint bolondométol. De minekelőtte mind a' négyeteket elbocsátanílak, 's a' pupos testét eltemettetném nagyon szeretném ama' borbélyt látni, ki oka kegyelmezésteknek. Hiszen minthogy fővárasomban tartozkodik, könnyű lesz újságvágyamat kielégíteni.“ Nyomban parancsolá egyik szol-

gájának, hogy azt a' szabóval együtt, ki tartózkodását hozzávetőleg tudta, fölkeresse.

A' szolga hamar vissza tért a' szabóval együtt, 's a' borbélyt a' szultán' elébe vezették. A' borbély egy kilenczven egynéhány esztendő's öreg volt, kinek hó fehér szakála, ugyan olyan szemöldöke, lehajló fülei, 's igen hosszú orra volt. A' szultán ennek látására nem tartóztathatá magát a' nevetéstől. „Hallgató férfi, — monda neki, — azt hallom, hogy te olly dicső történeteket tudsz, nem mondanál-e el nekem néhányat belőlök? “ — „Fülséges uram, — felele a' borbély, — ha nem bánod, hagyjuk most azon történeteket, mellyeket talán tudok. Ellenben esedezem legalázatosabban fülségednek, méltóztassék megengedni, hogy azt kérddhessem, mit keres itt tulajdonképen ez a' keresztény, ez a' zsidó, ez a' muzelmán, 's ez a' megholt pupos, kit itt látok előtted fekünni? “ A' szultán mosolygott a' borbély' merészségén, 's ezt felelé neki: „Mi közöd hozzá? “ — „Uram, — felele a' borbély, — igen sok függ ezen kérdésemtől, hogy meggyőzzem felségedet arról, hogy nem vagyok fecsegő, mint némelly emberek tartják, hanem ollyan férfi, kit méltán neveznek hallgatónak“

Seherazád észre vevé, hogy a' nap' világa már kezde besűtni az Indiai szultán' szobájába, 's megállapodván itten, csak a' jövő éjjel folytató történetét következőleg:

SZÁZNYOLCZVANNYOL- CZADIK ÉJSZAKA.

A' Kazsgári Szultán méltóztatott a' borbély' újságvágyát kielégíteni. Parancsola, hogy beszéljék el neki a' kis púpos' történetét, mivel olly igen látszott azt ohajtani. Minekutána a' borbély ezt meghallgatta volna, hajtogatá fejét, mintha azt akarná jelenteni, hogy ebben valami titok van, a' mit nem foghat meg egészen. „Bizonyára, — kiálta ő, — e' történet nagyon meglepő; azonban még is ohajtanám ezen pupost közelebbről megvizsgálni.“ Oda mene most hozzá, leült mellé a' földre, fejét ölébe vette, 's minekutána figyelmesen megszemlélte volna, egyszerre olly szertelenül kaczagott fel, hogy hanyatt dőlt nevéttében, nem vevén gondolóra, hogy a' Kazsgári Szultán' előtt van. Azután fölkele folyvást tartó kaczagás közben, és monda: „Igazán mondják, hogy a' halálnak okának kell lenni. Ha valaha valamely történet megérdemlette, hogy arany betűkkel följegyeztesék, a' puposé bizonyosan megérdemli.“

E' szavaknál mindnyájan úgy néztek a' borbélyra, mint egy bolondra, vagy egy megörült öregre. „Hallgató férfi, — monda neki a' Szultán, — min nevetsz olly rettenetesen?“ — „Uram, — felele a' borbély, — esküszöm fölséged' jótekonny indulataira, hogy ez a' pupos nem halt meg; él még 's tartsanak bár bolondnak, ha egy pillantat alatt be nem bizonyítom.“ E' szavakkal elő veve egy szelenczét, mellyben többféle gyógyszerei vol-

tak, 's mellyet mindig magával hordozott, hogy adandó alkalommal kezénél legyen, azután kihúza belőle egy kis balzsamos üvegecskét, mellyel a' pupos' nyakát sokáig kenegette. Ezután egy tokból egy igen finom vésüt veve elő, annak fogai közé dugá, föl feszíté vele a' száját, 's azután egy kis fogóval le nyula torkába 's avval 'a darab húst a' szálkával együtt kihúzá, mellyet mindeneknek megmutata. A' pupos azonnal tüszszent, kinyújtá kezét, és lábát, fölveté szemeit, 's más jeleit is adta az életnek.

A' Kazskári Szultán, és mind azok, kik tanúi voltak e' szép munkálatnak, kevésbbé csodálkoztak azon, hogy a' pupost föl elevedni látták, minekutána egy egész éjjelen, és egy napnak nagyobb részén mozdulatlanúl fekütt, mint a' borbély' érdemén, és ügyességén, kit minden hibái mellett is most igen jeles embernek kezdettek tartani. A' Szultán örömmre, 's bámulásra ragadtatván, parancsolá, hogy a' pupos' történetét a' borbélyéval együtt írásba foglalják. De még itt nem állapodott meg. Hogy a' szabó, a' zsidó orvos, a' szállító, és a' keresztény kalmár is mindig örömmel emlékezzenek azon kalandra, mellyet nekik a' kis pupos' esete okozott, nem bocsátá el őket addig, míg mindenknek egy igen gazdag ruhát nem ajándékozott, mellyet az ő jelenlétében föl kellett venniük. A' borbélynak ellenben igen nevezetes esztendei fizetést rendelt, 's megtartá udvarában."

Igy végezte el Seherazád szultánné az n kalandok' hosszú sorát mellyekre a' pupos-

nak vélt halála nyujta alkalmat. Mivel már virradni kezdett, elhallgata. Látván hoga Dinarszád, hogy nem beszél többé, így szólta meg: „Édes Szultánném annyival inkább örvendek azon történetnek mellyet épen most végeztél el. mivel olly módon végződik, a' mint épen nem vártam volna.“ — E' meglepés, — monda Sachriár, — nekem szint annyi mulatságot okozott, mint a' borbély bátyjainak kalandja.“ — „A' Bagdádi sánta ifju története is nagyon jól mulatott.“ szöla Dinarszád. „Örvendek rajta kedves hugom, — monda a' Szultánné, — 's mivel olly szerencsés vagyok, hogy urunkat, 's fejedelmünket a' Szultánt nem unatkoztatom, holnap, ha ő felsége még tovább engedne élnem, Aly Sach álchalyf' és Harun Arresyd Chalyf' különös kalandját fognám neki elbeszélni, melly a' púposénál nem kevésbé érdemi figyelmét, 's a' tiédet.“ Az Indiai Szultán, ki mind avval a' mivel eddig Seherazád mulatá, igen meg volt elégedve, egészen neki adta magát azon gyönyörűségnek, hogy még az ígért történetet is meghallgassa.

Azután fölkele, hogy imádságát végezze, 's tanács ülést tartson.

SZÁZNYOLCZVANKILEN- CZEDIK ÉJSZAKA.

ALY SACH' TÖRTÉNETE, VAGY AZ ÁLCHALYF.

Seherazád jövő éjjel következőleg kezdé az álchalyf' történetét:

Harun Arresyd Bagdádi Chalýf össze gyűjté egy este palotája' egyik teremében huszonnégy legielesb udvarnokait, kik között Ibrahim Izsák el Nedym miniszter, Abul Nevász költő, Dzsafár a' Barmekfi nagyvezér, és Mezzur főséges parancsainak végre hajtója is jelen voltak. A' beszélgetés ezúttal a' folyó beszédről, költészségről, és ékesszólásról kezdődött, és folyt. Mindegyik egy történetet beszélt, verseket mondott, talányokat (aenigma) adott föl, dalokat énekelt, 's ugy elkövetkezett az éjfélnél, hogy észre sem vették az idő' reptét. Engedelmet kértek most a' Chalýftól, hogy eltávozhassanak, 's megengedé nekik. Dzsafár vezér, és Mezzur legutójára maradtak, 's szinte készültek haza; de a' Chalýf megtartóztatá őket, és monda: „Dzsafár ülj le.“ Dzsafár engedelmeskedék. „Tudod-e, — monda tovább a' Chalýf, — miért tartóztatlak magamnál ez éjszaka?“ — „Isten tudja csak egyedül az elrejtettet; — felele Dzsafár. — „No jó, nekem egy ötletem van, az tudniillik, hogy öltözzünk el mind hárman, 's hajókázzunk hajnalig a' Tigrisen. Igen bán az unalom, mint egy kő fekszik szivemen, 's noha olly sok vonzó, és érdekes tárgy fordúlt elő beszélgetésünkben, még sem találhattam benne örömet. Talán majd díszlik most elszórakoznom: Hiszen épen azon évszakban vagyunk, mikor illetén éjjeli sétálásokat szoktak tenni a' Tigrisen, 's tudod, hogy szegények, 's gazdagok ott hajóznak.“ — „Hatalmas fejdelem, — felele a' nagyvezér, — egészen tetszésedtől függ, 's ki akadályozhatna benne akár

nappal, akár éjjel akarsz a 'Tigrisen hajózni?' —
 „No, jól van. hát menjünk!” — A' Chalyf,
 Dzsafár, és Mezzur azonnal leveték ruháikat,
 's kalmár öltözetet vevének föl, 's ki menének
 egy titkos ajtón, melly a' Tigris' partjára
 vezeté őket. Melly nagy vala bámulások, mi-
 dőn senkit sem látának ottan, noha épen ak-
 korban száznál is több csónaknak kellett vol-
 na ott lenni. Az a' szokások tudnjillik a'
 Bagdádi lakosoknak, minden évvel nyarat-
 szaka, hogy az éjjelnek egy részét a' Tigri-
 sen töltsék. Akkor kinek kinek értéke szerint
 többé, vagy kevésbé csinos bárkája, vagy
 csónakja vagyon.

A' Chalyf, ki nem is tuda magához jő-
 ni bámulásából, monda a' nagyvezérnek:
 „Miért olly üres, és pusztá e' folyó? ki aka-
 dályozza a' Bagdádi lakosokat, hogy itt sé-
 táljanak?” — „Az emberek, nagy király, —
 monda Mezzur, — nem mindig vigak, és jó
 kedvűek, 's épen ezen multság csak azoknak
 való, kik kényen élhetnek, mert csak ők al-
 hatnak más nap reggel. ha az éjszakát ki vir-
 rasztották, a' nélkül, hogy dolgaikban hátra
 maradást szenvednének. De a' szegény, kinek
 munkájával kell keresni élelmét, 's ki való-
 ban egész nap hosszatt dolgozik, el van fá-
 ralva mire az éj bekövetkezik, 's nem igen
 jut eszébe a' Tigrisen hajózni; de tegyük,
 hogy ide jőne is, hozzá láthatna-e más nap
 munkájához, hogy magának, 's az övéinek ke-
 nyeret szerezzen? kétségkívül ez az oka, hogy
 senkit sem találunk itten.”

Ez az ok igen helyes a' dolgozó népre nézve;
 de mi oknak kell tulajdonítani a' kalmárok',
 gazdagok, és tisztviselők' elmaradását?” —

„Megvallom, — felele Dzsafár, — ez előttem mese“ — „Iparkodjunk hát legalább egy hajót szerezni, hogy rajta sétálhassunk.“ — Ezen beszéd közben a' Tigris partja' hozszatt meutek. Egyszerre megpillantának egy öreg embert, ki csónakjában elalutt. A' Chalyf elküldé Mezurrt azon parancscsal, hogy keltse föl, 's vezesse oda. A' hajós oda ment, 's kérdezé, mit akarnak. Harun mondá neki, hogy nyújtsa oda kezét; megtette. A' Chalyf hús aranyat tett bele, 's monda: „Nesze; de most bárkádban egy óráig kell bennünket hordoznod“ — „Lépjetek be; isten örözzön bennünket szerencsétlenségtől!“ Beléptek a' hajóba a' nélkül, hogy ezen fölkiáltás' jelentését érthették volna.

A' hajós nem sokára a' folyam' közepére ért, 's elkezdé őket a' Tigrisen lefelé vinni. Egyszerre egy csónakot vevének észre, melly mindig közelebb jött; aranyos fáklyák világították, mellyekben gyantás fa égett, 's a' mellyeket két atlaszba öltözött emberek tartottak. E' látványra rémülve kiálta föl a' hajós: „Nagy isten ój meg a' fenyegető veszélytől; itt van vég óránk! Átkozott legyen a' kapzsiság! mert az csalt veszedelembe, 's az csábitott el, hogy hús aranytokat elfogadjam“ 'S illyetén-képen folytatá átkozódásait a' Chalyf, és társai ellen, kiket csupa kalmároknak tartott. A' Chalyf tele torokkal kaczagott, 's monda: „Édes hajósom, miért tetézs bennünket szidalmaddal? — „Hogy' ne átkoználak benneteket, holott tisztítottatok a' szerencsétlenség' fenekére!“ — „Ne félj semmit is; neked sem lesz több

bántalmad, mint nekünk.“ — „Azt elhiszem; a' ti fejeteket is szintugy levágják, mint az enyémet, és pedig kevés pillantatulva, 's igaz hogy akkor egy sorsunk lesz.“ — „S ki vágja le a' fejünket.“ — „Hát nem látjátok ama csónakot, melly mellettünk megyen. Azon csónak' ura teteti azt velünk.“ — „Kicsoda az?“ — „Harun a' Chalyf kihirdettette, hogy a' ki éjjel a' Tigrisen sétál, annak feje elvágassék, 's bizonyosan nem engedi el nekünk.“ — Harun Arresyd felele: „Ha tudtad azon tilalmat, miért nem tudósítottál róla bennünket, úgy nem tettük volna ki magunkat illy veszedelemnek.“ — „Midőn a' húsz aranyat oda adtad, nyomorúságom birt reá, hogy hallgassak. De mikor hajómba léptetek, miért nem ügyeltetek felkiáltásomra: isten örözzön bennünket szerencsétlenségtől!“ — A' Chalyf monda reá: „Hogy menekdjünk ki most ezen bajból?“ — „Nincs már egyéb reményünk istenen kívül;“ — szóla a' hajós, — elkezde sirni, 's néhány imádságokat mondott el, hogy a' halálhoz készüljön.

Ezen boldogtalan' kétségbe esése megindítá a' Chalyfot, 's hogy őt megvigasztalja, újra húsz aranyat nyújtott neki mondván: „Édes barátom vígy bennünket ama sétét öbölbe, hogy a' Chalyf' hajóját mellettünk elbocsássuk; talán elkerüljük szemeit.“ A' hajós el vevé a' húsz zecchinót.

Történetből nem messze voltak egy mulató házhoz, melly magas czobrokba volt építve. Ennél keresve sem találhattak volna jobb menedéket; 's két bárka is könnyen el-

rejtezhetett volna. A' hajós szerencsésen behasúhant, minekelőtte a' másik csónak észrevette volna.

A' mint ez mellettök elevezett, Harun, Dzsafár, és Mezzur elkezdék figyelemmel vizsgálni. Ezen csónakot pompásnak lehetett mondani; minden sarkáról, és végéről arany csillogott a' legékesebb festésekkel keverve. Két aranyos fáklya' világánál mindennemű fegyvert, bámulandó munkájú kardot, szablyát, láncsát, és tegezt láttak villogni. A' hajó' teteje (puppis) drága szőnyegekkel volt bevonva, 's egy aranyos, gyöngyös, és klárizsos bársony párnákkal rakott szófa volt rajta. Ennek közepében gyöngygyel, és drága kövekkel ragyogó thronus emelkedett, mellyen egy drága ruhákba öltözött gyönyörű ifjú ült gondatlanul támaszkodva. Homlokán királyi párta csillogott gazdagon ékesítve drága kövekkel. Jobbján egy férfi ült, ki Dzsafár vezérhez hasonlított, balján egy másik, ki Izsák el Nedym' szerepét játszá. Mezzur előtte állott, 's mögötte sorban húsz fiatal rabszolga, kiknek arczok gömbölyű volt, és ragyogó, mint a' tele hold. Ezenrészre a' csónaknak bársony szövettel volt befűdve, mellytől sem aranya, sem drága köveket nem kíméltek, úgy hogy az égen ragyogó csillagokkal vetélkedhetett.

Az ifjú előtt virágokkal ékesített asztal állott, mellyen két merő arany tartóban égő viasz gyertyák világítottak; lábánál négy szelű fűstölt, tele a' legválogatottabb jó illatokkal. Bámulatos pompával ruházott húsz

evezők, színt olly szépek mint izmosak, repíték a' csónakot a' folyam' síkján.

Harun, ki maga is meglepetett e' látvány' szépsége által, alig térhetett magához bámulásából. Kétszerezve nőtt csodálkozása, a' mint egy embertől a' hajó orráról ezt hallá kiáltatni: „Minden nép, boldogok 's szegények, szabadok 's rabok, honnosok 's idegenek, engedelmeskedjete az igazhitűek fejedelmé' fűlséges parancsának, ki isten árnyéka' e' földön, királyok' királya, kegyelem' kincstára, szerencsétlenek' gyámola, bölcsék', 's költők' magasztalásainak tárgya, hatalom' 's dicsőség' apadatlan forrása, „fűlséges szellem, Harun Arresyd Chalyf. Ő tiltja néktek, hogy a' Tigrisen sétáljatok, 's ablakaitokat kinyissátok; az engedetlenség, halállal, 's minden érték' elfoglalásával büntettetik!“

Ezen egész hirdetés alatt Harun szemeit szüntelen az álchalyfra szegezte Mennél tovább szemlélte, annál több kellemet, nemességet, és szépséget talált rajta, 's Dzsafárhoz fordulván kérdezé, ösméri-e e' személyt. „Nem, épen nem ösmérem;“ felele a' vezér. — „Bizonyomra, — szóla a' Chalyf, — tökéletesen érti az udvari szertartást, mert semmit sem feledett el, a' mi csak a' Chalyf' külső ábrázolásához tartozik. De a' min leginkább csodálkozom, az a' hasonlatosság, melyet közted 's a' közt találok, ki jobbján ül; az a' személy is, ki előtte áll, nem kevésbé hasonlít Mezrurhoz, 's udvarnokai nem rosszul játszá az enyéimnek szerepjüket. Valóban alig jövök magamhoz bámulásomból.“

Nem veszték el szemük előtt, míg a' szomszédos partra ért. Az álchalyf most kiszállott, 's egy pompás lóra üle, míg egy sereg inas fáklyával, 's számos rabszolgák párosan mentek előtte, Az udvari kísérek előtt legelől egy hirnök ment, ki az uralkodó' dicséreteit hirdette.

Észre vévén Harun, hogy már senki sincs a' parton; parancsolá a' hajósnak, hogy szállítsa ki őket. Utána akartak menni az ifju kalandornak, de mivel nem tudták merre vévén utját, a' Chalyf és kísérei vissza tértek a' palotába. Harun a' hajót azon helyen hagyta el, a' hol először találta, 's a' hajósnak még húsz zecchinót adott, ezt mondván neki: „Számot tartunk engedelmességedre. Holnap estvére várakozzál itt reánk; mi idegenek vagyunk, kik egy karavanszeraiban lakunk; szeretjük a' vigaságot, 's kívánnánk a' folyón néhány órát elmulatni. Egyébiránt számot tarthatsz nagylelkűségünkre.

SZÁZKILENCZVENEDIK ÉJSZAKA.

Ez éjjeli különös találkozás miatt a' Chalyf szemét sem hunyhatá be: mind az a' mit látott, megfejthetlen talánynak tetszett előtte. Mihelyt megvirradt, elvégezé reggeli imádságát, segédül hívá a' prófétát, 's bevitelé reggelijét. Nem sokára megjelenék Mezrur is, és monda: „Istennek helytartója, a' miniszterek, és országos tisztek, kikkel tele van a' tanácsgyűlés tereme egy valóban pom-

pás látványt mutatnak; csupán te hibázol még; jövel szépitd azt jelenléted által, mutasd magadat a' vitézeknek, kik szeretnek, tégy igazságot jobbágyaidnak kik imádnak, 's áraszd ki jótéteményidet isten' minden teremtményire.“ A' Chalyf fölkele, reá vevé palástját, 's mind azon ékességet, melly a' legfőbb uralkodói hatalmat jelenti, 's tiszteletessé teszi, a' Divánba lépett 's fel ült a' thronusra. Azonnal sorba állottak köréje, — és pedig kiki rangja szerint, — a' nagyok, hadvezérek, miniszterek, bölcsek, és költők, szóval mind azon személyek, kik az országos tanácshoz tartoznak. Ekkor a' fő ajtónok hangos szóval hirdeté a' Chalyf' boldogságáért való szokott jó kívánásokat, 's minden jelenlévők karban felelének reá. Ezután egy másik fő tisztviselő lépett föl, 's a' Chalyfhoz fordula, mondván: „Oh te, ki elérted a' hatalom' 's dicsőség' csucsat, óvakodjál a' kevélység' részegségétől, holnap már vége uraságodnak. Örökké tartó uraság egyedül istennél van. Hányszor változtatta a' világ' alapját, 's urait? Mondd velem: tisztesség, 's dicsőség annak, kinek urasága nem szenved változást!“

Ezután elolvasá az olvasó, a' vallás' és erkölcsstudomány' mondásait.

Erre a' Chalyf jelt ada az olvasónak, hogy hallgasson, 's országlási dolgaihoz láta, senkinek egy szót sem szólván kalandjáról. A' szokott órakor a' Diván elvégzé ülését, 's a' vitézlő sereg eltávozék, Harun pedig a' magányos kihallgatások' teremébe ment, hol mint egy alkonyig maradt, nyugtala-

nul várván az éjszaka' bekövetkezését. Végre feltűntek az első csillagok, 's hallott a' kakas szó, melly ezt hirdeté: „Ti lusták, kik alusztok, halljátok annak egységét és nagyságát, ki soha sem aluszik.“ Harun ekkor Dzsfárhoz fordula, mondván: „Vezér, menjünk most az új Chalyfot megnézni.“ Dzsfár elmosolyodék, 's kérdé: hát van régi, és új Chalyf. „Bizonyosan, — felele Harun; — én vagyok a' régi Chalyf, 's a' mi ifjunk az új. Ez igen nagy elsőség, mellyel bír fölöttem; hiszen ösméred a' költő' szavait:

„Az újságnak mindig nagy ingere vagy; denem lelem azt az öregség' bekövetkezésének jelenségeiben.“

„Hasztalan panasz: ifjúság, melly olly dicsően jelenkezel, miért végződöl olly szomorúan?“

„Dzsfár, az ember mindent megun, a' mi régi; 's a' Bagdádi lakosok uralkodásomra is rá unhattak.“ — „Csalatkozol igazhiűek' fejedelme, — felele neki a' vezér; — te a' leghatalmasb, 's legszeretettebb uralkodó vagy, és léssz mindenha, 's mi soha sem szününk meg hű jobbágyaid lenni.“ Harun félbe szakasztá a' beszédet, 's előhozatá az álruhákat, mellyeknek mai céljokra kelle szolgálniok. Ezután mint kalmárok kimentek a' palota' rejtek ajtaján, és sebes lépésekkel a' Tigris' partjaira értek, hol már a' hajós váraozott reájok. „Isten áldjon meg!“ monda Harun a' mint messzéről észre vevé. „Itt van húsz zecchino pontosságod' jutalmául.“ Mindjárt a' hajóba lépének, 's elkezdék sétálásokat. Nem sokára észre vevék az új Cha-

lyf' csónakját is, melly közeledett. A' hajós hirtelen elérte a' menedék helyet, hová a' mult éjszaka is rejteztek, 's onnan kényükre szemlélheték amazokat mellettök elevezni. A' Chalyf előtt hatvan Mameluk állott az előbbieknél még szebbek, 's pompásabb öltözetűek.

A' csónak nem messze kötött ki rejtek helyüktől, 's az álchalyf egész kíséretével partra szállt. Harun is kérte a' hajóst, hogy szállítsa ki, mivel ezen kalandort követni akará. Ez engedelmeskedék, 's nem sokára annyira beérték, hogy többé el nem tűnhetett szemeik elől. Most nyomról nyomra követték a' nélkül, hogy észre vétethettek volna, mert setétben valának, 's a' számos fátylak' világánál mindent tisztán kivehettek.

Az álchalyf egy pompás arab lóra ült, mellyen igen drága szerszám volt az Abbaszidok' szokása szerint. Előtte a' legszebb rendben mentek minden Mamelukjai, 's egy szolga legelől, ki az igazhitűek' fejedelmének parancsára hangos szóval kiáltá: „Ki házból kilép, vagy ablakán ki néz, annak vagyona elfoglaltatik, maga halállal büntetetik. Isten örözzön bennünket a' királyok' haragjától.“

Ezen híradás nevetségre indítá Harunt, ki ezt mondá Dzsafárnak: „Hallod-e a' fenyegetéseket, mellyekkel ijeszti jobbagyaid?“ — „Szerencsére, — felele Dzsafár, — mi nem vagyunk azok, 's általában nincs szándékunk parancsainak engedelmeskedni. Isten tartsa meg nekünk Harun Arresyd Chalyfot!“ — „Vezér vigyázz, — felele Harun, — amaz

ött az igazi Chalyf.“ — „Valóban ha velünk nem volnál, könnyen elámíthatna bennünket. De hatalmas fejedelem hová akarsz bennünket vezetni?“ — „Kíséretébe. Szándékom van őtet mindenüvé követni, akár merre forduljon is, 's ha meg kell lenni az egész éjjelt itt tölteni, csak hogy ezen kaland' végét láthassam.“ Utána mentek tehát, 's nagy sokára a város' legvégső kertjeihez értek. Lassanként annyira közeledének, hogy a' kíséret közé elegyedtek. De itt hamar felfüdüzték őket; kalmároknek tarták, és megfogák.

Ekkor bánta a' vezér engedékenységét, 's ezt sugá a' Chalyfnek: „Te a' veszedelem' fenekére buktattál bennünket; könnyen megeshetik, hogy ezen ember megharagszik reánk, 's elvéteti életünket.“ — „Fegyverkezzél fel türelemmel, — monda Harun, — isten nem hagyja el a' türelmeseket.“

Ez alatt a' poroszlók, kik őket megfogák, az új Chalyf' elébe vezetvén, mondának: „Istennek helytartója, itt van három ember, kik közöttünk járdaltak; idegenek, megfogtuk őket, 's elődbe vezettük. Intézd el sorukat.“

Midőn az álchalyf megpillantá őket, szörnyen reájok rivalkodott, mondván: „Nyomorultak! kik vagytok? ki hozott ide benneteket? Nem hallottátok-e a' közönséges hirdást? Esküszöm felséges elődimre, ha az igazságot eltitkoljátok, kezeteiket, 's lábatoikat elvágatom! Az volt talán szándékatok, hogy velem daczoljatok, méltóságomat megsértsétek, 's fölséges parancsaim ellen föllázadjatok?“

„Chalyf, hatalmas ura a' földnek, csendesedjél le, — felele Harun, — mig magunkat kinyilatkoztatjuk. Ha beveszed mentsegünket, ez új bizonyosága lesz kegyednek; ha pedig megfosztasz életünktől, nem gáncsolhatjuk igazságodat.“

„Hadd lássuk. Mit mondbattok mentsegetekre?“ — „Mi idegenek vagyunk, kik ma jöttünk először Bagdádba. Az utczákon 's piaczkokon csapongtunk, 's mivel csodálkozásunkra azokat üresen találtuk, kérdezők, hol vannak e' népes város' lakosai; azt felelék, hogy most mindnyájan a' Tigris' partjain sétálnak, vagy rajta hajóznak; mert ez a' mulatság' évszaka. Én és társaim szeretjük a' vigaságot; azért e' hírre a' folyó' partjára mentünk, melly temérdek sok emberrel volt el-lepve, kik ott mulatoztak. Ettek ittak ottan, 's mi követtük e' szép példát. Azután egy csónakot találtunk; a' hajós fölvelt bennünket, 's minden nehézség nélkül a' túlsó partra vitt, a' hol kiszállottunk, 's egy darabig vigadoztunk. Hajósunk álmos volt, elnyújtózott tehát bárkájában, 's lelkünkre kötötte, hogy még alkony előtt fölkeltsük, hogy bennünket a' városba vissza vihessen. Mi magunk is minekutána egy hosszú sétálást tettünk, elalvánk, 's későbbben ébredtünk föl mint a' hajós, mikor már jó setét vala. Ez szemrehányásokat tett vigyázatlanságunkért. „Nem kértelek e benneteket, hogy alkony előtt fölkeltsetek?“ — „Hogy kelthettünk volna föl, mikor magunkat is elnyomott az álmom? De mit teszen az? itt fogjuk tölteni az éjjelt.“ — „De itt nem vagyunk bátorság-

ban a' zshiványoktól; mind rajtatok aggódom, mind magamon.“

E' szavakkal a' hajós a' folyam' közepének kormányozott. Az éjszaka már jól elhaladt. E' partra hozott bennünket. Történetből egy igen világos fényt veve észre, 's mondta: „Látjátok ama' fáklyákat? Épen egy új házaspár megy haza. Eredjétek utána, részt vehettek a' lakadalmi vendégségben. Rabnői ügyesen játszanak minden hangszereken; ott virradtig vigadozhattok, 's a' reggelizés után azt tehetitek, a' mi tetszik, 's odamehettek, a' hová akartok; mert itt minden bátorságos, és csendes, 's nem kell semmitől is tartanotok.“ — Ez birt arra bennünket uram, hogy téged kövessünk, azt vélvén, hogy lakadalmi vendégségben részesülhetünk. Így elegyedtünk kíséroid közé, a' hol megfogtak bennünket, 's azon köz hirdetésről, melyet említesz, semmit sem hallottunk.“ — „Szerencsétek, — felele az álchalyf, — hogy nem vagytok Bagdádi lakosok; különben nem fogtátok volna elkerülni az igaz büntelést. Mivel idegenek vagytok, szívesen lállak, csendesedjétek le, 's ne féljétek semmitől is. Meghívlak benneteket, hogy az éjszaka' hátra lévő részén vendégim legyetek.“ — „Nagy tisztességet teszsz velünk, — felele Harun, — 's kérünk oh igazhitűek' fejedelme, fogadd el hálánkat.“ Dzsafár erre közelíte Harunhoz, 's ezt sugá neki halkán: „Istennek helytartója nagyon finom vagy.“ — „Hallgass.“

A' többi kísérettel együtt az álchalyf palotájához menének, melly a' kertek' leghátulsó végén fekütt. Ezen palota emeleteit osz-

lopok tartották, mellyek dicső tekintetet mutattak. A' fő ajtó ebenfából volt, a' legszebb fényességű vert arany zárokkal, és borítékokkal . . .

SZÁZKILENCZVENEGYEDIK ÉJSZAKA.

Az álchalyf leszállott, 's Harunt társaival együtt bebocsátá. Egy tágas terembe vezeté őket, mellynek közepén egy nagy medence volt igen pompás szökő kúttal. Köröslég egy polczozat volt szőnyeggel, 's drága himzetű párnákkal megrakva. A' terem' ajtaja fölött következő verset lehetett olvasni:

„Üdv és béke lakozzék e' helyen, melly a' szerencse' minden áldásaival el van borítva. Csodákat zár ez magába, mellyeket a' legékesebb toll sem birna lefesteni.“

Azután egy gyönggyel, 's drága kövekkel ékesített merő aranythrónusra üle, melly fölöt egy zöld selyem mennyezet lebegett arany czafrangokkal, mellyhez hasonlót soha a' leg-hatalmasb fejedelmek' palotáiban sem láttak. Ezt szantalfa csigák tartották, mellyek drágalátos illatot terjesztettek. Udvarnokai tisztelettel állták körül; Harun, és társai is engedelmet nyertek a' leülésre.

Az álchalyf jelt ada a' fő udvarmesternek, 's pohárnoknak. Egy pillantat alatt megterítették az asztalokat, 's a' legválogatottabb étkekkel, 's legdrágább borokkal rak-

ták meg. Egy fiatal rabnő tele töltött egy csészét, 's következő verseket éneklé:

„Hagyd a' mósét a' buzgólkodóknak, kik szüntelen ott tartózkodnak; 's jer velünk jó bort ízlelni.“

„A' Korán nem azt mondja: jaj az ittának! hanem ezt: jaj a' képmutatónak!“

Ezután a' pohárnok oda nyujtá az új Chalyfnak a' csészét, ki azt ki ivá. Így járt ez sorba, 's elért Harunhoz is, ki szinte mint társai, nem akart inni.

„Édes vendégeim, — monda az új Chalyf, — miért nem akartok úgy cselekedni, mint mi?“ — „Uram, — felele Harun, — mi mind hárman, egy velünk történt rettenetes eset' alkalmával, fogadalmat tettünk, hogy soha sem iszunk bort.“ — „Isten mentsen meg, hogy ezt nektek vétkül vegyem.“ 'S tüstént más italt hozatott, ezt mondván: „Igyatok hát bor helyett ezen serbetből; egy királynak sincs jobb ennél.“

A' vendégség sokáig tartott, 's Harun, ki mind azon a' mit itt látott nagyon csodálkozék, monda Dzsafárnak: Nagyon szeretném tudni, ki lehet ez az ifjú. Melly fényes asztal! soha sem láttam hozzá hasonlót, és soha sem ettem jobb izút.“

Az új Chalyf észre vevé beszélgetésüket, 's kérdezé: „Micsoda titkokat közletek ti egymással?“ — „Bocsáss meg igazhitűek' fejedelme, — felele Harun, — nincs szándékunk téged megbántani. Társam, ki már éltés, 's beútaza a' világot, csodálkozását közlé velem. Soha sem látott még ezen fényhez, és pompához hasonlót, mellyet itt mutatsz, ugy

véli, hogy semmi sem hibáznék, ha még muzsika is volna mellette, mert a' vendégség muzsika nélkül olyan, mint a' fa gyümölcs nélkül. Hogy' lehet el a' Chalyf illy vendégségüél muzsika hiával? Ezek voltak magunk között halkan tett észrevételeink; 's most már tudod titkunkat."

A' bor már kezdé mutatni hatását a' vendégekre, 's az álchalyf feje már igen fölhevült. Harunnak biztos nyilatkozása mosolygásra fakasztá. Kezével csattoga; 's tüstént megnyilék egy ajtó, és egy kis fekete pompásan öltözött rabszolga jelenék meg egy arany széket hozván. Öt követte egy fiatal rabnő nem kecselenebb annál, kit a' költő következő versekben fest:

„Látod e amaz elbájoló szépséget, ki felénk jó? látod-e a' két granátalmát az alabastrom mellen, 's ama' bájos alakot, melly a' szíveket bilincsre veri? Ah kell e még egyéb, hogy meghalljon az ember szerelmében?"

Belépvén leborula az új szultán előtt; és Harun fölkiálta illy sok kecsek' láttára: „Hála illy tökéletes szépség teremőjének!" 's azonnal érzé, hogy szerelemre lobbant iránta.

Az álchalyf parancsolá, hogy üljön le. Ieüle a' számára rendelt székre, 's a' kis szerecsen egy mesteri művü lantot nyújtott neki. Ezt melléhez fogá, 's elkezdé hangoztatni, által futá a' muzsika' huszonnégy hangjait. 's több dalokat játszék rajta hujábnál hujábbakat. Minden hallgatók öröme, 's bámulásra ragadtattak, 's egyetlen egy sem ma-

radt hideg vérrel, nyugott észszel, midőn következő dalt éneklé a' lant mellett:

„Szemeim érzelmem' tolmácsai; régen el kellett előtted árulniok a' szerelmet, mellyet bennem gerjesztettél;“

„Epedésök jelenti a' kint, mellyet érzek; távozásod' csupa gondolatjánál is sóhajt mélyen sebhett szívem“

„Meddig kell titkolnom a' szerelmet, melly emészt? önkénytelen könnyüim szüntelen elárulnak.“

„Nem üsmértem eddig a' szerelem' hódító hatalmát; de ki állhat ellent a' sors hajthatlan karjának?“

Alig volt vége ezen éneknek, midőn az új chalyf fűsikoltott, 's ruháját megszagga-tá; ereji elhagyák, 's elájult. Szolgái szorgoskodtak körül, behúzták a' mennyezet kárpitjait 's más ruhát adtak reá. Mihelyt magához jött észre vevé, hogy az énekesné el-távozott, de nem kérdezé többé. Egy ifjú pohárnok megtölté a' csészét, neki nyujtá; ivék belőle, 's ez azután körül járt a' társaságban. Harun, és két társai, kik mind azon, a' mit láttak elálmélkodának, mind inkább elmerültek e' látványba.

Nem sokára azután az új chalyf egypálczát veve kezébe, 's egyszomszéd ajtóra csapott vele, melly azonnal kinyilék. Egy fiatal szerecsen kilépett rajta, 's egy aranyos székert hozott, melly még szebb volt az előbbinél. Utána egy fiatal leányka jött még kecsesebb, 's gazdagabban öltözött, mint az előbbi énekesné. Minekutána a' thrónus előtt leborúlt volna, alázatos helyzetben megállapo-

dék. Harun ennek látására még elevenebb szív gerjedelmet érzett, mint az előbbi. Parancsolatot veve, hogy üljön le, 's egy kintornát (psalterion) foga ülésbe ebéncfából arannyal ékesítve; a' négy szögére négy galambtojásnyi igaz gyöngy vala illesztve. Minekutána hangszerét fölígazítá, olly könnyűséggel veré azt, hogy a' hallgatóknak ugy tetszett, mintha az egész szoba kerengett volna velük. Végre következő dallal egészen elragadá őket:

„Hogy ne veszteném el türelmemet, holott lobogó tűz emészti szívemet? holott könnyek áradnak szemeimből mint egy apadatlan szirtpatak?“

„A' világ elvesztette reám nézve ingerét, 's ha el nem érem vágyaim' tárgyát, egyedül a' halál lesz menedékem.“

Ez ének' végénél az új chalyf ismét föl-sikoltott, megszagatá ruháit, hanyatt dült. Szolgái oda futának, lebocsáták a' kárpitokat, 's még pompásabb ruhákat adának reá, mint az előbbi volt. Midőn ájulásából magához tére, elkezde enni, és inni, mint előbb, 's minekutána a' csésze kétszer, vagy háromszor körben járt volna a' társaságnál, tenyerével tapsola. Fölnyilék egy ajtó, 's egy kis fekete rabszolgát látának belépni egy ifjú énekesnével, ki még szebb, 's ékeesebb vala az előbbieknél. Harun azt hitte, a' déli napot látja felhőtlen égen, 's halkan így szóla a' vezérhez: „Valóban nincs illy szép teremtés egész hárememben.“ Leborúla ura előtt, ki inte neki, hogy üljön le; azután vevé a'

gitárt, 's egy kellemes előjáték után következőleg énekle mellé:

„Hol lesz vége hidegségének, 's hosszas elválásunknak? vissza fognak-e valaha térni ama szép, 's hirtelen lefolyt napok? ama napok, mellyek bennünket ugyan azon menedékhelyen szerencse' ülében, az irigyektől bátorságban, egyesülve láttak? Kegyetlen végzet választott el bennünket, 's el kellett hagynunk ama drága mulató helyet.“

„Oh te, ki állhatatosságomat gáncsolod, mit kívánsz tőlem? soha sem feledem el őt, soha sem követi szívem tanácsaidat; azok felesleg valók. Hagyd a' szerelmet, hagyd a' vigasztalást, hogy barátném' kegyetlenségén sohajtozzam.“

„Ám kerüljön, ám utáljon; még sem szünöm meg soha is őt imádni, még éltem' veszedelmével is. Ő megváltozott, megszegte esküit; de én soha sem fogok változni, soha sem fogom megszegni az enyéimet.“

Ezen dal nem kevésbé hatott az újchalyf' lelkére mint az előbbieik. De midőn ruháit változtatták, egyik kárpitnak történetes félre csuszása a' nézők' szemei előtt egy váratlan látványt tárt föl. Teste el volt borítva új sebekkel, mellyek igen kemény vereség' nyomainak látszottak. Harun, ki őt figyelemmel szemlélte, ezt mondá halkan a' nagyvezérnek: „Szép fiatal ember ez, de azt gyanítom, hogy nem egyéb egy nagy zshiványnál.“

— „'S miért az?“ kérdé Dzsafár. — „Nem vetted e észre, hogy teste tele van sebhe-lyekkel, 's szinte meggörbed fájdalmában?“ —

Mig így szólottak, az álchalyf' szolgálai

behúzták a' kárpitot, 's urokat felültözteték. Azután ismét asztalhoz üle, 's megint elkezdettek inni.

Harun tovább is beszéle halkan Dzsa-fárral. Gazdájok alig vevé észre e' titkos susogást. azonnal megszólítá őket: „kedves vendégeim, nem mondottam-e már, melly illetlenek e' halk beszélgetések?“

„Uram, — felele Harun, — ez az ember, ki itt jobbomon ül, igen nagy kalmár; be utazta a' világ' különféle részeit, látott fejedelmi udvarokat, gazdagokat és szegényeket; még is azt vallja, hogy soha sem ért ahhoz hasonlót, a' mit ma látott. Te az imént több pompás ruhákat szaggattál el, mellyeknek nevezetes pénzbe kellett kerülniök; effélére csak nem akad az ember minden nap, azért is nagyon szeretnők tudni az okát. Ha egykor vissza érünk házunkba 's tűzhelyünk-höz, nem mulasztjuk el pompádat, 's dicsőségedet magasztalni, 's mind azt el beszélni. a' mit udvarodnál láttunk. Akkor majd bizonyosan fogják kérdeni, mi okod lehetett illy drága ruhák' elszaggatására; ez előttünk mese, mellyet csak te fejtethsz meg.“

Az újchalyf felele neki: „Jó idegen mind ezen kincsek az enyéim, valamint ruháim is, 's ezen kérdésed gondba ejthetné szolgálímat, 's rabszolgáimat, mert azon ruhák, mellyeket elszaggatok, nekik jutnak, 's ezen fölül még értéköket is kifizetem nekiök, darabjáért ötszáz aranyat.“

Harun következő verssel felelt neki:

„Az adakozóság kezeidben üté-fül sátorát; megtisztítod gazdagságaidat azon hasz-

nálás által, mellyre fordítod; 's ha a' jótékonyság templomát a' földön bezárná, te ujra kinyitnád kapuit."

Tetszvéen az újchalyfnak illy pompásan hangzó dicséret, parancsolá, hogy ezer aranyat fizessenek ki neki. Harun mosolygva kére kísérőjét Dzsafárt, hogy azt tegye el. Ez elvevé, 's monda: „költőkké lettünk, királyoktól veszünk jótéteményeket."

Az ivó csésze ismét elkezdte kerengeni a' vendégek között; mindnyájan tartalék nélkül oda adák magokat a' vigaságnak, 's a' bor mindennemű feszélgést elűzött. Harun használá a' szabadságot, mellyet e' pillantat engedni látszék, hogy sebeiről, mellyekkel teste el vala borítva tudakozódjék; de mivel nem nyere feleletet, monda Dzsafárnak, tegye ő is azon kérdést. De ez azt adá elő, hogy a' jelenpillantat nem kedvező reá, 's még egy kis türelemmel kell lenni. Azonban Harun megátalkodott rajta, 's fenyegette, hogy el fogja vágatni a' fejét.

Az újchalyf, ki észre vette titkos beszélgetésüket, fölkiálta: „Hányszor kell még ismételnem, hogy semmi sem illetlenebb ezen titkos beszélgetéseknél egy társaságban? akarom tudni mi dolgotok van egymással, de óvakodjatok, hogy a' valóságot előttem el ne titkoljátok."

Dzsafár megszólamlék, 's monda neki: „Uram verés' nyomait láttuk testeden, mellyek nagy bámulásba ejtettek bennünket, és épen arról tanakodunk, hogy tőled annak okát megkérdezzük."

Az újchalyf elmosolyodék e' kérdésre,

's felele: „Mivel úgy vágytok történetemet tudni, örömet elbeszélem, az valóban igen különös nemü.“ Így szólván egyet sohajtott, 's könyeket hullata szemeiből, 's következő verseket mondá:

„Különös kalandok' szövevénye az, 's ti magatok határozzátok el, akartok-e némine-mü figyelemmel lenni irántam. Fogadom, hű tudósítást teszek róla, mellynek talán hasznát vehetitek. A' szerelemnek egy gyászos áldozatját látjátok itten. Az, ki szívemet megsebhette, fölül van minden magasztaláson; szép fekete szemei, rózsálló ajkai, magasan boltozott szemüldei, a' fegyverek mellyekkel élt meggyőzetéseimre. De, ha nem csalatkozom, szenvedéseimet a' határtalan úrnak, a' világ' Chalyfjának beszélem. Itt van ő Dzsfár nagyvezérével, ki nekem gyakran adá a' legszivesebb barátságjeleit, és Mezurral, fölséges parancsai' végrehajtójával. Ha megvalósodik gyanításom, úgy szenvedéseim' célján vagyok; a' szerencse' csillaga föl fog tűnni nekem, 's szívemet már előre ez édes reménynek adom.“

Ezen versek világosan jelenték, hogy kalandorunk vendégeit megösméré. De Dzsfár, hogy őt megint megtéveszsze, így szóla hozzá: „Istennek helytartója, közöttünk senki sincs azok közül, kiket most neveztl.“ — „Szünjél meg engem isten' helytartójának, vagy igazhitűek' fejedelmének nevezni, — szóla mosolygva az álchalyf, — mért nem vagyok az. E' czímet csupán azon reményből vettem föl, hogy a' nép között szemet fog szűrni, 's Harun Arresyd Chalyf arról

tudósíttatván maga' elébe fog bivatni, hogy neki szenvedéseimet elbeszélhessem, mellyek bizonyosan szánakozásra fogják indítani, 's így talán még néhány boldog napban részesülhetek.“

Harun megszólamlék, mondván: „Őszinteséged érdemli, hogy viszonzottassék. Megvalljuk tehát, hogy nem kalmárok hanem a' Chalyf' udvari cselédjei vagyunk: vagyon néminemü hozzá járulásunk, 's mindent elküvetünk, a' mit csak tehetünk, hogy neked használhassunk. Beszélj el azért kalandodat, hogy vele közölhessük, 's neked a' személyéhez való óhajtott járulást ki eszközölhessük, egyébiránt ne búsulj minden teljes megelégedésedre fog végződni.“

SZÁZKILENCZVENKETTO- DIK ÉJSZAKA.

Az álchalyf következőleg kezdé történetét:

„Apámnak neve Muhammed volt, 's az enyém Aly Sach. Apám halálakor ritka értéket hagyta reám: egy millio zecchinót kész pénzü, húsz kertet, tíz gőzfürdőt, húsz vendégfogadót, negyven házat, tizenöt malmot, tizenkét vásárhelyet, mindeniket huszonnégy boltosat; 's azonkívül még temérdek mindenféle drága követ. Minekutána iránta végső tiszteimet teljesítettem, a' szegényeknek alamizsnát osztottam, 's adósságait kifizettem volna, folytattam kereskedését, drága kövek' vásárlatával 's árulásával foglalatoskodván.

Midőn egykor csendesen ülnék boltomban körülvéve rabszolgáimtól, 's inasaimtól, egyszerre egy ritka szépségű fiatal leányka jött felém. Hü képét találod a' következő versekben:

„A' hold az éjjeli ég közepett nem olly ragyogó, mint ő. Félig nyilt fátyola pompás hajfürtöket láttatott. Nevét kérdezém. „En vagyok, — monda ő, — az, ki mindenek' szívét föl gyújtja, kik reá tekintenek.“ Igyekeztem előtte szerelmemet, 's vágyaimat lefesteni; de ő csak ezt mondá: „Nem veszed észre, hogy kösziklának beszélsz.“ — „Ha köszikla vagy, — felelék, — azt tudom legalább, hogy isten a' kösziklákat is meg birja lágyítani, 's vizet fakaszt belőlök.“

Mennél közelebb jött, annál mélyebb hatást tett kecseseinek tekintete lelkemre; szenvedélyesen bele szerettem, 's szemeim mérőn reá szegültek. Egy csinos öszvéren ült három különös szépségű rabszolgától kísérve; leszállott boltom' ajtajában, 's leüle benne, rabszolgái mellette egész tisztelettel állva maradván. Azon pillanatban, midőn lába küszöbümhöz ért, következő verseket intézém hozzá:

„Üdvöz légy oh tavasz, ki betérsz hozzám kökörcsénnyel, nárcziszszal, gyöngygyel, és rózsával koszorúzva!“

Kegygyel köszönte, 's én következő szavakkal viszonzám köszöntését: „Nemes hölgy, jelenléted nekem a' legboldogabb jelentésű előjel; talán szolgálatomra van szükséged?“ — „Oh igen, nagyon, 's fölötte fontos dologban; mert ha megszerzed a' mit kívánok, igen nagy hálával leszek érte hozzád leköte-

lezve.“ — „Mivel szolgálhatok?“ — „Egy szép gyeinánt nyakkötőt kívánnék.“ — „Több-féléket mutathatok.“ Erre egy kétszáz arany árú nyakkötőt adtam elő. „Drágábbat szeretnék.“ Egy négyszáz aranyasat mutattam; ezt sem fogadá még el. Így cselekvék több másokkal is, míg végre egy hetvenezer zecchinó árút vettem elő. Ennek látására monda: „Ez az, a' mit már régóta keresek; mit kívánsz érte?“ — „Megmondtam már ntósó árát, — felelek; — annyiban van magamnak is.“ — „Ha ugy van hát még ezer zecchinót adok nyereségül.“ — „Rajtad nem akarok nyerekedni.“ — „Az nem igazság; te kalmár vagy, 's kereskedésedből kell élned.“ Azután fölkele, 's fölüle öszvérére, 's azt mondá, menjek vele pénzemet által venni. Bezártam boltomat, 's egy nagy épülethez vezetett, mellynek ajtaja fölé következő versek voltak arany betűkkel írva:

„Békes lak, vajha soha se hasson kedvetlenség, 's fekete gond körüdbe, 's birto kosod mindig bátorságban élhessen itt a' sors' csapásai ellen! Az a' legszebb ház, melly mint te mindennek nyitva áll, 's mellyben a' vendégek alkalmas helyet találnak.“

Az épületbe léptemkor, — folytatá Aly Sach, meglepettem a' pompától, 's fénytől, melly itt mutatkozott, 's egészen gondolatokba merültem rajta, midőn egy rabnő hozzá m lépett, 's monda: „Asszonyom küld, 's azt izeni, nem illik hozzád így álldogálni; kéret, lépj a' terembe, hogy ott ki pihenj pénztárnoka' megérkezéséig, ki az alkutt mennyiséget ki fogja fizetni.“ Követtem őt;

leültetett egy pompás szófára, 's szemeim egészen elvakultak a' szőnyegek' gazdagságától, 's a' festések' 's felülirások' szépségétől, mellyekkel a' terem fel volt ékesítve. Alig ültem le, midőn egy másik rabnő jelenék meg, 's kért, lépnek a' belső szobába. Azt véltem, egy tündér palotába varázsoltak által; de a' mi leginkább meglepett, egy thrónus vala, melly fölött mennyezet lebegett két selyem kárpittal, mellyek két felül fel voltak húzva, 's mellyeken által egy fiatal leánykát lehetett ülve látni. Mindjárt megösmertem benne azt, ki tőlem a' nyakkötőt vásárlá; nyakára volt téve, 's úgy ragyogott, mint csillagok az éji setétben, 's fátyolatlan képe a' tele hold' fényével tündöklött.

Ennyi kecsek' szemléletén egészen elbámultam, emésztő tűz lobogott szivemben, 's alig birtam örömelragadtatásommal. Mihelyt megpillanta, azonnal fölkele, előmbe jött, 's monda: „A' legszebb szerető repül rendszerint szerelmese' elébe, 's én megfordítva cselekszem.“ — „Egyetlen tökéletes ideálja a' szépségnek. — felelék, — minden hódolásaim egyedül téged illetnek; kecseid' legcsekélyebbike elégséges lenne egy balandót széppé tenni.“ — „Aly Sach, szóla ő hozzám, — nem titkolhatom el tovább előtted a' szerelmet, mellyet irántad érzek, régóta ohajtom már a' szerencsét, hogy láthassalak.“ Így szólván karjaim közé rohana, ált ülelt, 's erősen melléhez szorított. Használni akartam a' kedvező pillantatot; de ő mindjárt észre vette szándékomat, 's monda: „Aly Sach, akarhatnál-e a' legvétkesebb mó-

don élni vissza azon jogokkal, mellyeket szivemen engedtem? Jegyezd meg jól, hogy én hires nemzetségből származom, 's tudom tisztelni a' szemérmesség' törvényeit, 's azon tiszteket, mellyeket születésem szab előmbé. Nem tudod-e, ki vagyok?" — „Nem, szép hölgy!" — „Szytt ad duniát, egy Bármekfi' leányát, 's Dzsafár nagyvezér' testvér hugát tartod karjaidban." E' szavakra rémülés lepett meg, szemeim földre sülyedtek, 's remegő hanggal szólék: „Nemes hölgy, nem én valék vétkes, hanem kecseid' mindenhatósága." — „Semmit se félj, — monda erre, — nem sokára törvényes kapcsolat egyesít bennünket, szabadon bánhatom kezemmel. A' Bagdádi Kádi gyámatyám, 's e' pillantattól fogva nődül tekinthetsz." Azonnal elhivatá a' Kádit, és tanúkat, 's szóla az elsőhöz: „Itt vagyon Aly-Sach drágakőáros, ki engem házasságra kér, 's ezen nyakkötőt, mellyet viselek jegy-ajándéku adta. Elfogadtam ajánlását, 's férjemül választom." A' Kádi nem tett nehézséget, megírta házassági szerződésünket, 's mind ő, mind a' tanúk is gazdag ajándékot vettek. Midőn mindnyájan eltávoztak, parancsolá Szytt ad dunia rabszolgáinak, adják fel a' lakadalmi ebédet. A' legválogatottabb étkeket, 's legdrágább borokat hordták föl. Fülhevülten a' pompás vendégségtől, levetők azon ruháinkat, mellyek alkalmatlannok valának. Elő jöve egy fiatal énekesné, hogy bennünket lant játékaival vilítson, 's szavának egész varázsát kifejté ezen dalban:

„Barátom kényszerítlek a' legfőbb lény' nevére, siess asszonyomhoz, 's ne mulaszsz

el semmit is, hogy őt a' velem szólásra bírhasd. Terjeszd elébe begyeskedése' igaztalanságát. Gyengéd szemrehányásaid talán szelídebbé teszik. Ha figyelmet látszik fordítani beszédidre, mondd neki a' beszélgetés' folyamatában: minek akarod azt, ki téged imád, kétségbe ejteni? Ha mosolygásra talál fakadni, folytasd ugyan azon szelídséggel, 's bátorkodjál hozzá így szólani: beh kevésbe kerülne őt holdoggá tenned, ha bár csak egyetlen egy öszve jövetelt engednél is neki? — Ha ekkor legkisebb változást veszesz is észre arczában, vagy a' haragnak valami jelét, igyekezzél őt megnyugtatni, 's ha szükséges, mondd bár ezt is: nem ösmerém őtet.

A' muzsika a' zengzetes lianggal együtt fölgyjúttotta érzékeimet, 's kénynyel tölté el lelkemet. Ezután tíz énekesné éneklé egymásután a' legkellemesebb dalokat. Végre jegyem maga is lantot foga, föligazítá, 's még sokkal jelesebben játszá, mint minden előbbiek, és azután következő dalt éneklé:

„Szerelmesem' arcza a' hold' fényével ragyog; de az éjjeli csillagzat nem bír ama kellemes mosolygással, melly engem elbájol. Mi sugár, és karcsu az ő termete! Ama káka szár mérközhetik vele csínosságban, 's hajlékonyságban! Fölső ajakának setét csíkja féltékenynyé teszen! de vigasztal azt látnom, hogy a' kristály sokkal hátrább áll foga' gyöngyeinél. Ha karjaimban tartom, érzem a' kénynt hömpölygeni ereimben. 's még is ohajtának hozzá még szorosabban kapcsolódhatni. Szívom ajakait, hogy el-oltsam lángomat, melly emészt, 's beltüzem mind inkább

erőt veszen. Nem, előbb nem érzek teljes megelégedést, míg nem lelkemet az övébe olvadva látom.“

Bámulásra, 's örömmre ragadtatva kiálték: „Ismételd ez utósó dalt imádoztam, ismételd kérlek!“ Mosolygott, 's monda: „Igen, de azon föltétellek, hogy azután te is énekelsz.“ — „Fogadom.“ — Ismétlé azt szép epedő szemeit folyvást reám szegezvén. Midőn elvégzé, következő verseket intézém hozzá:

„Hála a' magasságosnak, ki reád minden ki-gondolható kecsket pazarlott, én örömet állok rabszolgáid' sorába. Oh te, ki szemed' pillantatával lebilincseled a' halandók' sziveit, hogy' óhattam volna meg magamat pillantataid' hatalmas varázsától! Képed' színe olly tiszta, és friss, mint a' forrás' vize, és rozsák nyílnak orczáidon. Te egyszersmind kínja, és gyönyöre vagy éltemnek. Melly vídamságot önt belém személyed! könnyörülj egy boldogtalanon, kit a' szerelem' minden lángjai emésztenek; sehol sem találhatom föl a' szerencsét egyébütt, mint a' te birtokodban.“

„Bár melly édességük van is rám nézve a' tőled dallott verseknek, — folytatám tovább, — még is sokkal többet fognék ízlelni ajakidról.“

Ezen elmés ötlet az ifju herczegnét nevetségre fakasztotta. „Nem fogok ellent mondani, — szóla ő, — ideje, hogy elvonuljunk, 's más élményeket ízleljünk. Rabnók távozzatok el, nyugalomra lesz szükségtek.“ Nem sokára magunk maradánk; ekkor kézen

fogott, 's elvezetett a' szobába, mellyben a' lakadalmi ágy volt vetve. A' nyoszolya ébenfából volt, 's arannyal borítva.

Ifjú hülgem olly szives volt, hogy levetkőztetett, de munkáját minden pillantásban félbe szakasztá, 's engem kebelére szorított, melly mosuszszal, 's ámbrával illatozott. Alig volt az ágyban, midőn én legédesb kegymutatását is iparkodtam megnyerni: de védelmezte magát, eltakarta képét, 's ki síklott karjaim közül mint egy félénk őzike.

Megütközvén ellentállásán mondék: „kedvesem mit gondoljak e' különös magad viseletéről? kétségben vagyok érzelmeid iránt, 's nem tudom valljon szerelmet, vagy utálatot gerjesztettem-e benned.“ — „Hallod-e Aly, — szóla ő, — ohajtasz-e engem birni?“ — „Bizonyosan, 's minden áron.“ — „Jól van úgy csak egyetlen egy föltételt tesztek; ha azt teljesíted, a' legszeretettebb, 's legboldogabb halandó lélsz: de ha meg találád szegni, számot tarthatsz haragomra, 's boszúmrá.“ Eleve rá állottam minden föltételre, mellyet tenni fogna. „No jól van, — monda ő, — azt kívánom, hogy soha se ösmerj más nőt kivülem.“ — „Esküszöm!“ kiálték. — Teljes biztában eskümhöz egészen ált engedé magát hevemnek, 's az egész éjszakát azon gyönyörökben töltök, mellyeket ama költő olly szépen fest:

„Drágalátos éj, a' kéj ülében éldelt!
Gyönyöröd' utóhangja egész életemben fog tartani. Egy fiatal szép, vidám 's eleven, mint egy őzike, nyujtá poharamat megtöltve ragyogó itallal. Termete olly gyengéd, mint

a' nappal, 's zengzetes szava olajtást kelt minden ember' szívében. Ennyi kecsék' látára emésztő tűz gyúlt ereimben. Mosolygása még inkább éleszté azt. Ambránál édesebb illat lengett szájából. Vakító fehérségű fogak, vagy inkább gyöngyök ékesíték azt. Szavának édes hangjai egészen megrészesgítettek. De hogyan jártam akkor, midőn avval még egy zengzetes hangszer' hangjait is egyesíté! Nem sokára azután fölkele, 's könnyeden lebegő járásával, a' reggeli szellőtől mozgatott cziprusfa' ingását utánazta. Nem birtam már magammal. Hozzá repülnöm, karjaim közé zárnom, 's ezer tüzes csókokkal elborítanom egy volt. Hatalmas isten, melly ingerlő kincseket földöztem föl! Szerelmesem osztozott részegségemben. Egyedül valánk, 's bátorságban minden tolakodóktól, 's irigyektől. ŐrizkedjeteK ujságvágyók a' szerelem' titkaiba rontani akarni! " —

A' hasadó hajnal, folytatá Aly-Sach, — még egymás' karjaiban fekve talált bennünket. Ugy múlt el az éjszaka, hogy szemünket sem hunytuk be; azonban a' szertelen kéjtől, 's bágyadságtól meggyőzötve végre álomba esém. Még mélyen aluttam, midőn egy könnyű kéz simogató czombomat, 's lábaimat, 's álmomból fölvere; fölvetém szememet, 's egy fiatal rabnőt pillanték meg, ki engemet vakargata. Pillantataim önkénytelenül reá szegeződtek; a' legforróbb vágyat érzettem; az ürdög kísértetbe vitt, 's bizonyosan ez maga lopódzott hozzám ezen fiatal leányka' alakjában; mert csábító szépségű vala. „Édes gyermekem, — szólék hozzá, —

honnan jöttél, 's ki vagy? — „Egyik rabnődet látod előtted, ki magát nagyon boldognak fogná tartani, ha képes volna neked tetszhetni, 's a' kinek érzelmei nagyon megegyeznek tiszteivel.“ — „De hiszen! nem látom Szytt ad duniát; hol maradt?“ — „Füldőben van, 's megparancsolta, hogy fölkeltsenek, hogy utána mehess, de legkellemesb uram, nem volna-e szabad mostan nálad Szytt ad duniá' helyét pótolnom? talán karjaimban szint annyi élményt, 's gyönyört fognál találni, mint az övéiben.“ — „Számolhatok-e halgatásodra?“ — „Nekem kell erre kérnem.“ — Szerelmes vallomásai fölgyúlaszták képzelődésemet; megragadám, hogy kebelemre szorítsam. De mi nagy vala bámulásom, midőn látám, hogy vonakodik. „Mire való ez ellenkezés?“ kiálték. Alig mondám ki e' szavakat, midőn Szytt ad duniá dühlobogó szemekkel, 's egy korbáccsal belépett. „Áruló, — kiálta, — hol vannak esküid? alig tetted azokat, 's már megszegtéd. Ezen rabnőt már is előmbe teszed. De értsd meg most, önnön küldöttem őt hozzád, hogy érzelmeidet megkísértssem. Mindent láttam, mindent hallottam, 's nem kételkedhetem többé hűtlenségében. Ollyatén szörnyek, mint te, nem érdemlik az életet.“

E' pillanatban szólítá rabnőit. Húsz nő ragada meg; megkötözének, és azután elküldötték a' városkapitányért. Mihelyt eljőve, által-adának neki, és Szytt ad duniá így szóla hozzá: „Itt van egy zsiyány, ki rajta kapott; különféle becses portékákat lopott tőlünk. Vesszőztesd mind-addig, míg tettét

meg nem vallja; de el ne bocsásd engedelmem nélkül.“

Ezen ajánlás után beburkolák fejemet, 's a' városkapitány' házához vezetének. Egész útamon mindenütt ezt kiáltozák: „Tolvaj, tolvaj!“ Oda érkeztemmel parancsolá a' városkapitány embereinek, hogy mind addig botozzanak, míg a' vétket, mellyel vádoltatom, meg nem vallandom. Azonnal elkezdének levetkőzteni, 's hátamat kettős csapásokkal verdesni, szüntelen kiáltozván: „Hol vagynak a' portékák, mellyeket loptál?“ Akár mint mondottam is; „hogy hiszen semmit sem loptam, és ártatlan vagyok;“ semmit sem értek állításaim, 's mind addig folyvást ütöttek míg eszméletemet el nem vesztettem. Midőn a' tisztviselő ez állapotban láta, egy setét lyukba vettetett. Eljőve az éjszaka, 's hűlő sebeim égető fájdalmakat okoztak, mellyek tompa nyögéseket sajtoltak belőlem. Míg így panaszkodtam, egyszerre elnyílék a' fal, 's egy fiatal leányka, ragyogó, mint zivatar után a' nap, kilépe belőle, közelíte hozzám, 's monda: „Ifjú te nekem ez éjjel sok nyugtalanságot szerzél. Rég óta itt tartózkodom, sok foglyokat láték itten, de egyik sem panaszkodott olly keservesen, mint te.“ — „Szép ösmeretlen, — szólék hozzá, — ha tudnád keserveim' okát, a' helyett, hogy gáncsold, inkább szánakoznál rajtok. Lásd ez iszonyú bánást, mellyet itt szenvedtem.“ Ezzel megmutatám neki sebeimet, mellyekkel el valék borítva. Nem tartóztathatá magát azoknak látására a' szánakozástól, és monda: „Hát csak történetből lettél volna tolvajjá?“ — „Nem,

épenséggel nem, — felelék, — esküszöm a' mindenhatóra, soha sem loptam semmit is, soha sem bántottam senkit is; szenvedéseim egyedül és csupán egy ellenséges végzet' művei.“ Feleletem' nyíltsága meggyőző; sőt újságvágyát 's részvétét is ingerlette, 's kére, beszéljem el neki kalandomat. A' legnagyobb őszinteséggel iparkodtam kívánságát teljesíteni. Minekutána beszédemet meghallgatta volna, monda: „Szeretnél-e magadért boszút állani? ha akarod elküldöm egyik szolgámat a' kegyetlen Szytt ad duniához, hogy őt kínozza, 's eledelt se hagyjon magához vennie.“ — „Isten mentsen, — felelék, — hogy valaha megegyezzek abban, hogy neki a' legkisebb fájdalom is okoztassék, Ő még most is forrón szerettem, 's szívem övé; még igaztalanságait is mindig fogom tisztelni.“

„Ifjú én nem értelek. A' kegyetlen téged a' városkapitány' kezébe adott, ki szint olly kemény, mint igaztalan büntetés alá vett, 's most midőn alkalmad van a' boszúállásra, megveted ajánlásaimat.“ — „Emlékezzél, — mondék erre neki, — ama' régi közmondásra: Egy barátné keze' csapásai olly édeseknek tetszenek, mint szőlőfürtök, 's a' kövek, mellyeket reánk hajít, gránát almamagok.“ 'S könnyekre olvadván, következő verseket mondám neki:

„Élj boldogúl szerelmes barátném, hagyj sohajtoznom, 's titkon téged imádnom. Mindenba szeretni fogok mindent, a' mi tőled jő, 's még keménységed is jótéteménynek fog előttem látszani.“

A' szép üsmeretlen mosolyga. „Ifjú, —

szóla hozzám, — ez érzelmek tetszenek nekem, mert szíved' tisztaságát mutatják. Egyedül rajtad fogna állani ezen fogságból egy pillantat alatt kiszabadulnod; én egy pompás palotába fognalak vezetni, szerelmesedet mély álomban fognád ott lelteni, 's nem ébredne föl előbb, mintsem karjaid közé szorítandánád. Csupán attól tartok, hogy ő a' helyett, hogy megtérésed' őszinteségén örülne, még mindig neheztelhetne, 's kérdezhetné, ki volt megszabadítód? te azt fognád felelni: egy hölgy, kit nem ösmerek. Mivel ő még kevesebbé fogna ösmerni, 's nem tudná, milly' veszedelmes ellenemre tenni, megtörténhetnék, hogy téged megint a' váróskapitány kezébe adna, a' ki nem fogna késni még minekelőtte tudtomra eshetnék, fejedet elültetni. Hogy illy nagy igaztalanságért boszút álljak, kénytelen lennék egyik szolgálmat hozzá küldennem, olly meghagyással, hogy őt megverje, 's halálra korbácsolja; de te sokkal nagyobb hajlandóságot támasztottál bennem irántad, mintsem illy nagy veszélyre kitehetnélek. Van egy biztos módom, melly semmi veszedelemmel sincs öszvekötvé. Tudniillik egy talizmánt fogok neked adni, melly minden vágyaidat betölti; akkor a' föld' semmi hatalmasságától sem kell félned, és semmi sem lesz előtted lehetetlen; szerelmesed egészen kényedtől fog függeni, tetszésed szerint elronthatod, vagy megkegyelmezhetsz neki, hártalanul fogsz Bagdád' városában uralkodhatni, és sehol legkisebb ellentállást sem fogsz találni; csupán rajtad fog állani a' Chalyfot letenni, megöletni, sőt a' fővárost is ala-

postul fölforgatni. “ E’ szavakkal kivona egy gyűrűt kebléből, mellyet ujjomra tolván, így szóla: „Mihelyt valamit találnál kívánni, csak ezen gyűrű’ boglárát kell elfordítanod, azonnal biztos szolgálmat fogod előtted megjeleni látni, kinek hatalma úgy szólván, határtalan. Egy ez azon szelemek közül, kik Salamon ellen föltámadtak, ’s pontosan fogja minden parancsaidat teljesíteni. Probáld meg jelen létemben a’ gyűrű’ tulajdonságát.”

SZÁZKILENCZVENHARMADIK ÉJSZAKA.

Azonnal elfordítám a’ gyűrű’ boglárát, ’s tüstént látám az alakot megjeleni, mellyről szabadítóném szólt. „Itt vagyok uram, — monda az alak; — mit kívánsz?” — „Mi neved?” — „Heilfusz.” — Rettenetes tekintete vala; két iszonyu fog, olly nagy mint egy malomkő, állott ki szájából. „Tudnál-e nekem, — szólék hozzá, — egy palotát építeni, egy igen magas teremmel?” — „Nagyon szívesen, sőt arra is kötelezem magamat, hogy azt a’ legpompásabban fölbútorozom, ’s minden cselédekkel ’s rabszolgákkal megtöltöm, kik szolgálatodra kívántatni fognak, ’s ha bele fogsz szállani, csupán kívánságodat kell jelentened, ’s egy pillantat alatt megtöltve fogod látni.” — „Hány hónap fog kívántatni, minekelőtte ezen palotába ülhetek?” — „Ho, ki fog itt hónapokról beszélni?” — „Hát hány hét?” — „Nem kell sem egy hetet, sem egy napot is várni; még ez éjjel

el lesz készülve minden. Csak azt mondd meg, mellyik hely tetszik neked leginkább; ha talán már be volna építve, kiirtom annak lakosait. Palotád még nap' fölkelte előtt készen lesz, sőt reményilem várakozásodat is felül fogja múlni." — „Isten mentsen meg, — mondék erre, — hogy valaha akarmi teremtményének bántalmat okozzak, vagy nyugalma't háborítsam." — „Jobban szeretnéd talán, ha palotádat a' Chalyf vára' romjain, vagy Dzsafár vezéréin építeném föl? bizvást parancsolhatsz." — „Heilfusz, — felelék, — sem a' Chalyf, sem vezére ellen nem panaszkodhatom, és soha sem fogadok el szerencsét az ő károkkal. Ha hatalmadban áll nekem egy palotát teremtened, építsd azt a' város' legvégső részére olly helyen, hol senkinek sem árt." — „Kövess engem." Monda erre az alak. Kivezetett most a' városból, 's egy kis halmon sátort üte számomra, 's oda a' legdrágalatosb erősítő szereket hozá. Minekutána ettem 's ittam volna, álomnak adám magamat, 's épen hasadni kezdett a' hajnál midőn szememet fölvetém. Egy palotában lelém magamat, melly minden pompával föl volt bútorozva egészen úgy, mint itt látod. Számos sereg rabszolgák, 's rabnők vevének körül. „Kié e' palota?" kérdém Heilfuszt. — „Tied, 's minden rabszolgák, kiket itt látsz parancsodra állanak." — „Honnan van mind ez?" — „Uram, mi azon szellemek' számába tartozunk, kiknek semmi sem lehetetlen, 's nekem több alrendü szellemek vagynak parancsolatimra. Egynémellyekre azt bizám, hogy nekem egy fiút, 's egy leány-

kát szerezzenek, 's azokat e' föld fejdélmei', 's nagyainak gyermekeik közül választák ki; mások ezen épület csinálásával foglalatoskodtak, 's egynek egynek csupán egy követ, vagy egy bútort kellett e' palotához szereznie. Egyébiránt koránt sem volt itt minden szolgáimnak foglalatossága, mert csupán egy tized részüket fordítottam reá; ha még valamit találnál kívánni, kívánságod szaporán fog teljesíttetni." Most elfoglalám új lakomat; a' rabszolgák körülfogának, 's hallgatva várták parancsaimat. Szellememtől egy csónakot kívánék, 's tüstént megszerzé, a' mellyet láttál; én azt a' Tigrisen való sétálásra használám, kikiáltatván előttem, hogy senki se mutassa magát a' folyón, 's még az ablakon se. Együttal fölvevém a' Chalyf címet, hogy ezen újság szájról szájra járván végre Harun Arresyd' fülébe is eljusson; nem volt e' mellett egyéb szándékom, mint hogy újságvágyát ingereljem, 's gyanúját fölgerjesszem. Ő kétségkívül nyomban magához fog vitetni, 's akkor elbeszélem neki kalandomat. Lehetetlen hogy sorsom iránt valami részvételt ne mutasson. Ő maga szabaddíthat meg Szytt ad dunia' üldözéseitől, ha megparancsolja bátyjának Dzsafárnak, hogy velem megbéküljön; minden igaztalanságai sem gyengítheték iránta való szerelmemet; messze fut az álom semeimtől, 's létem terhemre van. Különben ezen hölgy sokkal kedvesebb előttem, minthogy arról gondolkodhatnám, hogy rajta kegyetlenségeiért boszút álljak, 's általában Dzsafár bátyja ellen hogyan forralhatnék gyűlölséget? hisz ő nem tud-

ja a' mi köztünk történt. Hölgyem volt az, ki egybekelésünket ohajtá, 's ő vetette szivembe első szikráit amaz emésztő tűznek, ő buktatott a' szenvedések' mélységébe mellyben látsz. De mind ezen történetek kétségkívül meg voltak írva a' végzet' könyvében, 's ha ez a' fölséges úr' akarátja, még talán boldog kimenetelök is lehet."

Mind ezen különös kalandok' elbeszélése a' Chalyfot a' legnagyobb bámulásra ragadá; nem tekintheté titkos borzalom nélkül Aly-Sachnak csaknem határtalan hatalmát.

„Ifju ember, — szóla hozzá, — volt-e valaha okod a' Chalyf ellen panaszkodni?“ —

„Nem, — felele ez, — Harun Arresyd olly fejdelem, ki szint olly nagy, mint igazságos; ő engem nem ösmer, és soha sem hallotta híremet; de ha van hozzá járulástok, tegyétek meg a' szivességet, legyetek közbenjáróim nála, 's bírjátok reá, hogy kínaimnak véget vessen, 's Szytt ad duniával megbékéltessen.“ —

„Aly-Sach, — felele Harun, — illy sok mód' birtokában hogy lehetne szükséged a' Chalyfra, vagy más akárcire? hát nem bírod a' történeteket tetszésed szerint hajtani?“ —

„Ha hatalmammal akarnék élni, abból elkerülhetlen kedvetlenségek következnének. Minthogy hűtlenségem hitvesem' szivét tölem elidegenítette, attól kellene félnem, hogy minden közelítő lépés részemről még nagyobb büszkeséget fogna bele önteni. Nem mulasztaná el a' rajta elkövettem méltatlanságot alkalmúl használni arra, hogy újlag hasonló keménységgel bánják velem; akkor nem fognám haragomat el-

fojthatni; ő bizonnal boszút igyekeznék érte állani, mert asszony; 's végre az is meglörténhetnék, hogy a' Chalyf, ki iránt a' legűszintébb óhajtással viseltetem, oktalan vakmerőségemen megboszonkodván, soha sem fogná megbocsátani, hogy czímét 's jogait bitorlottam.“ — „Hát mit törődnél te az ő haragjával, holott boszúja el nem érhetne? Te olly talizmánt birsch, melly olly hatalmat ad, a' millyennel sem a' Chalyf, sem elődi soha nem bírtak, 's a' melly minden üldözéseitől bátorságba tehet.“ — „Igazad van, de az isten önnön védi a' thronus' föl-ségét, 's a' legnagyobb gonoszság volna az ellen föllázadni, ki a' legfőbb hatalom' birtokában van; mert a' legfűlségesebb önnön mondja a' Koránban: „Uraljátok a' föld' hatalmasait!“

E' felelet ki elégíté, 's megnyugtató a' Chalyfot. „A' fejdelem szent jogai iránt való tiszteleted' következésében iparkodni fogunk ügyedet a' Chalyf elébe terjeszteni, 's reményljük, hogy minden óhajtásunk szerint fog sikerűlni.“

Ezen beszélgetés után Harun kísérőivel együtt engedelmet kére, hogy eltávozhassanak. Aly-Sach még tartóztatá őket, 's kéré, hogy még egy éjszakát töltsenek nála; de így menték magokat: „Félünk, hogy a' Chalyf kérdez bennünket, 's nem fog találni; nem is távozhatunk el illy hoszszas időre. Azonban tarts számot pontosságunkra. Holnap udvarának néhány tisztviselőit, egy hangász kart, 's becsruhát fog hozzád küldeni azon meghívással, hogy Divánjába menj 's ott vé-

gezd el ügyedet.“ — „Az én kötelességem,
— felele Aly-Sach, — neki ajándékot küldenem; reménylem lesztek olly szivességgel azt által venni, 's nevemben neki benyujtani, 's ötlet annak elfogadására bírni.“ 'S egyszersmind egy ékesség tartóból előveve két gyémánt nyakkötőt. Harun vonakodott azt elfogadni megmérhetetlen becsük miatt; de Aly-Sach erőlteté, 's Harunnak megátalkodott vonakodása után Dzsafár vezérnek adá által, ki azt elfogadá.

Már virradni kezdett, midőn a' Chalyf palotájába vissza tértek. A' Chalyf minekelőtte az ülési teremben a' thronust elfoglalná, még egy titkos beszélgetést tartott a' nagyvezérrel. „Tehát a' te hugod, — szóla hozzá, — fő oka a' kalandoknak, mellyeket imént hallánk, mint szinte azoknak is, mellyek önmagunkkal történtek.“ — „Uram mind erről semmit sem tudtam.“ — „Elhiszem, — felele a' Chalyf, — de parancsolom, keresd föl hugodat, 's bird reá, hogy férjével megbéküljön; vonakodása mindkettőtök' veszedelmét fogná maga után vonni.“ — „Sietek felséges parancsaidnak engedelmeskedni igazhitűek' fejedelme,“ felele a' vezér. Remegve méne ki a' császári palotából. Házába léptekor hugát könyükben úszva lelé; mert Aly-Sachot csaknem jobban szerette még, mint tőle szeretttetett. A' boszú, mellyet ezen hűlennen állott, természetes következése volt csupán forró szerelmének; de alig adá őt által a' városkapitánynak, haragja azonnal a' szánakodásnak ada helyet, 's mindjárt megbánta kegyetlenségét. Más napon már paran-

csolatot küldött, hogy őt a' fogságból kibocsássák, 's az ő házához vezessék; de akkorra már eltűnt. Ezen re tenetes hírré egészen kétségbe esésnek adá magát, az álom szaladt szemeiről, könny özönök áradtak éjjel 's nappal szemeiből, 's ezen állapotban vala, midőn bátyja látogatására méne. „Miért hullatsz könnyeket kedves Szytt a duniám? “ kérdé őt. Eleinte el akará titkolni szomorúsága' okát; de bár mint erőlteté is magát Aly Sach' neve, mellyet sohajtásai közben kiejtett, elárulá titkát. „Ki az az Aly Sach, kinek nevét annyit emlegeted? “ kérdé bátyja. — Minekutána az ifju herczegné magát összeszedé, híven elbeszélé történetét. „Hogyan, — kiálta Dzsafár, — mind ez az én tudtomon kívül történt? “ — „Féltem, hogy nem fogom meg nyerni javalásodat, 's te kétségkívül azt fogod előmbe terjeszteni, mennyire megalacsonyítja magát egy vezér' leánya 's testvére, ha egy kalmár' fiával kel egybe, 's iránta való szerelmem kényszeríte a' legkedvesb bátya előtt titkolódnom.“

Dzsafár nem akará magát tovább tettetni; elbeszélé neki azon kalandok' sorát, mellyek férjével történtek, 's ezt veté utána: „Ha a' Chalyf nem bizta volna reám, hogy benneteket össze békítselek e' pillantásban meggyilkoltalak volna; azonban semmit se félj, meg fogod azt látni, kit olly heven szeretsz, iparkodjál vele a' rossz bánást, mellyet parancsodra szenvedett, elfelejtetni.“

Midőn Dzsafár a' császári palotába visszament, az udvari tisztok a' hangászkarral együtt már elmentek, hogy Aly Sachnak a'

becsruhát által adják. Midőn megjelent, Harun fölkele, néhány lépéssel elébe ment, 's méltóztatott maga mellé ültetni. Más kelleme dolgok között ezt mondá neki: „Három vendéged volt tegnap asztalodnál, kik téged őszintén szeretnek: tudniillik én, Dzsafár vezér, és Mezrur. Nem tartóztatlak tovább. Vezéremnek parancsolatja vagyon, hogy hölgyedhez vezessen; ohajtom, hogy ne vesd el méntségeit, 's ajándékozd neki megint szívedet, reménylem, hogy mostantól fogva nem lesz olly sanyaru, 's azon tisztelettel, melly egy férjet, 's kiváltképen egy olly férfit, mint te vagy, illet, fog irántad viseltetni.“ Dzsafár valóban el is vezeté palotájába; hol Szytta ad dunia várakozott reájok. Midőn belépett, fölkele ez, mentegetődzött előtte, 's megbékülésüket viszontagos ölekezés pecsételé be. Aly Sach a' napnak hátra lévő részét, 's az egész éjszakát nála a' legédesb mulatozás' ölében töltötte.

Más napon a' Divánba mene. A' Chalyf ismét maga mellé ülteté, 's elhalmozá tisztessegekkel. Aly Sach azon természetfölötti hatalmat, mellyel meg volt ajándékozva Harun' szándékainak elősegelésére, 's dicsőségének gyarapítására fordította. Így töltöttek egy egész esztendő a' legszorosb barátságban.

Midőn egykor palotájába tére, szerette Szytt ad duniáját halálos nyavalyában lelé. Leült melléje, 's nem hagyá el egész betegsége alatt, melly csak három napig tartott; negyediken meghala. Ezen veszteség olly nagy szomorúságot okozott neki, hogy minden vigasztalást megvetett, 's nem sokára maga is

meghalt. Mindkettőjüket egy koporsóban 's egy sírba temették, minekutána testeiket gondosan megmosták volna. Harun maga is jelen volt a' temetésen, és sokáig siratta Aly Sachot, mert nagyon szerette. Azonban, mivel a' királyok ünhasznokat soha sem vesznek el szemeik elől, parancsolá Dzsafárnak, hogy ama' varázsgyűrűt keresse meg; de bár mint keresték is, lehetetlen volt megtalálni.

Midőn Seherazád ezen történetet elvégezte; kijelenté a' szultán, melly nagy mulatságot okozott neki általa; 's mivel még nem virradt meg, örömet reá állott, hogy még a' következő kalandot meghallgassa:

ASSZONY RAVASZSÁG.

Azt beszélik, hogy élt egyszer Bagdában egy deli természetű, 's gyönyörű alakú szeretetre méltó ifju; ő volt a' legjelesb minden kalmárfiak között. Midőn egykor boltjában ülne, egy kecses leányka mene el arra. Fölveté szemeit, reá tekinté, 's a' bolt' ajtaja fölött igen szép vonásokban e' következő szavakat olvasá: Nincs ravaszság a' férfi ravaszságon kívül; mert ez, még az asszony ravaszságot is felül múlja. Megboszonkodék rajta, 's egy darabig gondolkodván, monda: „Esküszöm fátyolomra, hogy az asszony-ravaszság' játékává kell lennie, 's ezen fölirást megváltoztatnia!“

SZÁZKILENCZVENNEGYE- DIK ÉJSZAKA.

Más nap megint oda mene. A' legpompásabb ruha volt rajta, nagy áru drágaságokkal volt ékesítve, kezei bennével festve, 's hajsonadécai vállaira hullottak. Nemesen, 's könnyűden lebegett járásában, rabnői követék, míg végre a' kalmár' boltjában leüle azon ürügy alatt, hogy különféle portékákról tudakozódjék. Minekutána köszöntötte volna, beszédbe erede vele. „Nézd csak, — monda neki, — szép természetet, 's milly egyenesen nőttem; lehet-e rajtam megbotránkozni, 's azt mondani, hogy görbe vagyok?“ Ezzel felfüdözé mellének egy részét. Ezen vakító fehérségü kebel' láttára elkábula a' kalmár, elveszté eszméletét, 's fölkiálta: „Az istenért füdözd be magadat fátyollal!“ — „Lehet-e, — felele az, — azt mondani, hogy nekem közönséges alakom van?“ Egyszer'smind mutatá neki meztelen karját, mellyet kristálynak lehetett volna tartani; lefátyolozá arczát is, melly a' tele holdhoz hasonlíta, midőn tizennegyedik éjszakára megyen, 's ezt mondá reá neki: „Ki bátorkodhatik azt állítani, hogy orczám himlőtől van megrongálva, hogy csupán egyik szememmel látok?“ A' kalmár megvallá, hogy igaza van. „De nemes kisasszony mi ok bírt reá, hogy nekem tested' azon részeit fölfüdözve mutasd, mellyek különben rendszerint fátyollal vannak takarva?“ — „Tudni fogod uram, — felele az, — hogy én egy olly atyának vagyok bol-

dogtalan leánya, ki a' legkegyetlenebb tyranus, 's a' legutálatosabb zsugori, ki a' legcsekélyebb költségtől is iszonyodik, és semmit sem akar áldozni kiházásításomra. mind azon jótétemények mellett is, mellyekkel a' fölséges isten megajándékozta; ő egyszer'smind ezen korbéli egyik leghatalmasb ember, 's minden jelességekkel, 's szerencse javakkal gazdagon meg vagyon áldva.“ — „Ki az atyád, 's micsoda rendű?“ — „Atyám nagy Kádi azon törvényszéknél, mellyhez tartoznak e' városbeli minden tisztviselők.“ E' szavakkal elhagyá, 's elmene. A' vigasztalhatatlan kalmár, ki szerelemtől, 's bámulástól elragadtatott, nem tudá, élő-e, vagy holt. Tüstént bezára holtját, 's a' törvényszékre sietett, az előtte megnevezett tisztviselőhöz. Belép, köszönti, leül, 's így szól hozzá: „Egy kéréssel jövök hozzád; tudniillik szenvedelmesen szeretem kedves leányodat.“ — „Barátom, — felele a' bíró, — leányom nem hozzád való. Ő nem érdemel illy fiatal férjet, 's nem méltó kellemes tulajdonidra, 's nyájas megkérésedre.“ — „E' beszédek nem illenek hozzád; leányod tetszik nekem; 's miért akarsz ellenkezni szándékomban?“

Végre megegyezének, 's bele köték a' házassági szerződésbe, hogy a' vőlegény a' lakadalmi szertartások előtt öt zsacskót, 's özvegyi tartásul, a' netalántáni elválás' esetére tizenöt zsacskót fizessen. Az atya eleget akarta lebeszélni, de ez nem ügyelt reá, 's már a' jövő éjszakára hozzá kívánt járulni. Midőn a' jövő éjjelre valójában készülöben voltak összekelni, 's a' vőlegény elvégezé est-

véli imádságát, belépe a' számára készített szobába. Főlemelé a' fátyolt jegyese' orczájáról, figyelemmel szemlélé, 's egy . . . undok szürnyeteget pillanta meg. Ezen leányban minden egyesülve volt, a' mi a' legteljesebb rútságához tartozik. Ugy tölté tehát vele az éjet, mintha a' Deylem' fogházaiban volt volna. Csak a' hajnal' hasadtát ohajtott, hogy elhagyhassa, 's fürdőbe mehessen.

Ott egy darabig szunnyadott, elvégzé mosódásait, azután boltjához méne, kinyitá, 's megivá kávéját. A' révbeli emberek, kalmárok, 's más legjelesb magányos személyek elkezdék látogatni, némellyek egyenként, mások seregestül. Enyelegtek vele, 's mondanak: „Hát nem tartottál bennünket érdemeseknek arra, hogy egy czésze kávéval háznál megvendéglj? ifjú hölgyed' kecssei alkalmasint egész fejedet 's eszedet elfoglalták.“

Midőn a' nap már tovább haladt, eljött ezen tréfa' szerzőnéje is. Meghajtotta magát, 's szelíden lebegett, mint fiatal ág a' kertben. Még csinosabban volt öltözve, 's bujábban ékesítve, mint az előbbi napon, elannyira, hogy az ott elmenők két sorba állának, hogy őt láthassák. Leüle a' boltban, 's ezen szavakkal kívánt neki jó napot: „Boldog legyen e' napod kedves Ola ed dynem! az isten ótalmazzon meg, tegyen vidámmá, 's mindenek fölött uegelégedetté!“ A' kalmár' arczán szomorúsága tükrödzött, össze ránczoló homlokát minekelötte felele, 's így szóla azután: „Fejtsd meg mit vétettem neked, hogy így bántál velem?“ — „Semmit sem vétettél, — felele az, — de az a' föl-

írás bántott meg boltod' ajtaja fölött. Ha azt megváltoztathatod, 's az ellenkezőt irathatod helyébe, úgy kivonlak ezen bajból "

A' kalmár azonnal előveve egy aranyat, oda adá egy rabszolgának, 's monda: „Eredj, ez 's ez íróhoz, 's monddad neki, hogy a' legszebb betűkkel, kékre arannyal, írja föl e' szavakat: Nincs ravaszság az asszonyravaszágon kívül, mert még a' férfi ravaszsgot is felül múlja.“ — „Fuss szaporán“ — monda a' fiatal leánya.

A' rabszolga fölkeresé az író, ki azonnal elkészíté a' fölírást. A' rabszolga megvívé urának, 's ez föltevé boltja fölé. Erre a' fiatal leánya így szóla: „kelj föl most, 's eredj a' felleg-vár felé, beszélj ott össze a' tréfa-üzőkkel, a' majom — 's medve-vezetőkkel, 's parancsold meg nekik, hogy holnap regvel keressenek föl a' törvénytálcában. Te akkorra ott fogsz ülni ipadnál a' Kádinál, 's vele kávét inni. Ők szerencsét kívánnak neked, áldással tetéznek, 's így kiáltanak: Boldogok legyenek napjaid kedves atyánk, oh te szemünk' fénye! ha bár szégyenlenél is bennünket, mi még is becsületnek fogjuk tartani, hogy veled rokonságban vagyunk; még ha elüznél, vagy magadtól eligazítanál is, akkor sem távoznunk tőled; mert hiszen nagybátyánk' fia vagy.“ Akkor szórj közéjük mindenféle pénzt. A' Kadi ez iránt meg fog kérdezni, 's te azt feleld neki: „Apám tulajdonképen majomvezető volt, 's ez nemzetségi mesterségem; azonban mivel isten megáldott bennünket, a' rév' fölvigyázója előtt néminemü tekintet nyertünk.“

A' szerint cselekvék, 's minden úgy történt, mint a' fiatal leányka eleve ellátta.

„Te hát, — monda a' főbíró új vejenek; — majomvezető vagy, 's a' tréfaüzök' csoportjához tartozol?“ — „Leányod' kedvéért, — felele a' kalmár, — nem tagadhatom meg nemzetségemet.“ — „De ezért még sem illő, — folytatá a' bíró, — hogy egy törvénytudó' leánya, ki azon szőnyegen ül, hol az ítéletek hozatnak, 's kinek nemzetsége isten profétájának rokonhoz fölmegyen, neked nőül adassék; nem illik hogy egy illy férfi' leánya, egy majomvezetőnek, vagy szemfényvesztőnek vettessék.“ — „De gondold meg, — szóla hozzá a' kalmár, — tiszteletre méltó törvénytudós, hogy ő most az én törvényes feleségem; minden hajszála ezer életet ér, 's el nem válnám tőle bár a' világ' minden birodalmait neked adnád is.“

Vége még is megegyeztek benne, hogy az elválasztó szó kimondassék; a' házasság fölbonthatott, 's egyik a' másiktól megszabadított.

A' kalmár most vissza tére a' tréfa' szerzőnéjéhez. Ez a' kovácsczéh legöregebbikének leánya volt. Megkéré atyjától, 's elvevé. Ettől fogva együtt maradtak, 's bőségben, elégségben, 's gyönyörűségben éltek, melly mind végükig tartott.

A' szultánt igen mulatá a' bíró' jószívü együgyűsége, 's a' leányka' ügyessége. „Uram, — monda Seherazád, — ha még tovább is engedne élnem fölséged, elbeszelném holnap Aly Ebn Bekárnak, és Harun Arresyd Chalyf kedvencznéjének Semsz el Nihárnak szerel-

meik történetét.“ Az Indiai szultán megigé-
ré, hogy még ezen történetet meghallgatja,
's fölkele, hogy a' tanácsgyűlésbe menjen.

SZÁZKILENCZVENÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Dinárszád, ki soha sem mulasztá el nén-
jét fölkelteni, monda ez éjszakán a' szokott
órában: „Édes kedves néném, — szóla hoz-
zá, — nem sokára megvirrad; kérlek mondj
el még addig egyet azon kellemes történetek
közül, mellyeket tudsz.“ — „Ne válaszs-
mást, mint Abulhasszán Aly Ebn Bekár',
's Harun Arresyd Chalyf' kedvencznéje' Semsz
el Nihár' szerelmét.“

„Uram, — monda Seherazád, — mind-
járt eleget teszek újságvágyodnak.“ 'S egy-
szer'smind következőleg kezdé:

ABULHASSZÁN ALY EBN BEKÁR', ÉS HARUN ARRESYD CHALYF' KED- VENCZNÉJE' SEMSZ EL NIHÁR' TÖRTÉNETE.

„Harun Arresyd Chalyf uralkodása alatt
élt Bagdában egy Abulhasszán Ebn Thaher
nevű fűszeráros, egy nagy gazdagságu, mívelt,
és kellemes személyü ember. Több esze,
's finomsága volt, mint rendszerint mester-
ségebéli embereknek szokott lenni; ember-
sége, őszintesége, 's vidám kedve szeretetté,
's kedvelté tevé egész világot. A' Cha-

lyf, ki ösmerte becsét, vak bizodalmat helyezett benne. Annyira becsülte, hogy egészen gondjaira bizá kedvencznéjit mind azokkal ellátni, a' mikre szükségök lenne. Ő volt tehát, ki számokra ruhákat, házi-eszközöket, 's ékességeket választott, 's ebben bámulásra méltó ízlettel járt el.

Jó tulajdonai, 's a' Chalyf' kegyelme az Emírek', 's más első rendű tisztviselők' fiait vonták házába, 's ez volt az egész udvari nemesség' gyűlhelye.

De ezen ifju urak között, kik őt naponként látogatták, volt egy, kit többre becsült, mint minden egyebeket, 's a' kívül különös barátságra lépett. Ezen urat Abulhasszán Aly Ebn Bekárnak hítták, 's egy régi Perzsa királyi házból származott, melly még állott Bagdádban, minekutána a' Muzelmánok Perzsiát fegyveres hatalommal meghódították is. A' természetnek öröme látszott benne telni, hogy ezen herczegben a' test' és lélek' minden ritka tulajdonait egyesítse. Arcza tökéletes szépségü volt, termete karcsu, magaviselete könnyü, 's tartása olly lefoglaló, hogy az ember mihelyt rá tekintett, azonnal szerette is. Ha szólt, az mindig helyes 's válogatott kifejezésekben történt, kellemes és új fordulattal; szavának hangjában is volt valami, melly mindenekeket elbájolt, kik hallották. E' mellett nagy, és éles esze volt, 's mindenről bámulatra méltó helyességgel gondolkodott, és szólt. Olly tartózkodó, és szerény vala, hogy semmit sem állított a' nélkül, hogy a' legnagyobb gonddal ne iparkodott volna azon gyanút elhárítani, mintha

véleményét másokra akarná tolni. Ezen dicséretes tulajdonainál fogva épen nem lehet csodálkozni, hogy Ebn Thaher őt az udvar' minden egyéb urfiai fölött megkülönböztetéé, kik nagyobb részint az ő erényeivel épen ellenkező hibákkal bírtak.

Egykoron, midőn ezen herczeg Ebn Thahernél vala, megjelenék egy hölgy, fekete 's fehértarka öszvéren, tíz rabnók' közepett, kik őt gyalog kísérek, 's mindnyájan igen szépek valának a' mennyire tartásokból. 's a' fátyolon keresztül, melly arczokat fődözé, kivenni lehetett. A' hölgy egy négy ujnyi szélességü rózsaszínü övet visele, mellyen rendkívülvaló nagyságu igazgyöngyök, 's gyémántok ragyogtak; 's szépségére nézve könnyü volt észre venni, hogy ugy múlja fölül kíséronéit, mint a' tele hold a' kétnapos új holdat. Valami vásárlást tett, 's mivel Ebn Thaherrel volt szólása, belépett ennek boltjába, melly csinos, és téres vala, 's ez őt a' legmélyebb tisztelet' jeleivel fogadá, 's kérte üljön le, kezével a' főhelyet mutatván ki neki.

A' Perzsa herczeg, ki illy szép alkalmat finomsága, 's udvarisága' kimutatására nem akart elszalasztani, helyre igazítá az arany-szővethől való vánkosokat, mellyeknek a' hölgy' támasztékául kellett szolgálniok. 's azután sietséggel félre vonula, hogy leülhessen. Azután üdvözlé őt, megcsókolván a' szőnyeget lábainál, ismét fölkele, 's megállá a' szőnyeg' végénél. Mivel a' hölgy Ebn Thaherrel bizodalmasan volt, levevé fátyolát, 's a' Perzsa herczeg' szeméibe olly rendkívüli

szépséget ragyogtatott, hogy ez attól egész szívéig megilletődött. A' hölgy sem állhatá meg, hogy a' herceget ne szemlélje, kinek tekintete reá ugyanazon hatást tevő.

„Uram, — szóla hozzá nyájas arczzal, — kérlek ülj le.“

A' Perzsa herceg engedelmeskedék, 's leüle a' szofa' szélére. Szemei folyvást reá tapadtak, 's hosszú kortyokban nyeldesé a' szerelem' édes mérgét. Mert szépsége olly nagy vala, hogy egy költőnek következő verseit lehete reá alkalmazni:

„Ő a' nap, 's lakhelye az ég; vigasztald tehát szívedet a' legjobb vigasztalással;

Mert hozzá nem lehet fölemelkedni, 's ő nem szállhat le hozzád.“

Észre vevé a' hölgy mi történt ennek felkében; 's ezen felfödözés egészen fülgyújta iránta. Fölkele, közelíte Ebn Thaherhez, 's minekutána halkán szólott volna vele látogatása' tárgyáról, kérdezé őtet a' Perzsa herceg' nevéről, 's honnjáról. „Asszonyom — felele neki Ebn Thaher, — ezen ifju urat, kiről szólsz, Abulhasszan Aly Ebn Bekárnak híják, 's királyi vérségü herceg.“

A' hölgy nagyon megörült, értvén, hogy az, kit már is olly szenvedelmesen szeretett olly főrendü volt. „Azt akarod kétségkívül mondani, — kezdé újra, — hogy ő a' Perzsa királyoktól származik?“ — „Igen is asszonyom, — felele Ebn Thaher, — az utolsó Perzsa királyok ősei. Ezen ország' meghódítása óta az ő házabeli hercegek mindig megkülönböztetéék magokat a' Chalyf' udvaránál.“ — „Nagy örömet szereszsz vele, —

monda erre, — hogy ezen ifjú urral megüsmertetsz. Mihelyt ezen asszonyt küldöm, — ezt veté hozzá, egyik rabnőjére mutatván, — hogy hozzám hívassalak, kérlek, hozd el őt is magaddal. Szeretném neki házam' pompáját megmutatni, hogy dicsekedhessék avval, hogy a' Bagdádi főembereknél nem uralkodik fősvényység. Érted, mit akarok mondani. Ne feledd el; különben igen megharagszom rád, és életemben soha sem jövök ide többé.“

Ebn Thahernek sokkal élesebb esze volt, hogysen ezen szavakból a' hölgy' érzelmeit ki ne üsmerhette volna. „Fejdelemné, királyné, — felele, — isten mentsen meg, hogy neked valaha ellenem haragra okot adjak. Mindig törvényül fogom tenni magamnak, parancsaidat teljesíteni.“

Ezen feleletre búcsut vón a' hölgy Ebn Thahertől fejhajtással köszömvén neki; 's minnekutána a' Perzsa herczegnek egy nyájas pillantatot vetett volna, fölüle öszvérére, 's ellovagla . . .“

Ezen helynél elhallgata Seherazád 'szultánné az Indiai szultán' nagy kedvetlenségére, kinek föl kelle kelni, mivel már virradt.

Jövő éjjel folytatá e' történetet, 's ezt mondá Sachriárnak:

SZÁZKILENCZVENHATODIK ÉJSZAKA.

„Uram, a' Perzsa herczeg halálban szerelmes lett a' szép hölgybe, szemeivel kíséré

öt, a' míg láthatá; 's midőn már régen eltűnt is pillantatai elől, szemeit még is azon útra irányzá, a' mellyen az elmene.

Ebn Thaher figyelmezteté, hogy néhány emberek szemmel tartják, 's nevetni kezdenek helyzetén. „Ah, — monda neki a' herczeg, — azon emberek, és te szánakozni fognátok rajtam, ha tudnátok, hogy ama' szép hölgy, ki tőled most elmene, énemnek jobb részét magával elvivé, 's a' többi rész arra törekszik, hogy amattól el ne szakadjon! Mondd meg, kényszerítlek reá, — ezt veté hozzá, — ki az a' hölgy, ki az embereket szerelemre készteni, 's nem hagy nekik időt az eszméletre.“

„Uram, — felele neki Ebn Thaher, — az a' híres Semsz el Nihár, urunknak a' Chalifnak első kedvencznéje.“

„Igazán viseli e' nevet, — vága szavába a' herczeg, mert szebb mint a' nap felhőtlen égen.“ — „Az való, — felele Ebn Thaher, — de szereti is ám az igazhitűek' uralkódója, vagy is inkább imádja. Világosan megparancsolá nekem, hogy neki mindent adjak, a' mit tőlem kér, sőt a' mennyire csak ehetségemben áll, minden kívánatait megelőzzem.“

Azért szóla így hozzá, mert vissza akará tartóztatni, nehogy olly szerelembe keverdjék, melly csak szerencsétlen lehet: azonban ez csak arra szolgált, hogy őt még inkább fölgyújtsa. „Sejtettem kecses Semsz el Nihár, — kiálta, — hogy nem lesz szabad gondolatimat hozzádig fölemelnem, 's még is érzem, noha reménytelenül tőled szeret-

tetnem, hogy nem áll hatalmamban megszűn-
nöm téged szeretni. Örökké foglak tehát sze-
retni, 's áldani fogom végzetemet a' legszebb
lény' rabszolgájának lennem, kire valaha nap
sütött.“

Míg a' Perzsa herczeg így szentelé szi-
vét a' szép Semsz el Nihárnak, ez haza tér-
tében, útakról 's módokról gondolkodék, hogy
a' herczeget láthassa, 's vele tartalék nélkül
mulathasson.

Alig ért vissza palotájába, azonnal el-
küldé Ebn Thaherhez asszonyai közül azt,
kit neki megmutatott, 's kiben egész bizodal-
mát helyezte, azt izenvén neki, hogy a' Per-
zsa herczeggel haladék nélkül hozzá menjen.

A' rabnő azon pillantatban ére Ebn Tha-
her' boltjába, midőn az még a' Perzsa her-
czeggel szóla, 's a' legerősb okok által ipar-
kodott a' Chalyf' kedvencznéje iránt való sze-
relméről lebeszélni. Midőn mindkettőjököt
együtt találá, így szóla hozzájuk: „Uraim
az én tisztelt asszonyom Semsz el Nihár, az
igazhitűek' uralkodójának első kedvencznéje
kéret benneteket, menjetek palotájába, a'
hol várakozik reátok.“

Ebn Thaher hogy tüsténti engedelmes-
ségét megmutassa, azonnal fölkele, és sem-
mit sem felelvén a' rabnőnek, azt némi-
nemü vizsgolással követé. A' herczeg ellen-
ben nem is gondola a' veszedelemmel, melly
ezen látogatással össze volt kötve. Ebn Tha-
her jelenléte, kinek szabad járása volt a'
kedvencznéhez fölmenté minden nyugtalanság-
tól. Mindketten követék a' rabnőt, ki egy
kissé előre ment a' Chalyf' palotájába, 's ve-

le együtt Semsz el Nihár' kis palotájának ajtajához értek, melly már ki vala nyitva. Mindeniköket egy nagy terembe vezeté, 's kérte, üljenek le.

A' herczeg azt vélte, hogy ama gyönyörteli palotáknak egyikébe tétetett által, mellyeket a' más világra ígérnek. Semmit sem látott még, a' mit ezen hely' pompájával össze lehetett volna hasonlítani, hol mostan vala. A' lábszőnyegek, támaszvánkosok, 's a' szófának egyéb tartozékai, a' házieszközök, az építő mesterség' ékességei, bámulásra ragadó szépségüek, 's gazdagok valának.

Nem sokára, minekutána Ebn Thaherrel leült volna, egy csinos fekete rabnó egy asztalt hozott elejükbe megrakva a' legválogatottab étkekkel, mellyeknek drágalátos illata készítésök' finomságát hirdeté.

Míg ettek, a' rabnó, ki ide vezeté, nem hagyá el őket; nagyon szorgoskodott nekik azon étkeket ajánlani, mellyeket legjobbaknak tartott; más rabnók az asztal' vége felé jó bort töltögettek nekik. Midőn készek valának, mindeniknek különösen egy medenczét adtak, egy vízzel töltött arany edénnyel együtt, kezeiket megmosniok; ezután egy arany szenelőt vittek nekiök égő aloefával, mellyel szakállokat, 's ruháikat megfüstölék. Jó illatú vizet sem felejtettek el, 's különösen erre rendelt, 's gyémánttal, és rubinnal rakott arany edényben volt ez, 's két kezeikre locsoltatott, mellyel a' szokáshoz képest szakállokat, 's arcokat megnedvesíték.

Ismét letelepedének; de alig ültek le, kéré őket a' rabnó, keljenek föl, 's küves-

sék ötet. Kinyitá a' terem' egyik ajtaját, mellyben valának, 's egy még nagyobb, 's bámulandóbb épületü terembe léptek: ékesb kupja vala, alabastrom fehérségü száz márvány oszloptól tartva. Ezen oszlopok' fejezetei 's lábai különféle nemü négylábu; 's szárnyas állatok' aranyozott képműveivel valának ékesítve. Ezen rendkívüli terem' lábszőnyege egyetlen egy darab arany szövetből állott, piros és fehér selyemmel hímzett rózsapamatokkal, 's a' szintugy arab ízlettel festett kúppal együtt bájos tekintetet adott. Mindenik oszloppár között egy hasonlómód ékesített kis szófa állott, nagy porcelán, jáspis, gágát, porphyr, achát, 's más becses kő-edényekkel, aranynyal, és drágakövekkel fényesítve. Az oszlopok' küzei mindmégannyi nagy ablakok valának kihajló, 's a' szofákként ékesített támaszokkal, 's a' világon a' legvarázsabb kertre tekintének. Ennek útai különféle színü kövecsekkel a' terem' lábszőnyegét utánzták elanynyira, hogy ha az ember be és kitekintett, úgy tetszék, mintha a' terem és a' kert minden bájival egy szőnyegen állanának. A' kilátás körösleg az utak' hosszában két kristály tisztaságu vizcsatorna által határozottatott, mellyek hasonló körben folytak a' gömbölyeg teremmel, 's mellyek közül az egyik kissé magasabb, mint egy kiterjesztett ezüst lepel hullott az alantabba. Bizonyos távolságra aranyos ércz edények voltak felállítva csemetéikkel, és virágokkal rakva. Ezen határok sugár, és lombos fákkal beültetett nagy téreket vágának keresztül, hol ezer madarak zeng-

zetes karéneket hangoztatának, 's a' szemet ide 's tova repdesésükkel, 's a' légben tartó majd ártatlan, majd véres harczaikkal mulaták.

A' herczeg és Ebn Thaher sokáig késének e' nagy pompa' szemléleténél. Minden tárgynál, melly szemökbe tűnt, hangos bámulásra, 's csodálkozásra fakadtak; kiváltképen a' Perzsa herczeg, ki soha sem látott valami ollyast, mellyet azzal, a' mit most látott össze lehetett volna hasonlítani. Ebn Thaher pedig, noha már néhányszor volt ezen pompás helyen, olly szépségeket fűdözött fel benne, mellyek előtte még egészen újaknak tetszének. Egy szóval nem győzték e' sok ritka tárgyakat csodálni, 's még avval mulatának, a' mint egy gazdagon öltözött aszszonyi társaságot pillantának meg. Mindnyájan kün ülének egy kis távolságra a' teremtől, mindenik ezüst sodorral (Draht) ékesített Indiai juharfa széken, hangszerrel kezökben, 's csak parancsot várának, hogy rajta játszanak.

Mindketten a' támaszokhoz állának, a' honnan ezen rabnők' arczaikat lehetett látni; 's innen jobbra tekintvén, egy nagy udvarra látának, mellyből lépcsők menének le a' kertbe, 's a' melly igen szép szobáktól volt körülvéve.

A' rabnő ott hagyá őket, 's magok maradván egy darabig együtt beszélgetének. „Mint okos ember, — monda a' Perzsa herczeg, — nagy gyönyörűséggel szemléled tudom te is a' nagyság' 's hatalom' ezen jeleit. Én részemről azt hiszem, hogy ennél a' világon semmi sincs bámulatosabb; de ha eszembe jut,

hogy ez a' felettébb is szeretetre méltó Semsz el Nihár' laka, 's hogy a' föld' első fejdelve tartja őt itt fogva, megvallom, hogy magamat a' legboldogtalanabb embernek érzem. Ugy tetszik, nincs kegyetlenebb végzet az enyémnél, olly tárgyat szeretnem, ki vágytársam' kezében van, és pedig ott, hol vágytársam olly hatalmas, hogy e' pillantásban sem vagyok bátorságban életem felől."

Seherazád ez éjjel nem beszélt tovább, mivel látá, hogy virrad. Jövő éjszaka ismét folytatá, 's így szóla az Indiai szultánhoz.

SZÁZKILENCZVENHETEDIK ÉJSZAKA.

„Uram, Ebn Thaher így hallván szólni a' Perzsa herceget, ezt felelé neki: „Adná isten, uram, hogy szintolly bizonyossá tehetnélek szerelmed' szerencsés sikeréről, mint életed' bátorsága felől. Noha e' pompás palota a' Chalyfé, ki ezt különösen Semsz el Nihár' számára építtette, mint egyik részét ön palotájának „Az örök örömek' palotája“ neve alatt: tudjad mégis, hogy ezen hölgy evvel teljes szabadságban él. Nincs körülvéve heréltektől, kik tetteire vigyáznának. Saját házi cselédei vagynak, kiken határtalanul uralkodik. Senkitől sem kér engedelmet, ha a' városba akar kimenni; 's akkor jó meg, mikor neki tetszik; és soha sem látogatja meg a' Chalyf a' nélkül, hogy Mezurrt, a' heréltek' fejét erről való tudósítással hozzá

ne küldené, hogy elfogadására elkészülhes-
sen. Egészen nyugott lehetsz tehát, 's min-
den figyelmedet a' muzsikára fordíthatod,
mellyel a' mint látom Semsz el Nihár meg-
akar tisztelni."

Végezvén Ebn Thaher beszédét, láták
a' kedvenczné' biztos rabnőjét jőni, ki az
előttük ülő nőknek parancsot ada, hogy éne-
keljenek, 's hangszereiken játszanak. Azon-
nal mindnyájan egyetemben játszanak mint-
egy bevezetésül; 's minekutána egy darabig
így játszottak volna, elkezde egyik magányo-
san énekelni, 's hangját egy lanttal kíséré,
mellyet bámulandó szépséggel játszott. Zeng-
zetes szavával következő verseket éneklé:

„Oh szépség, ki iránt a' szerelem min-
den pillantattal nő szivemben, uralkodjál
fölöttem tetszésed szerint;

'S hűtsed közelítéseddel szivem' lángja-
it, mellyet távozásod megemészt.

Végy jutalmul a' mit akarsz; — de én
nem adhatok más jutalmat, mint kinos ha-
lálomat!"

Mivel meg volt neki hagyva, miésoda
tárgyról énekeljen, szavai úgy megegyeztek
a' Perzsa herczeg' érzelmeivel, hogy ez nem
tartóztathatá magát, hogy az ének' végével
javalását ki ne jelentse. „Lehetséges-e, — ki-
álta, — hogy neked hatalmad vagyon a' szí-
vekbe látni, 's arról való tudományod, a'
mi az enyémben történik birt reá, hogy bá-
jos szavadat velünk ez énekben hallasd? ün-
magam sem bírnám magamat másképen ki-
tejezni."

Az énekesné semmit sem felelt e' meg-

szólításra. Folytatá énekét, 's még következő verseket mondá:

„Szerelemre gyúladtam irántad a' nélkül,
 hogy valaha tudtam volna, mi a' szerelem.
 Szivemben, és keblemben olly láng dü-
 bödik, melly örültté teszen.

A' könnyhullatás szent tisztemmé leve; 's
 az önkénytelen sohajtozást nem hagyhatom el.“

A' herczeg ezen úgy megilletődött, hogy
 e' szavakat könyes szemekkel ismétlé: a' mi
 eléggé kijelenté, hogy azok' értelmét magára
 alkalmazta. Midőn minden verseit elénekelte
 volna, fölkele kísérlőnéivel, 's mindnyájan
 ezen énekét mondák: „Most kel föl a' tele
 föld teljes fenyében, 's majdan a' naphoz
 fog közelíteni.“

Ez azt jelenté, hogy Semsz el Nihár
 mindjárt megjelenik, 's a' Perzsa herczegnek
 szerencséje lesz őtet láthatni.

Valóban észre-vevé Ebn Thaher, 's a'
 Perzsa herczeg, az udvar felé tekintvén, hogy
 közelít a' biztos rabnő, tiz fekete nőekkel
 együtt, kik nagy bajjal emelének egy bánu-
 landó mívü merő ezüst thronust, mellyet bi-
 zonyos távolságra elejökbe letétezt, mellyre
 a' fekete rabnők egy út' kezdeténél a' fák mögé
 vonták magokat.

Mindjárt ezután jövének hús, mindnyájan
 szépen, gazdagon, 's egyenlőn öltözött hölgyek,
 kettős sorban, mindenik egy hangszerrel,
 mellyen játszottak, 's mellé énekeltek, 's így
 a' thronus két oldalára állottak.

Mindezen dolgok annyival inkább lefog-
 lalák a' Perzsa herczeg' és Ebn Thaher' fi-
 gyelmét, mivel mindkétten vágytak látni mi-
 vel fogna ez végződni.

Végre látának ugyanazon ajtónál, melyből a' tíz fekete rabnők az ezüst thrónussal, 's a' husz énekesné jöttek, tiz más egyiránt szépen, 's gazdagon öltözött hölgyeket megjelenni, kik ott néhány pillantatig megállapodának. Asszonyokat várak, ki végre előjöve, 's közökbe lépett“

A' nap, melly már Sachriár' szobájába, kezde sütni Seherazádnak hallgatást parancsolt. Következő éjjel így folytatá:

SZÁZKILENCZVENNYOL- CZADIK ÉJSZAKA.

Semsz el Nihár tehát a' tíz hölgy közé lépett, kik reá az ajtóban váraoztak. Könnyen kiüsmerszett közülök mind termete 's fenéséges tartása által, mind pedig egy arannyal szövött égszínü igen könnyüd palástonál fogva; ezt vállaira akasztva ruhája fölött viselé, melly a' legcsinosb, ízletesb, 's pompást vala, a' mit csak gondolni lehet. A' gyöngyök, gyemántok, és rubinok, mellyek ékességéül szolgálta, nem voltak felesleg alkotva: mind ez kis számmal vala, de válogatott, 's megbecsülhetlen értékü. Olly fellegettel járdala, mint a' nap a' fellegeten keresztül mentében, melly fényét fölfogja, de el nem takarhatja, 's felüle az ezüst thrónusra, melly számára hozatott oda. A' Perz a herczeg. mihelyt Semsz el Nihárt meglátá, csak érte voltak szemei. „Nem tudakozuk többé, a' kit kerestünk, mihelyt meg-

pillantjuk, — szóla Ebn Thaherhez; — minden kétség elenyészik, mihelyt az igazság nyilvánlatkozik. Látod-e e bájos szépséget? Ő oka kínaimnak; kínaimnak, mellyeket áldok, és soha sem szűnöm meg áldani, bármi kemények, 's hosszadalmasak legyenek is! E' tekintetnél nem bírok magammal; lelkem nyugtalankodik, 's föllázad, 's érzem, hogy el akar hagyni. Eredj el tehát oh lelkem, megengedem azt neked! de tedd azt e' gyarló test' javára, 's megtartására. Te vagy az kegyetlen Ebn Thaher, ki e' zavart okozád: azt vélted, nagy örömet okozsz nekem avval, hogy ide vezetél; 's látom, hogy vesztetre jöttem ide. — Bocsáss meg, — szóla tovább magát ismét összeszedvén, — csalatkozom, örömet jöttem ide, 's csupán magamat vádolhatom " E' szavaknál könyekre fakada.

„Örvendek, — monda erre Ebn Thaher, — hogy igazságos vagy irántam. Midőn azt mondtam, hogy Semsz el Nihár a' Chalyf' kedvencznéje, egyenesen azért cselekedtem, hogy e' boldogtalan szenvedélyt megelőzzem, mellyet kedvteléssel táplálsz szívedben. Mindennek, a' mit látsz, vissza kell attól tartóztatnia, 's csupán a' hála' érzeiteinek szabad helyet engedned azon tisztességért, mellyet Semsz el Nihár mutata irántad, megparancsolván nekem, hogy velem ide hozzalak. Hidd vissza tehát megzavarodott elmédet, 's tedd magad olly állapotba, hogy előtte megjelenhessél, miként az illendőség kívánja. Íme itt jó. Ha ennyire nem ment volna a' dolog, más módot vennék elő; de mivel már megtörtént, kérem istent, hogy meg ne bánjuk.

— Azt kell még eszedbe juttatnom, — folytatá tovább, — hogy a' szerelem áruló, 's olly örvénybe buktathat, mellyből soha többé ki nem szabadulhatsz.“

Ebn Thaher nem ért rá többet szólni, mivel Semsz el Nihár elérkezék. Fülüle a' thronusra, 's minkettőjüket fejhajtással köszönté. De szemei a' Perzsa herczegen veszenek, 's egymással néma, és sohajtással kevert nyelven beszélének, melly által néhány pillantatok alatt többet mondtak, mint szavakkal hosszú ideig mondhattak volna. Menél tovább nézé Semsz el Nihár a' herczeget, pillantatai annál inkább megerősíték a' gondolatban, hogy ez nem idegen iránta; 's meggyőződván a' herczeg' viszonyszerelméről, magát a' világon a' legboldogabb személynek érezé. Végre elfordítá róla szemeit, 's parancsolá a' nőknek, kik először énekeltek, hogy közelítsenek. Ezek fölkelének, 's míg oda menének, a' fekete nők előjövén a' fák mögül, utánok vivék a' székeket, 's elrakák közel a' terem' kinyúló ablakához, hol Ebn Thaher és a' Perzsa herczeg ültek, olly módal, hogy a' székek a' kedvenczné thronusával, 's a' nőekkel oldalai mellett, előttök egy félkört képzének.

Midőn a' nők, kik előbb a' székeken ültek, Semsz el Nihár' egy intésére mindnyájan helyekre ültek volna, kiválaszta közülök keszes asszonyok egyet énekelni. Ezen nő megigazítván lantját, következő dalt éneklé:

„Két szerető, ki egymást igazán szereti, határtalan hajlandósággal viseltetik egymásiránt; szívök két különvált testben csak

egy; ha akadály tolódik ohajtások ellen, ezt mondhatnák könyes szemekkel: „Ha egymást szeretjük, mert szeretetre méltónak találjuk, szabad-e azért bennünket szidalmazni? Szidalmazzák inkább a' végzetet.“

Semsz el Nihár e' szavakat pillantataival, 's mozdulataival olly nyilván magára, 's a' Perzsa herczegre magyarázá, hogy ez magát tovább nem tartóztathatá. Félig fölállá, kihajola az ablakból, 's egyet azon nő' legközelebbi társnéi közül, ki akkor énekelt; oda híván, ezt mondá neki: „Hallgass reám, 's légy olly szives lantoddal azon éneklet kísérni, mellyet kezdeni fogok.“ Most egy dalt énekle, mellynek forró, 's szenvedelmes szavai, teljesen kifejezék szerelme' hevét.

Mihelyt elvégezé, Semsz el Nihár követte példáját, 's ezt mondá egyik nőnek: „Hallgass reám, 's kísérd énekemet.“ Egyszermind egy dalt énekle, melly a' herczeg' szivét még inkább lángba borítá; 's ez ismét egy énekkel felelé neki, melly még szenvedelmesebb vala, mint az először énekelt.

Midőn a' két szerelmesek ígyen jelenték ki énekeik által kölcsönös hajlandóságokat, Semsz el Nihár nem birt a' magáé hatalmának ellentállani, egészen magánkívül fölemelkedék thronusáról, 's közelíte a' terem' ajtajához. A' herczeg elérvén szándékát, azoanal fölkele, 's elébe sieté. Mindketten az ajtó alatt találkoznak, kinyujták egymás' elébe kezeiket, 's olly hévvel ölelék meg egymást, hogy mindketten elájulának. Lerogytak volna, ha a' nők, kik Semsz el Nihárt követték, meg nem akadályozzák; ezek

fölfogák, 's egy szófára vitték, hol ismét magokhoz hozák, jó szagu vizet locsolván arcaikra, 's több más jó illatokat szívatván be velők

Midőn mindketten fölocsúdtak, Semsz el Nihár' legelső dolga is az vala, hogy mindenfelé tekintgetett, 's Ebn Thahert nem látván kérdezé hirtelen, hol van. Ebn Thaher tiszteletből távozik el, míg a' nők asszonyok körül foglalatoskodának; 's méltán félt annak rosz következéseitől, a' mit most látott. Mihelyt hallá, hogy Semsz el Nihár ötet kérdezi, közelítvén elébe lépe“

E' helynél megszünék Seherazád szultáné tovább beszélni, mivel virradni kezdett. A' jövő éjjel így folytatá:

SZÁZKILENCZVENKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

„Semsz el Nihár megörült, hogy Ebn Thahert látá, 's örömet következő lekötelező szavakkal jelenté ki neki: „Ebn Thaher, nem tudom, hogy' mutassam ki hálámat azon végzetlen lekötelezéseikért, mellyekkel neked tartozom. Nélküled soha sem üsmertem volna meg a' Perzsa herczeget, 's a' legszeretetre méltóbbat, a' mia' világon van, soha sem szerettem volna. Azonban légy meggyőződve, hogy nem halok meg háládatlanul, hanem hálám ha lehet megfelel a' szolgálatnak, melyet neked köszönök.“

Ebn Thaher ezen udvari megszólításra

csak egy mély meghajlással felele, és Semsz el Nihárnak minden vágyai' teljesedését kíváná.

Semsz el Nihár most a' Perzsa herceghez fordula, ki mellette ült, 's egy kis zavarodással tekintvén reá a' küztök történetek miatt, 's így szóla hozzá: „kedvesem, bizonyos vagyok benne, hogy szeretsz; 's bár milly hévvel szeress is, nem kételkedhetel rajta, hogy szerelmem szintolly forró, mint a' tied. De ne titkoljuk el magunk előtt, bár mennyire megegyeznek is érzelmeid az enyéimmal, még sem látok egyebet számodra is, mint a' magaméra, gondnál, ohajtozásnál, és halálos fájdalomnál. Nincs más szer szenvedéseink ellen, mint hogy egymást mindenha szeressük, magunkat az ég' akaratjába megadjuk, 's elvárjuk, mit végzend felőlünk.“

— „Asszonyom, — felele a' Perzsa herceg, — a' világon a' legnagyobb igazságtalanságot tennéd velem, ha szerelmem' tartósságában csak egy pillantatig kételkednél is; úgy van ez egyesülve lelkeimmel, hogy annak jobbik részét teszi, 's még holtom után is meg fogom azt tartani. Szervedések, kínok, gyötrelmek, semmi sem képes meggátolni abban, hogy szeresselek.“ E' szavakat mondván szemeiből könnyek csordulának; és Semsz el Nihár sem tartóztathatá a' magáéit.

Ebn Thaher használván az időt, így szólt: „Asszonyom, — monda neki, — bocsáss meg, ha arra emlékeztetek, hogy a' helyett, hogy könyekben olvadoztok, inkább örülnötök kellene, hogy így egyesülve vagytok. Nem foghatom meg fájdalmatokat. Hogy' lesz majd

akkor, ha a' szükség kényszerít benneteket az elválásra? már régóta vagyunk itten; 's tudod asszonyom ideje van, hogy vissza vonuljunk.“ — „Ah be kegyetlen vagy! — felele Semsz el Nihár. — Te ki üsmered könnyeim' okát, nem szánakozol-e boldogtalan állapotomca, mellyben látsz? Szomorú kénytelenség! mit vétettem, hogy alája kell vetetnem a' kegyetlen törvénynek, melly tilt tégedet avval megörvendeztetni, a' mit egyedül szeretek?“

Meg lévén győződve a' felül, hogy Ebn Thaher csak íránta való barátságból szólt úgy hozzá, nem vevé tőle rossz néven a' mit mondott, sőt inkább hasznára fordítá. Valóban inte a' biztos rabnőnek, 's ez tüstént kime-ne, 's nem sokára azután egy gyümölcsessel rakott kis ezüst asztalt vivén be, asszonya, 's a' Perzsa herczeg közé állítá. Semsz el Nihár kiválasztván a' legjavát, a' herczegnek nyujtá, 's kérte, egyék belőle az ő kedvéért. Elvevé ez, 's azon helyen szájához érteté, mellyet az illetett. Ő is nyujtott néhány gyümölcsöt Semsz el Nihárnak, mellyet ez elfogada, 's hasonló módon megeve. Nem feledé el Ebn Thahert is megkínálni, hogy velök egyék; de ez olly helyen látván magát, hol bátorságban nem vélé, jobb szeretett volna otthon lenni, 's csak becsületből evett. Minekutána az asztalt fölszedték, egy ezüst medenczét hozának 's egy arany edényt tele vizzel, 's mindnyájan megmosák kezeiket. Ezután leülének helyeikre; a' tíz nő közül hárman különkülön egy csészét hozának hegyi kristályból, tele drágalátos borral,

arany alsó csészén; 's letevék Semsz el Nihár', a' Perzsa herczeg', és Ebn Thaher' elébe.

Hogy inkább magokban legyenek, Semsz el Nihár csak a' tíz fekete rabnót fogá ott, kik énekelni, és játszani tudtak; 's minekutána a' többieket mind elküldötte volna, vevé az egyik csészét, 's kezében tartván, következő szerelmes szavakat éneklé, mellyeket egyik a' nők közül lantjával kísére:

„Éltemet adom azért, ki köszöntésemet olly nyájasan viszonzá; megújítá kéjemet, 's szerelmemet, midőn már minden reményről lemondottam.

Valahányszor megjelen ő, elárulja vágyásom titkaimat, 's kinyilatkoztatja annak, ki irigylit azt tőlem, a' mi belsőmben történik.

Ő irigységből sír, én szerelemkéjből; a' ki ezt látja, azt vélhetné, hogy mindketten iránta való szerelmünkben sírunk.“

Ezt énekelvén ivék, azután vevé a' másik csészét, a' herczegnek nyujtá, 's kéré, így ki kedvéért. Ez elvevé a' szerelem' öröme elragadtatásával; de minekelötte innék, ő is a' következő dalt éneklé, mellyet egy másik nő kísére húrjátékával:

„Folynak könyeim, hasonlók boromhoz, 's elegyülnek vele; kinek volt valaha szeme a' pohara, mint nekem?

Valóban nem tudom bor buzog-e szememből, vagy könnyüimet iszom.“ 'S így énekelvén könyek csordulának ki szemeiből.

Semsz el Nihár végre a' harmadik csészét Ebn Thahernek nyujtá, ki kegyét, 's a'

vele tett becsületet udvarilag megköszöné; 's egy másik rabnő lantot fogván következő verseket éneklé helyette:

„Egymást üzik a' könyvek orczáin, a' szerelemtűz miatt, melly keblében dühödik.

Sir szerelmese' közelében, félvén távozásától. Távol, 's közel egyiránt özönlének könyvei.“

Ezután kivevé Semsz el Nihár a' lantot egyik nő' kezéből 's olly szenvedelemmel kíséré szavával, hogy egészen magán kívüllát-szék; 's a' Perzsa herczeg merően reá szegzett szemekkel mozdulatlanul üle, mintha meg lett volna varázsolva.

E' közben a' biztos rabnő rémülten jött be, 's ezt mondá asszonyának: „Nagyságos asszonyom, Mezrur, 's még két udvari tiszt, több heréltekkel együtt, az ajtónál vannak, 's a' Chalyf' nevében akarnak veled szólni.“ Midőn a' Perzsa herczeg, 's Ebn Thaher o' szavakat hallák, elváltozának színökben, 's reszketni kezdenek, mintha veszedelmök már bizonyos lett volna. De Semsz el Nihár, ki azt észre vevé, megnyugtatta őket egy sohajtással“

A' támadó napvilág kényszeríté Seherazádot beszédét itten félbe szakasztani. A' jövő éjszakán ismét folytatá:

KÉTSZÁZADIK ÉJSZAKA.

Minekutána Semsz el Nihár a' Perzsa herczeget, és Ebn Thahert megnyugtatta vol-

na, azt bizá biztos rabnőjére, hogy menjen ki, 's Mezurral, 's a' Chalyf két más udvari tisztjeivel mind addig beszélgessen, míg ő magát annyira rendbe fogja szedni, hogy őket elfogadhassa, 's neki meg fogja izenni, hogy vezesse be őket.

Azonnal megparancsolá, hogy a' terem minden ablakait csukják be, 's a' festett kárpitokat a' kert felől eresszék le. 'S minekutána a' herczeget, 's Ebn Thahert bizonyossá tette volna, hogy félelem nélkül ott maradhatna, kimene a' kertbe nyiló ajtón, 's azt maga után bezára. De bár mint biztatta is őket, hogy ne féljenek, mégis mindketten a' legnagyobb nyugtalanságban hánykódtak, míg magok valának.

Mihelyt a' kertbe ért Semsz el Nihár kísérelével, elhordatá a' székeket, mellyeken a' nők az ablakhoz közel a' Perzsa herczeg, és Ebn Thaher előtt ültek, 's játszottak; 's minekutána mindent úgy elrendeltetett volna, a' mint kíváná, leüle ezüst thrónusára. Ezután megparancsoltatá a' biztos rabnőnek, hogy a' heréltek' fejét, 's a' két altisztviselőt vezesse be.

Megjelenének ezek húsz fekete heréltek' kísérelével, mindnyájan gazdagon öltözve, karddal oldalaikon, 's négy ujnyi szélességű arany övvel. Mihelyt megláták távolról a' kedvencznét, mély tiszteletet tevének neki, mellyet ő thrónusán viszonoza. A' mint közelebb érének, fölkele, 's Mezurnak, ki legelől volt, elejébe mene Kérdezé mi újságot hoz; 's ez így felele: „Asszonyom, az igazhitűek' uralkodója, ki hozzád küld, azt bizá

reám, adjam értésedre, hogy nem élhet tovább látásod nélkül. Szándékozok ez éjjel meglátogatni; azért jöttem, hogy erről tudósítsalak, hogy elkészülhess elfogadására. Reményli, asszonyom, hogy te szint olly örömmel fogod őt látni, a' milly nyugtalanul várja ő, hogy nálad lehessen.“

Mezrurnak ezen megszólítására Semsz el Nihár földre borula, hogy a' Chalyf' parancsa iránt való engedelmisségét kinyilatkoztassa. Midőn ismét fölkele, ezt mondá neki: „kérlek, mondd meg az igazhitűek' uralkodójának, hogy mindig dicsőségemnek fogom tartani ő fölsége' parancsait teljesíteni, hogy az ő rabnője iparkodni fog őt minden illető tisztelettel fogadni.“

Egyszer'smind parancsolá biztos rabnőjének, hogy a' palotát az ezen szolgálatra rendelt fekete rabnők által a' Chalyf' elfogadására készíttesse el. Ezután a' heréltek' fejét következő szavakkal bocsátá el: „Tudod, hogy egy kis idő kivántatik arra, míg az ember mindent elkészít. Eszközöld ki tehát, kérlek igen nagyon, hogy magát egy kissé türtőztesse, nehogy ide érkezévével rendetlenségben találjon bennünket.“

Midőn a' heréltek' feje, és kísérői eltávoznak, Semsz el Nihár nagyon szomoruan tért vissza a' terembe, mivel kénytelen volt a' Perzsa herceget előbb elbocsátani, mintsem gondolta. Ismét könnyes szemekkel közelte hozzá; a' mi Ebn Thaher' ijedségét, ki azt rossz előjelenségnek vevé, még inkább nevelte.

„Asszonyom, — szóla hozzá a' herceg,

— látom azt jelenteni jössz, hogy el kell válnunk. Csak roszabbtól ne kelljen félnem, reménylem az ég fog annyi türelmet ajándékozni, a' mennyire szükségem lesz távolléted' elviseléséhez.“ — , Ah édes kedves szívem, édes kedves lelkem, — vága szavába a' feletőbb érzékeny Semsz el Nihár, — beh boldog vagy te, beh boldogtalannak érzem magamat, ha sorsodat gyászos végzetemmel összehasonlítom! Te kétségkívül szenvedni fogsz, ha engem nem látsz; De csak ez lesz minden gyötrelmed, 's vigasztalhatod magadat azon reménységgel, hogy engem ismét meg fogsz láthatni. En ellenben, igaz egek, be kemény kísértetbe fogok tétetni! Nem csak annak tekintetétől fosztatom meg, kit egyedül szeretek, hanem még egy más tárgyét is kell tünnöm, kit előttem gyűlöletessé tettél! Nem fogja-e a' Chalyf' érkezése távozásodat eszembe juttatni? 's hogy' mutathatnám, képeddel foglalatoskodván, e' fejedelemnek azon örömet, mellyet ekkorig, valahányszor látogatásomra jött, szemeimben látott? Lelkem el lesz szórva midőn vele beszélek; 's a' legcsekélyebb kedvezések mind meg annyi gyilkok lesznek, mellyek szívemet szúrdalják. Hogyan fognak még tetszhetni hizelgése, 's enyeltései? Látod herczeg, milly gyötrelmeknek leszek kitéve, mihelyt nem látlak!“ Özönlő könnyei 's sóhajtásai nem hagyák többet szólni. A' Perzsa herczeg felelni akart neki: de nem volt hozzá ereje: ön fájdalma, és az, mellyet szerelmese láttatott vele, meg-némították nyelvét.

Ebn Thaher, ki csak azon tündött, mi-
képen mehessen ki a' palotából, kénytelen
volt mindeniket vigasztalni, türelemre int-
vén. De a' biztos rabnő belépven, félbe sza-
kasztá beszédét: „Asszonyom, — szóla Semsz
el Nihárhoz, — nem lehet időt vesztenünk:
a' heréltek már jönnek, 's tudod, hogy utá-
nok nem sokára a' Chalyf is megérkezik.“ —
„Oh egek be kegyetlen ez elválás!“ — ki-
álta a' kedvenczné. — „Siess, — monda az-
tán a' biztosnénak, — 's vezesd ezeket a'
függő folyosóra, melly egyik felől a' kertbe,
's más felől a' Tigrisre szolgál, 's ha az éj-
jel legsűrűbb sötétét terjeszti ki a' föld fe-
lett, bocsásd ki őket a' hátulsó ajtón, hogy
bátorságban mehessenek haza.

E' szavakkal forrón megülelé a' Perzsa
herczeget, egy szót sem szólhatván neki, 's
olly zavarban mene a' Chalyf' elé, mellyet
könnyen képzelhetni.

Azonban a' biztos rabnő a' herczeget, 's
Ebn Thahert a' folyosóra vezeté, mellyet
Semsz el Nihár neki megjegyzett; itt ma-
gokra hagyá őket, 's rájok zárá az ajtót, 's
eltávozék, bizonyossá tévén előbb őket, hogy
semmitől sem tarthatnak, hogy ő el fog jőni,
's kibocsátja őket, ha ideje lesz“

„De uram, — monda e' helynél Sehe-
razád, — a' nap, mellyet virradni látunk,
hallgatást parancsol.“ Evvel elhallgata: 's a'
következő éjjel így folytatá beszédét:

KÉTSZÁZEGYEDIK ÉJSZAKA.

Uram, midőn Semsz el Nihár' biztos rabnője eltávozott, a' Perzsa herczeg és Ebn Thaher elfeledék ennek biztatását, hogy semmitől se tartsanak. Megvizsgálák az egész folyosót, 's iszonyu rémülés fogá el őket, midőn semmi rést sem lelének; mellyen ki-suhanhatnának, ha talán a' Chalyfnak, vagy valamellyik emberének, eszökbe jutna oda menni.

Egy világos fény, mellyet a' kert felől a' rostély ablakon által megpillantának, arra bírá őket, hogy közelebb lépjenek megszemlélni, honnan jó. Ez száz fehér viasz fáklyától származott, mellyet ugyan annyi fiatal fekete herétek tartának kezökben. Ezen ifjakat száznál több idős herélt követé, mindnyájan a' Chalyf' palotájának nő-őrei közül, szintugy öltözve, 's karddal fegyverkezten, mint azok, kikről már szólottam. Utánok méne a' Chalyf, Mezrúr a' herétek' feje, és Vasszif azoknak második tisztjük között, amaz jobbja, 's ez balja felől lévén.

Semsz el Nihár a' Chalyfot egy fasor' végénél várá, húsz nőtől kísérve, kik mind ritka szépségűek valának, 's nagy gyémánt nyakkötőkkel, 's függőkkel ékesítve, 's egész fejük apró gyémánttal volt elborítva. Énekeltek hangszereik mellett, 's igen szép zengeményt csináltak. Mihelyt megpillantá Semsz el Nihár a' fejedelmet, azonnal elébe méne, 's lábaihoz borula. De midőn ezt tevé, így szóla magában: „Ah Perzsa herczeg, ha bús szemeid tanúi ennek, a' mit most cselekszem.

ítéld meg sorsom' keménységét! Igen is előt-
ted örömet megaláznám így magamat: szívem
nem fogna vele ellenkezni.“

A' Chalyf igen megörült, hogy Semsz
el Nihárt látá; „Kelj föl asszonyom, —
monda neki, — 's jőj közelebb. Magam is ha-
ragszom magamra, hogy illy soká megfosztám
magamat látásodtól.“ E' szavakkal megfogá
kezét, 's untalan lekötelező szavakat szólván
hozzá, oda mene, 's fölüle az ezüst thrónus-
ra, mellyet Semsz el Nihár hozatott számá-
ra. Ő maga egy székre üle elébe, 's a' húsz nő
székeivel egy kört képze körülöttök míg az if-
jú rabszolgák fáklyáikkal egymástól bizonyos
távolságra a' kertben elszéledének, hogy a'
Chalyf az alkony' hűvét annál szabadabban él-
delhesse.

Leülvén a' Chalyf, körültekinte, 's nagy
megelégedéssel látá a' kertet számtalan vilá-
gokkal fényesítve a' fiatal heréltek' fáklyáin
kívül. De észrevevé, hogy a' terem be volt
zárva; csodálkozék rajta, 's kérdezé okát.
Készakarva történt az ő meglepetésére. Mert
alig szólott róla, azonnal egyszerre kinyilá-
nak minden ablakok, 's a' teremtet kívül 's
belül olly fényesen, 's ízletesen látá kivilá-
gítva, a' mint még soha sem látá.

„Kecses Semsz el Nihár, — kiálta e'
látványra, — értelek. Azt akarád értésemre
adni, hogy vannak szintolly szép éjjelek, mint
a' legszebb nappal. E' szerint a' mit most lá-
tok nem tagadhatom “

De térjünk vissza a' Perzsa herczeghez,
és Ebn Thaherhez, kiket a' folyosón hagy-
tunk. Ebn Thaher uem győze cléggé csodál-
ni mindent, a' mi szemei' elébe akadt. „Nem

vagyok már fiatal, — monda, — 's láttam néhány nagy ünnepet életemben, de nem hittem volna, hogy illy bámulandó dolgot is lehesse látni, és a' mi illy nagyságot mutat. Mind az, a' mit előttünk tündérvárakról meséltek, nem hasonlítható azon bámulatos látványhoz, melly itt szemünk előtt fekszik. Melly gazdagság, és egyszersmind melly pompa!“

A' Perzsa herczeg meg sem illetődött mindazon fényes tüneményeken, mellyek Ebn Thahernek olly sok gyönyört okoztak. Neki csak Semsz el Nihárra voltak szemei, 's a' Chalyf jelenléte leirhatlan szomorúságba sülyeszté. „Kedves Ebn Thaherem, — monda, — adná isten, hogy olly könnyü vérem volna, hogy mint te, csak azon mulathatnék, a' minek bámulásomat ingerlenie kell! De ah! én egészen más állapotban vagyok. Mindezen tárgyak csak arra szolgálnak, hogy gyötrelmemet öregbítsék. Lehet-e a' Chalyfot annál látnom, kit szeretek, a' nélkül, hogy kétségbeesésemben meghaljak? Ah hogy illy forró szerelemnek, mint az enyém, illy hatalmas vágytárs által kell megzavartatnia! Oh egek beh különös, és kegyetlen az én végzetem! egy pillantat előtt még a' legboldogabb szerető voltam a' világon, 's most olly csapás által érzem sebhedve szívemet, melly halálomat okozza. Nem állhatok tovább ellent kedves Ebn Thaherem, türelmemnek vége van; fájdalmam erőtt veszen rajtam, 's bátorságom elcsügged.“ Ez utósó szavakat mondván valamit láta történni a' kertben,

melly őt félbeszakasztá, 's figyelmét magára voná.

A' Chalyf egyik közelében lévő nőnek parancsolá, hogy lantjához énekeljen, 's ez elkezdé énekét. A' szavak, mellyeket énekle, nagyon szenvedelmesek valának; 's a' Chalyf azt vélvén, hogy azokat Semsz el Nihár' parancsából éneklé, ki gyakran tett neki e' féle szerelem nyilatkozásokat, azokat a' maga részére magyarázá. De ez most ez egyszer nem vala szándéka Semsz el Nihárnak. Ő azokat kedves Aly Ebn Bekárjára érté, 's azon tárgy' látására, mellynek jelenlétét tovább ki nem állhatá, olly erős fájdalom hatotta meg, hogy ájulásba esett. Hátra dőlt székébe, mellynek nem valának karjai, 's leesett volna, ha néhány hívei hirtelen segédére nem ugrának. Fölemelék, 's a' terembe vivék. Ebn Thaher a' folyosón megijede ezen történetre, 's fejét a' herczeg felé fordítá; de a' helyett, hogy azt a' rostélyhoz támaszkodva látná, hogy mint ő azon keresztül nézzen, legnagyobb bámulására mozdatlanul szemlélé lábainál kiterülve. Erről ösmeré meg a' szerelem' hatalmát, melly a' herczeget Semsz el Nihárhoz vonzá; 's bámulta a' szívrokonság' ezen különös erejét, melly azonban őtet a' helyre nézve, mellyen valának, halálos aggodalomba ejté. Megtette mindazáltal, a' mi hatalmában vala, de minden siker nélkül. Ebn Thaher még ezen zavarban vala, midőn a' folyosó' ajtaja kinyílék, és Semsz el Nihár' biztosnéja lélektele-nül, 's ollyatén személyként, ki nem tudja hol vagyon, lépe be. „Jertek szaporán, — szóla hozzájuk, — hogy kibocsássalak. Itt

minden zavarban van, 's félek, hogy ez utósó napunk.“ — „Igen, de hogyan menjünk el innen?“ felele Ebn Thaher olly hangon, melly egész szomorúságát festé. „Kérlek lépj közelebb, 's lásd melly állapotban van a' Perzsa herczeg.“ A' rabnő őtet ájultan látván, nehogy a' beszéddel időt veszessen, vizért szalada, 's néhány pillantat mulva vissza tért.

Végre magához tére a' Perzsa herczeg, minekutána vizet löcsoltak képére. „Herczeg, — szóla hozzá Ebn Thaher, — veszedelemben forgunk, hogy mindketten elveszünk, ha még tovább is késünk itten; szedd össze tehát magadat, és fussunk el szaporán.“

A' herczeg olly gyenge vala, hogy magától föl sem kelhete. Ebn Thaher, és a' biztosné fölsegélék, megfogák kétfelől hóna alatt, 's egy kis vas ajtóhoz menének így vele, melly a' Tigrisre nyilék. Kimenének egész egy kis csatorna' partjáig, melly a' folyammal össze volt kötve. A' biztosné tapsola kezével, 's azonnal megjelenék egy kis csónak, 's közelítte hozzájuk egyetlen egy evezővel. Aly Ebn Bekár, és társa bele lépének, 's a' biztos rabnő a' csatorna' partján marada.

A' herczeg, mihelyt leüle a' csónakban, kinyujtá egyik kezét a' palota felé, a' másikat szívére tévén, és gyenge szózáttal monda:
„Bucsuzóul kinyujtom gyenge kezemet, 's a' másikkal a' tüzet takargatom, melly szívenben dühösködik.

Vajha e' látogatásom ne lenne utósó nála, 's ez elválásom ne lenne utósó tőle!

Drága kincse lelkennek, vegyed fogadalmamat e' kézből, míg a' másikkal bizonyos-

sá tesznek, hogy szívem mindenha meg fogja örözni a' lángot, mellyre lobbant irántad! . . .“

E' helynél észre vevé Seherazád, hogy már megvirradt. Elhallgata tehát; a' jövő éjjel így szóla tovább:

KÉTSZÁZKETTŐDIK ÉJSZAKA.

„Azonban a' hajós teljes erejéből evezte, és Semsz el Nihár' biztos rabnője a' Perzsa herczeget, és Ebn Thahert a' csatorna' partján mindaddig kíséré, míg a' Tigris folyóba értek. Itt már nem mehetett tovább velök, elbúcsúzóék tőlök, 's vissza fordula.

A' Perzsa herczeg még mindig nagy csüggedésben vala, Ebn Thaher vigasztalá, és bátorítá. „Gondold meg, — szóla hozzá, — hogy ha a' partra érünk is, még jó darab útát kell házamig tennünk; mert nem tartom tanácsosnak, hogy illy későn, 's illy állapotban lakodba vezesselek, melly sokkal meszebb van, mint az enyém; még az is megeshetnék rajtunk, hogy az örök megfognának.“

Végre kiszálltak a' csónakból; de a' herczeg olly erőtlen vala, hogy nem járhatott. E' nagy bajban észébe jutott Ebn Thahernek, hogy egy barátja lakik ott közelében, 's nagy bajjal oda hurczolá a' herczeget. Barátja nagy örömmel fogadá őket; 's leültetvén kérdezé hol járnak illy későn? Ebn Thaher így felele: „Hallottam most estve, hogy egy ember, ki nekem nevezetes summa pénz-

zel tartozik, hosszú útra készül; nem kés-
tem tehát, 's elindultam őtet fölkeresni; út-
közben össze akadtam ezen ifjú úrral, kit itt
látsz, 's a' kinek ezerféle köteleztetésekkel tar-
tozom; Mivel adósomat üsmeri: olly szives
vala, hogy elkísért. Nagy bajunkba került,
míg emberünket észre bírhatók; de végre
még is czélt érénk, 's ez az oka, hogy illy
későn jöttünk el tőle. Vissza jövet néhány
lépésnyire innen ezen úr, ki iránt minden le-
hető tekintettel tartozom, hirtelen rosszúl
leve; azért bátorkodtam ajtódon kopogni.
Hizelkedem magamnak, hogy megteszed ve-
lünk a' szivességet, hogy ez éjszakára szál-
lást adj."

Ebn Thaher' barátja beéré e' regével,
szívesen látá őket, 's a' Perzsa herczegnek
minden segélyt ígért, a' mit csak kívánhat-
na. De Ebn Thaher felele a' herczeg' képé-
ben, 's monda, hogy nyavalyája olly nemü,
hogy csupán nyugalomra van szüksége. A' ba-
rát jól látá, hogy mind a' ketten le akarnak
nyugonni; egy szobába vezeté tehát őket, 's
szabadságot engede nekik, hogy lefekhessenek.

Ha bár alutt is a' Perzsa herczeg, álma
mégis nyugtalan vala, tele szorongató álom-
képekkel, mellyek neki Semsz el Nihárt ájul-
tan mutaták a' Chalyf' lábainál, és szomo-
rúságában megerősíték. Ebn Thaher alig vár-
ván, hogy haza érhessen, mivel nem kétlé,
hogy az övéi otthon miatta halálos aggoda-
lomban lesznek (mert soha sem történt, hogy
házán kívül alutt volna) igen korán fölkele,
's haza mene, minnekutána barátjától elbucsu-

zott volna, ki szinte fölkele virradatkor, hogy imádságát elvégezze.

Végre haza ére a' Perzsa herczeggel, ki nek legelső dolga is az vala, hogy mivel magát ezen útban igen megerőltette, egy szófára ledőle olly fáradtan, mintha hosszú utazást tett volna. Mivel nem bírt haza menni, Ebn Thaher egy szobát készíttetett el számára; 's hogy rajta ne aggódjanak, megizené cselédjeinek a' herczeg' állapotját, 's hollétét. Ezt azonban kéré, csendesedjék le, 's házában mindennel tetszése szerint parancsoljon. „Örömmel elfogadom barátságos ajánlásodat, — felele a' herczeg, — de ne csinálj magadnak alkalmatlanságot, 's kérlek úgy tégy, mintha itt sem volnék. Egy pillantatig sem maradnék itt, ha tudnám, hogy jelenlétem legkisebb terhedre is vagyon.“

Mihelyt Ebn Thahernek egy pillantatnyi ideje jutott magát rendbeszednie, elbeszélé az övéinek mindent, a' mi Semsz el Nihár' palotájában történt, 's beszéde' végén hálát ada istennek, hogy őt illy nagy veszedelemből kiszabadíttá.

A' herczeg előkelőbb házi-cselédei elmeneének Ebn Thaher' házához, hogy parancsolatot vegyenek tőle; nem sokára több barátjai is meglátogatók ottan, kiket betegségéről tudósítottak. A' napnak nagyobb részét mindnyájan nála töltötték; ha beszélgetéseik a' szomorú képzeleteket, mellyek nyavalyáját okozták, el nem enyészthették is, legalább mégis egy kis mulatságot szerzének neki. Alkony felé búcsút akara venni Ebn Thahertől; de ezen hű barát látván erőtlenségét, kény-

szeríté a' jövő napnak elvárására. Hogy valamit tegyen fölvidulására, estve éneki 's húrjátéki zengeményt tartatott neki. De ez csak arra szolgált, hogy a' tegnap estvéli muzsikát emlékébe hozá, 's megújította fájdalmait a' helyett, hogy csillapította volna, úgy, hogy nyavalyája más napra rosszabbúlni látszott.

Most már nem ellenkezik tovább Ebn Thaher a' herczeg' akaratjával, hogy haza térjen. Ő maga gondoskodott oda vitetéséről, 's el is kíséré. Midőn egyedül marada vele szobájában, újrolag elébe terjeszté, melly tanácsos legyen nemes erőltetéssel legyőzni azon szenvedélyt, mellynek sem rá, sem Semsz el Nihárra nézve nem lehet jó vége. „Ah kedves Ebn Thaherem, — kiálta a' herczeg, — beh könnyü neked e' tanácsot adnod; de ugyan nehéz ám nekem azt követnem! elösmerem egész nyomosságát, azonban még-sem használhatom. Megmondtam már, hogy Semsz el Nihárhoz való szerelmemet a' sírba viszem velem.“ Látván Ebn Thaher, hogy semmire sem mehet a' herczeggel, búcsút veve tőle, 's el akart távozni. . . .“

Seherazád látván e' helynél, hogy virrad, elkallgata. Jövő éjjel így folytatá beszédét:

KÉTSZÁZHARMADIK ÉJSZAKA.

A' Perzsa herczeg vissza tartóztatá. „Nemes barátom, — monda neki, — ha azt nyilatkoztatom is ki, hogy nem áll hatalmam-

ban bölcs tanácsodat követni, kérlek ne tulajdonítsd vétkemül, 's azért ne vond el tőlem barátságodat. Nem adhatnád ennek nagyobb bizonyosságát, mint ha szerettem Semsz el Nihárom' sorsáról értesíteni fognál, ha valamit hallandasz felőle. A' bizonytalanság, mellyben iránta vagyok, 's a' halálos aggodalmak, mellyeket ájulása támaszt bennem, tartanak ezen csüggedésben, mellyet szememre vetsz." — „Uram, — felele neki Ebn Thaher, — reménylheted, hogy ájulásának nem volt rossz következése, 's hogy biztosnéja haladék nélkül eljő engem tudósítani, miképen történt minden. 'S mihelyest tudni fogom, nem mulasztom el azonnal veled közölni.“

Ebn Thaher a' herczeget ezen remény-ségben hagyá, 's haza tére lakába, hol Semsz el Nihár' biztosnéját egész nap hasztalanul várá. Sőt a' következő napon sem látá azt. A' herczeg' egészsége iránt való nyugtalan-sága nem engedé, hogy tőle tovább távol legyen. Hozzá mene, hogy türelemre intse. Ágyban lelé, 's sziatolly betegen, mint előbb, körülvéve barátaitól, 's néhány orvosoktól, kik minden mesterségöket megvetették, hogy nyavalyája' okát felfödözzék. Mihelyt Ebn Thahert meglátá, mosolyogva tekinté reá, mind érkezése miatt való örömeben, mind pedig azért is, hogy értésére adja, mennyire csalatkoznak orvosai szemléteikben, kik nyavalyája' okát ki nem találhatják

A' barátok, és orvosok egymásután el-távoznak, 's Ebn Thaher végre maga maradt a' beteggel. Közélté ágyához, 's kérdezé: hogy' van, mióta nem látta. „Azt mondia-

tom, — felele a' herczeg, — hogy szerelmem folyvást erősödik, 's a' bizonytalanság szeretetre méltó Semsz el Nihárom' állapotja iránt bajomat minden pillantattal öregbíti, 's olly állapotba tesz, melly rokonimat, barátimat aggodalomba ejti, 's orvosimat, kik azt meg nem foghatják, megtéveszti. Nem hiheted, — ezt veté hozzá, — mennyire terhemre van ennyi ember' tolakodása, a' kiket pedig becsülettel el nem űzhetek. Te vagy egyedül, kinek társasága enyhét ad: de kényszerítlek, ne titkolj el előttem semmit is. Mi újságot hozsz szerelmesemről? láttad-e biztosnéját? mit mondott neked? "

Ebn Thaher azt felelé, hogy nem látta, 's alig közlé a' herczeggel e' szomorú hírt, midőn ennek szemei könnybe telének, 's következő verseket mondá:

„Elrejtettem a' szerelmet, míg fájt, 's a' legfelsőbb fokra hágott; ekkor, fájdalom, kijelenték könyeim, a' mit eltitkolék.

De midőn ezek titkomat kinyilatkozták, futni akartam: igen is csak a' szaladásban lett volna üdvöm.

Könyeim hirdetik a' szerelmet, melly kínoz: de a' mit magamban rejtek, mégis sokkal több."

Többet nem szólhatott annyira elszorult szíve. „Herczeg, — monda erre Ebn Thaher, — engedd azon megjegyzést tennem, hogy fölöttébb találmányos vagy magad kínzására. Az istenért töröld le könyeidet: valamellyik cseléded be találhat lépni e' pillantásban, 's tudod milly gondosan kell rejtegetned érzelmeidet." De bár mit szólt lé-

gyen is ez értelmes barátja, lehetetlen volt a' herczegnek könyeit tartóztatnia.

„Bölcs Ebn Thaher, — monda, minekutána ismét szólhatott, — nyelvemet ugyan megakadályozhatom, hogy szívem' titkát föl ne fűdözze: de könyeimmel nem bírok akkor, midőn a' legnagyobb okom van Semsz el Nihárért rettegnem. Ha vágyaimnak ezen imá-dandó 's egyetlen tárgya nincs többé a' világon, úgy egy pillantattal sem fogom őtet fölül élni.“ — „Üzd el e' gyászos gondolatot, — felele Ebn Thaher, — Semsz el Nihár még él abban nem kételkedhetel. Ha hírt nem adott magáról, úgy csupán alkalmat nem lelhetett arra; 's reményem ezen nap sem fog eltelni a' nélkül, hogy róla valamit hallanál.“ Még más vigasztaló szavakat is szóla hozzá, 's eltávozék.

Alig ért haza Ebn Thaher, midőn a' kedvenczné' biztosnéja megjelenék. Szomorú képe előtte rossz jelenségnek tetszék. Kérdező asszonyáról. „Szólj előbb magatok felől, — monda a' biztosné, — mert nagy aggságban voltam irántatok, hogy a' Perzsa herczeggel azon állapotjában indultál el.“

Ebn Thaher elmondá a' mit tudni akart, 's midőn elvégezé, megszólala a' rabnő, ezt mondván: „Ha a' Perzsa herczeg szenvedett, 's szenved asszonyomért, ennek szenvedése sem kisebb érte. Minekutána benneteket elhagyálak, — folytatá tovább, — vissza tértem a' terembe, hol Semsz el Nihár még ájultan fekütt, bár mint iparkodtak is segédére kelni. A' Chalyf mellette ült a' legvalóbb fájdalom' minden jeleivel: kérdezé a' nőket, 's

kiváltképen engemet, ha nem tudók-e bajának okát, de mi megőrizők a' titkot. 's más egyebet mondottunk neki mint azt, a' mi előttünk nem vala ösméretlen. Mi azonban mindnyájan sírtunk, hogy őtet olly soká láttuk kínlódni, 's mindent megtettünk, a' mit csak kigondolhatánk, hogy rajta segélhessünk. Meg volt már éjfél, midőn végre magához jöve. A' Chalyf ki elég türelmes vala e pillantatot elvárni, nagy örömet mutatott rajta, 's kérdezé Semsz el Nihárt, mi okozhatta baját. Mihelyt ennek szavát hallá, megerőteltvén magát, fölkele, 's megcsókolván lábait, előbb hogy sem ez megakadályozhatta volna, 's így szóla: „Uram, vádolnom kell az eget, hogy nem adá meg a' kegyelmet fölséged' lábainál meghalhatnom annak kijelentésére, mennyire meg vagyok hatva kegyeidtől.“ — „Elhiszem, hogy szeretsz, — monda a' Chalyf neki, — de parancsolom, hogy irántam való szeretetből gondoskodjál megtartásodról. Ma nyilván valami rendetlenéget követtél el, 's az okozta ezen gyengélkedésedet; vigyázz magadra kérlek, tartóztasd magadat másszor az elféléktől. Örvendek, hogy megint jobb állapotban láthatlak, 's tanácslom, hogy ez éjjel maradj itt, a' helyett hogy szobádba mennél; félek, hogy a' mozgás ártalmadra lehetne.“ E' szavak után parancsolá, hogy egy kis bort hozzanak, melyet erősítőül beadott neki. Erre búcsut vévén tőle vissza tére palotájába.

Mihelyt a' Chalyf eltávozott, inte asszonyom, és én oda menék hozzá. Nyugtalanul tudakozá benneteket. Bizonyossá tevém, hogy

már régóta nem vagytok a' palotában. 's e' részről megnyugtatóm. Óvakodtam a' Perzsa herczeg' ájulásáról valamit szólani előtte, félvén, hogy megint azon állapotba döntöm, mellyből fáradozásaink olly sok bajjal vonták ki. Megelégedtem avval, hogy előtte a' herczeg által mondott verseket ismétlém; mellyre egy Léhaszuluzsák nevű rabnőt szólíta magához, 's parancsolá neki, hogy vele a' következő dalt énekelje:

„A' milly igazán élek, az életnek töled elválva semmi ingere sincs előttem. Ah miért nem szabad tudnom, millyen a' te állapotod, tőlem távollétedben.

Méltó tisztem az, hogy vért sirjak, mivel nélküled kell lennem, ha te könyeket hullattál, hogy nélkülem kelle lenned.“

Gondoskodásom sikeretlen vala, a' mint mindjárt hallani fogod. ,Herczeg, — kiálta most, — lemondok mostantól fogva, minden gyönyörüségről, a' míg látásodtól megleszek fosztva. Ha jól ösmértem szívedet, példádat követem ebben. Te nem szünöl meg könyeket hullatni, míg ismét megtalálasz; 's illő, hogy én is sirjak és szomorkodjam, míg ohajtásaimnak vissza ajándékoztatandol.

E' szavakkal, mellyeket szenvedelmének egész hevével monda ki, újra ájultan dőle karjaimba. . . .“

E' helynél látá Seherazád, hogy virrad, 's megszünék beszélni. A' jövő éjjel következőleg folytatá:

KÉTSZÁZNEGYEDIK ÉJSZAKA.

Semsz el Nihár' biztosnéja tovább is beszélé Ebn Thahernek, a' mi asszonyával első ájulása óta történt:

„Mi, társnéim, és én, megint sokáig vesződtünk, hogy őt magához hozhassuk. Midőn végre fölcsozódték, ezt mondtam neki: „Asszonyom eltökéltted-e, hogy magadat megöld, 's veled mi is mindnyájan meghaljunk? Esedezem előtted a' Perzsa herczeg' nevében, kinek kedvéért óhajtanod kell az életet, gondoskodjál megtartatásod felől. Az istenért hagyj magadat megindíttatni, 's cselekedd azt, a' mivel magadnak, a' herczeg szerelmének, 's hozzád való hűségünknek tartozol.“ — „Nagyon köszönöm, — felele ő, — gondosságodat, buzgóságodat, 's jó tanácsodat: de ah használhat-e az nekem? Nem kecsegtethetjük magunkat semmi reménnyel, 's csak a' sirban kell várunk szenvedéseink' végét.“

Egyik társnéim Fululmaghur nevű elakará vonni e' szomorú gondolatoktól, 's lantjához következő dalt éneklé:

„Azt mondák nekem: „talán a' türelem szerezhed neked megnyugovást.“ Pedig hogyan lehetséges a' türelem, ha tőle el vagyok válva.

Mindig szorosabbra szorúl a' szövetség közte, és közötttem, mióta minden reményem elenyészett, midőn őt utószor csókolám meg.“

De Semsz el Nihár parancsolá, hogy hallgasson, 's minden többiekkel együtt ki-menjen. Egyedül magamat foga nála az éjjel.

Milly éjszaka volt az egek! könyekben, és sohajtásokban tölté azt; és szüntelen a Perzsa herczeg' nevét emlegeté, panaszkodott végzete ellen, melly őt a' Chalyfnak szánta, kit nem szerethet, 's nem annak, kit holtáig fogna szeretni.

Jövő reggel a' teremből, hol nem vala meg egész alkalmassága, szobájába vittem. Alig ért oda, 's azonnal az udvar' minden orvosai a' Chalyf' parancsából látogatására jöttek; 's a' fejdelem maga sem sokáig maradt el. A' gyógyszereknek, mellyeket az orvosok Semsz el Nihárnak rendeltek, annál kevesebb sikerök lett, mivel betegségének okát nem tudák; 's az erőltetés, mellyet neki a' Chalyf' jelenléte okozott, még inkább öregbíté azt. Ez éjjel azonban mégis nyugodott egy kicsint; 's mihelyt fölébredt megparancsolá, hogy hozzád jöjek, 's a' Perzsa herczegről tudakozódjam.“

„Értesítettelek már ennek állapotjáról, — monda neki Ebn Thaher; — azért eredj vissza asszonyodhoz, 's tedd bizonyossá, hogy a' Perzsa herczeg szint olly óhajtvá vár róla tudósítást, mint ő erről. Intsed mindenek fölött, hogy magát mérsékelje, 's győzze meg, hogy a' Chalyf' jelenlétében egy szót is ki ne szalasszon, melly bennünket vele együtt veszedelembe dönthetne.“ — „A' mi engem illet, — felele a' biztosné, — én mindent rettegek szenvedelmétől. Szabadságot vettem magamnak neki megmondani, mint vélekedem e' felől; 's meg vagyok győződve, nem veszi balúl, ha kedvedért még egyszer szólok vele róla.“

Ebn Thahernek, ki csak most jött volt a' Perzsa herczegtől, nem vala alkalmas oda tüstént vissza menni, mivel szorgos dolgai valának, mellyek reá haza tértevel vára-koztak; csak estvefelé mehe- te oda.

A' herczeg egyedül vala, 's nem volt jobban, mint reggel. „Ebn Thaher, — ki-álta elébe, midőn jöni látá, — kétségkivül sok barátid vagynak, de ezek bizony-nyal nem ösmérik úgy becsedet, a' mint velem megös-mértetted, buzgóságod, szorgalmad, és fárad-ságod által, mellyeket nem kímélsz valami- kor szolgálatodra van szükségem. Meg va- gyok szégyenülve azok miatt, a' miket értem olly nagy magad megtagadásával téssz, 's nem tudom, miképen háláljam meg neked.“ — „Herczeg, — felele Ebn Thaher, — kér- lek ne szóljunk többé róla; kész vagyok nem csak egyik szememet oda adni, hogy a' tied közül egyiket megtartsam, hanem életemet is éltedért fölál- dozni. De erről most nincsen szó. Azt jelenteni jöttem, hogy Semsz el Nihár biztosa- néját hozzám küldé, hogy rólad hírt vigyen, 's róla hozzon. Elgondolhatod, hogy semmit sem mondtam neki egyebet, mint a' mi asszonya iránt való szerelmed' nagyságát, 's azon állhatatosságot, mellyel őt szereted, bizonyíthatja.“ Ebn Thaher erre pontos, és környülményes tudósítást tőn előt- te mind azokról, miket a' biztos rabnő be- szélt neki. A' herczeg őtet a' félelem', fél- tékenység', szerelem', és szánakozás' mind azon egymást váltó indulataival hallgatta, mellyeket beszéde támasztott benne; minden környü- lálás felett mellyet érte, azon szo-

morító, vagy vigasztaló elmélkedésekre fakadván, mellyekre csak egy olly szenvedelmes szerető, mint ő, képes lehet.

Beszélgetésük késő éjszakáig tartá, úgy hogy a' Perzsa herczeg kényszeríté Ebn Thahert a' nála maradásra.

Más nap reggel, midőn ezen hű barát haza mene, egy asszonyt láta feléje jőni, kit Semsz el Nihár' biztosnéjának üsmére meg. Midőn hozzá ére, ezt mondá neki: „Köszöntet asszonyom, és kéret, hogy ezen levelet add által a' Perzsa herczegnek.“ A' hű Ebn Thaher vévé a' levelet, 's vissza tére a' herczeghez, a' biztos rahnővel együtt“

Seherazád e' helynél elhallgata, mivel látá, hogy virrad. Jövő éjjel folytatá beszédét, így szólván az Indiai szultánhoz:

KÉTSZÁZÖTÖDIK ÉJSZAKA.

„Uram, a' mint Ebn Thaher, Semsz el Nihár' biztosnéjával a' Perzsa herczeg' házába lépe, kéré őt, hogy egy pillantatig maradna az előszobában, 's várakoznék reá. Mihelyt őt a' herczeg megpillantá, nyugtalanul kérdezé, hogy mi újságot hoz. „A' legjobbat, mellyet hallhatsz, — felele neki Ebn Thaher, — szintolly forrón szeretettel, mint szeretsz. Semsz el Nihár' biztosnéja előszobádban vagyon; levelet hozott neked asszonyától, 's csupán parancsodat várja a' beövetelre.“ — „Ereszd be tüstént!“ Kialta a' herczeg elragadtatva. 'S ezt mondván föl-üle ágyában, hogy őt elfogadja.

Mivel a' herczeg' emberei, mihelyt Ebn Thahert jöni láták, a' szobából kimenének, hogy őt urokkal egyedül hagyják, maga méne Ebn Thaher az ajtót kinyitni, 's a' biztosnét bebocsátá. A' herczeg megösméré, 's igen nyájasan fogadá. „Uram, — monda ez neki, — tudom mind azon gyötrelmeket, mellyeket szenvedtél, a' mióta szerencsém volt a' csónakhoz vezetnem, melly visszajöveteltekre várakozott; de reménylem, hogy e' levél, mellyet hozok, segélui fogja gyógyulásodat.“ E' szavakkal oda nyujtá neki a' levelet. Elvévé, 's össze meg össze csókolván, fölbon-tá, 's következő szavakat olvasá:

**SEMSZ EL NIHÁR' LEVELE ALY EBN
BEKÁR PERZSA HERCZEGHEZ.**

„Ezen levél vivőnéje többet fog rólam neked mondhatni, mint magam; mert én nem ösmérem magamat, mióta téged nem látlak. Jelenlétedtől megfosztva, midőn ezen rosszúl írt sorok által beszélgetek veled, ugyan azon gyönyörrel igyekezem magamat ámitani, mint-ha szerencsém volna veled szólani.

Azt mordják, a' türelem hasznos szer minden szenvedés ellen: az enyéimet még is nem hogy enyhítené, sőt inkább mérgesíti. Noha képed mélyen vagyon vésve szívembe, szemeim még is szüntelen annak élőképét kívánják látni; 's elvesztik minden fényüket, ha attól még sokáig meg kell fosztva lenniök. Szabad-e magamnak hizelkednem, hogy a' tieid szintugy óhajtanak engem látni? Igen is szabad: gyengéd pillantataikkal eléggé érté-

semre adák. Be boldog fogna Semsz el Nihár, 's be boldog fognál herczeg te lenni, ha az én, és te összehangzó vágyainknak felülmúlhatlan akadályok nem állanának útba! ezen akadályok engem annál mélyebben szomorítanak, mivel téged is szomorítanak.

Ezen érzelmek, mellyeket kezem másolgat, 's mellyeket leírhatlan gyönyörrel öntök szavakba, gyakran ismételvén, szívem' legmélyebb fenekéről áradnak, 's azon gyógyíthatlan sebből, mellyet te ejtél rajta; azon sebből, mellyet ezerszer áldok a' halálos fájdalom mellett is, mellyet távolléted okoz. Mindent semminek tartanék, a' mi szerelmünket gátolja, csak azon kegyelem adatnék meg, hogy néha háborítatlanúl láthatnálak: addig csakugyan fognálak bírni; 's többet mit kívánjak még?

Ne véld, hogy szavaim többet mondanak, mint gondolok. Ah bár melly kifejezéseket válasszak is, érzem hogy még többet gondolok, mint mondok. Szemeim, mellyek folyvást virrasztanak, 's szünetnélkül könnyeket hullatnak, míg viszont megláthatnak; megszorodott szívem, melly egyedül téged óhajtoz; a' fohások, mellyek keblemből valahányszor reád gondolok, az az minden pillanatban kiszakadnak; képzeletem, melly nem állít más tárgyat előmbé, szerettem herczegemen kívül; az égre emelt panaszaim, sorsom' keménysége miatt; végre búm, nyugtalanságom, gyötrelmeim mellyek soha sem szűnnek, a' mióta tekintetedet elvesztettem: mind ezek kezesei annak, a' mit írok.

Nem vagyok-e felettébb boldogtalan, szerelemre lévén születve, remény nélkül, hogy szeretőm' birtokának örülhessek? Ezen vigasztalatlan gondolat úgy lesujt, hogy meg fognék halni, ha nem tudnám, hogy szeretsz. De illy édes vigasztalás eloszlatja kétségbeesésemet, 's az élethez lánczol. Irjad tehát, hogy mindenha szeretsz; leveledet legdrágább kincs gyanánt fogom örözni; ezerszer elolvasom napjában; szenvedéseimet kevesebb békétlenséggel fogom viselni. Ohajtom, hogy az ég szűnjék meg reám haragunni, 's engedjen alkalmat lelnünk, hogy tartalék nélkül mondhassuk, hogy egymást szeretjük, 's hogy soha sem szűnünk meg egymást szeretni. — Élj boldogúl; köszöntöm Ebn Thahert, ki nek mindketten olly sokkal tartozunk.“

KÉTSZÁZHATODIK ÉJSZAKA.

A' Perzsa herczeg nem elégedék meg avval, hogy ezen levelet egyszer elolvasá; úgy tetszett neki, mintha kevés figyelemmel olvasta volna. Újra halkabban olvasá; olvasás közben majd keservesen sohajtozott, majd könyeket hullatott; majd pedig öröm' vagy szerelemelragadtatásra fakadt, a' mint az által, a' mit olvasott, gerjesztetett. Szóval, nem győzött szemeivel azon szerette kéz' vonásain nyargalódnai: 's készülöben volt azt harmadszor is elolvasni, midőn Ebn Thaher elébe terjeszté, hogy a' biztosnénak nem lehet időt vesztenie, azért is a' válaszról kell gondolkodnia.

„Ah, — kiálta a' herczeg, — hogyan feleljek illy elragadó levélre? melly szavakkal fejezzem ki magamat e' zavarban, mellyben vagyok? Lelkem ezer kínos gondolatoktól vívatik, 's érzelmeim a' melly pillantásban támadtak, elenyésznek, hogy újaknak adjanak helyet. Míg még testem lelkem' illetődéseitől reng, hogy' tarthatom akkor a' papirost, hogy' vezethetem a' tollat, hogy bütöket rajzoljak? “

Ezt mondván kiveve egy mellette lévő szekrényből papirost, egy metszett tollat, és tintatartót “

Seherazád észrevevé e' helynél, hogy megvirradt, 's félbeszakasztá beszédét. A' következő éjjel folytatván azt, így szóla Sachriárhoz :

KÉTSZÁZHETEDIK ÉJSZAKA.

„A' Perzsa herczeg minekelőtte elkezdene írni, Semsz el Nihár' levelét Ebn Thahernek adá azon kérelemmel, hogy azt nyiltan tartsa elébe, hogy az irásközben bele tekinthessen, 's jobban láthassa mit kelljen reá felelnie.

Elkezde most írni; de könyei, mellyek a' papirosra hullának, többször kényszeríték megállapodni, hogy azoknak szabad özönlést engedjen.

Végre elvégzé a' levelet, 's oda adá Ebn Thahernek, ezt mondván: „Olvasd el kér-

lek, 's lásd ha lelkem' háborodása megengedte-e, hogy illendő választ adjak.“

Ebn Thaher vevé azt, 's olvasá, a' mint következik:

A' PERZSA HERCZEG' VÁLASZA SEMSZ EL NIHÁRHOZ.

„Halálos búa voltam merülve, midőn leveledet hozák. De mihelyt megláttam, ki mondhatatlan öröm ragadott meg; 's a' szép kezedtől képzett vonások' látására szemeim újabb, és élénkebb fényt nyerének, mint a' mellyet akkor vesztek el, midőn a' tieid, vágytársam' lábainál, olly hirtelen bezáródtak. Ezen örömmre ragadó levél' szavai mind megannyi fénylő sugarak, mellyek elszéleszték a' homályt, melly lelkemet éjbe borítá. Azt hirdetik mennyit szenvedsz, hozzám való szerelmedből; 's egyszer'smind azt mondják, hogy te is tudod mit szenvedek érted, 's vigasztalnak ez által bánatomban. Egy felül könnyözönt hullattatnak velem, 's más felül olly tüzet szítanak szívemben, melly neki jól esik, 's meggátol, hogy fájdalmamban lelkemet ki adjam. Kegyetlen elválásunk óta egy pillanatnyi nyugalom sem volt. Csupán leveled hozott kínomra egy kis enyhületet. Egészen annak vétele pillantatáig komor hallgatásban veszteglettem: ez adta vissza nyelvemet. Mély bánatba voltam temetve: ez olly örömmel élesztett föl, melly azonnal kitündöklék szemeimből, 's arczomon. De meglepetésem egy olly kegymutatás által, mellyet még meg nem érdemlettem, olly nagy vala, hogy nem

tudtam mivel kezdjem érte való hálám' kife-
 lentését. Végre, minekutána azt, mint ke-
 gyednek drága zálogát, össze csókolgattam vol-
 na, elolvastam, 's újra elolvastam, 's bol-
 dogságom' nagyságában egészen elkábultam.
 Bizonyságot kívánsz arról, hogy mindenha
 foglak szeretni. Ah, ha nem szeretnék is olly
 teljesen, a' mint szeretlek. illy sok bizonyí-
 tások után, mellyeket ritka szerelmedről ad-
 tál; még sem állhatnám meg, hogy ne imád-
 jalak. Igen is szeretlek kedves drága lelkem,
 's dicsőségemnek fogom tartani éltém' fogy-
 táig égnem azon tűzben, mellyet szívemben
 gyújtottál. Soha sem fogom panaszlani azon
 forró lángot, mellyel attól emésztetni érzem
 magamat; 's bár mi sajnósak legyenek is a'
 szenvedések, mellyeket nekem távolléted
 okoz, még is állhatatosau fogom azokat vi-
 selni azon reményben, hogy egykor viszont
 megláthatlak. Adná isten, hogy az még ma
 történnék, 's ezen levelem' küldése helyett
 szabad volna magamnak menni, 's bizonyossá
 tennem a' felől, hogy meghalok érted való
 szerelmemben. Kőnyeim gátolnak többet mon-
 danom. Éljen boldogul! "

Ebn Thaher nem olvashatá ez utósó so-
 rokat a' nélkül, hogy maga is sírjon. Vissza
 adá a' Perzsa herczegnek a' levelet, 's bizo-
 nyossá tevé, hogy semmit sem tud rajta iga-
 zítani. A' herczeg összehajtá, 's hepecsétel-
 vén, monda Semsz el Nihár' biztosnéjának,
 ki egy kissé távol állott: „Kérlek, jer kö-
 zelebb: itt van válaszom kedves szerettem
 asszonyod' levelére. Kérlek add kezéhez, 's
 köszöntsed tőlem.“

A' rabnő fogá a' levelet, 's eltávozék Ebn Thaherrel“

E' szavaknál látá az Indiai szultánné, hogy virrad, 's elhallgata. 'S következő éjjel így folytatá beszédét;

KÉTSZÁZNYOLCZADIK ÉJSZAKA.

„Minekutána egy darabig ment volna Ebn Thaher a' biztos rabnővel, elhagyá őt, 's haza tére, hol mély gondolatokba süllyedt a' titkos szerelmi történeten, mellybe szerencsétlenségre magát keveredve látá. Meggondolá, hogy a' Perzsa herczeg, és Semsz el Nihár, bár mennyire kellett volna is iparkodniok egyetértésük' elrejtésén, magokat sokkal kevesebb mérsékkel viselék, hogy sem az sokáig titokban fogott volna maradhatni. Ebből mindazon következéseket voná, mellyeket egy józan eszű embernek következtetnie kellett.

„Ha Semsz el Nihár, — monda magában, — közrendü asszony volna, örömet megtennék mindent, hogy szeretőjével boldoggá tegyem: de ő a' Chalyf' kedvencznéje, és senki sem bátorkodhatik büntetlenül annak tetszeni, kit ő szeret. Haragja tüstént Semsz el Nihárra fog esni; ez a' 'herczeg' életébe fog kerülni, 's engemet is elnyel az ő szerencsétlensége. Pedig nekem becsületem', háznépem', és vagyonomról kell gondoskodnom; azért is, mivel még tehetem, még kell magamat szabadítanom e' nagy veszedelemtől.“

Egész napon ezen gondolatokkal tündökött. Más nap reggel elmene a' Perzsa her-

czeghez olly szándékkal, hogy még egy utósó próbát tegyen, hogy szenvedelme' meggyőzésére birhassa. Ujra elébe terjeszté, a' mit már olly sokszor sikeretlenül cselekedék, hogy sokkal jobban tenne, ha minden erejét összedné Semsz el Nihárhoz való hajlandósága' elfojtására, mint hogy magát attól el hagyja ragadtatni; hogy e' hajlandóság annál veszedelmesebb, mennél hatalmasabb vágytársa. „Egy szóval uram, — ezt veté hozzá, — ha tanácsomat akarod követni, csak arról gondolkodjál, hogy szerelmedet meggyőzd. Különben magadat Semsz el Nihárral együtt el fogod veszteni, kinek életének drágábbnak kell lenni előtted, a' magadénál. E' tanácsot mint barátod adom, 's egykor meg fogod köszönni.“

A herczeg Ebn Thahert elég nyugtalanúl hallgatá. Mégis ki hagyá beszélni; de akkor megszólalván ezt mondá neki: „Hiszed-e igazán Ebn Thaher, hogy megszünhetem Semsz el Nihárt szeretni, ki engem olly forrón szeret? Ó' nem retteg éltét veszedelmezni érettem: 's te azt kívánod, hogy én a' magaméról gondoskodjam. Nem, bár mi veszedelem találjon is, végső leheletemig fogom őt szeretni.“

Ebn Thaher megbántatván a' herczeg' makacssága által boszúsan hagyá el őt, hazamene, 's folytató tegnap elmélkedéseit, komolyan fontolgtatván mire tökélje magát. E' közben egy drágakőáros, egyik legbiztosabb barátjai közül, látogatására mene. Ezen drágakőáros észrevevé, hogy Semsz el Nihár' biztosnéja gyakrabban jár Ebn Thaherhez, mint különben szokott, és hogy Ebn Thaher

majd mindig a' Perzsa herczegnél van, kinek betegségét egész világ tudta, noha okát senki sem üsméré: mind ez gyanut támaszta benne. Mivel most Ebn Thahert így gondolatokba merülve találá, elképzélé, hogy valami fontos dolog foglalatoskodtatja; 's megerősöd-
vén véleményében, kérdezé, mit keres nála Semsz el Nihár' biztos rabnője? Ebn Thaher megütköztvén e' kérdésen, ki akará kerülni, 's azt mondá, hogy valami csekélység miatt jár hozzá „Nem beszélsz velem őszintén, — felele a' drágakőáros, — 's épen tetteté-
seddel győzzs meg a' felől, hogy azon cse-
kélység sokkal fontosabb, mint először hittem.“

Látván Ebn Thaher, hogy biztosá így sürgeti, e' vallomást tevé neki: „Igaz, hogy ezen dolog a' legnagyobb fontosságu. Szándékoztam azt titokban tartani; de mivel tudom, melly részt veszsz mindenben, a' mi engem illet, inkább felfödözöm előtted, mintsem olyat higy, a' mi nem igaz. Nem ajánlom a' hallgatást; meg fogod érteni magából a' dologból, milly szükséges legyen azt titokban tartani.“

Ezen bévezetés után elbeszélé neki a' Perzsa herczeg', és Semsz el Nihár' szerelmök' történetét. „Tudod, — ezt veté hozzá, — melly tekintetben vagyok az udvarnál, 's a' városban a' legnagyobb uraknál, 's a' legfőbb asszonyoknál. Melly gyalázat lenne reám nézve, ha ezen vakmerő szerelem-történet felfödöztetnék! De mit mondok? Nem lennék e' elveszve minden enyéimmal együtt? Ez az, a' mi engem olly gondokba

ejt: de már eltökéltem magamat. — Nekem is tartoznak, 's én is tartozom: tüstént elmegyek, hogy hitelezőimet kielégítsem, 's adósságaimat beszédjem; 's mihelyt minden vagyonomat bátorságba teszem, Balsorába vonulok, 's mindaddig ott maradok, míg a' vész, mellyet előre látok, elmulik; Semsz el Nihár, 's a' Perzsa herczeg iránt való barátságomból szivesen sajnálom, ha valami gonosz talál velök történni; kérem istent, látassa velök által a' veszedelmet, mellyre magokat kiteszik, 's vegye őket ótalmába: de ha úgy akarja balsorsok, hogy szerelmök a' Chalyfnak híréül essék, legalább én ment leszek haragjától; mert nem tartom őket olly gonoszoknak, hogy engem is szerencsétlenségükbe keverjenek. A' legnagyobb hálátlanság volna tőlök, ha ez történnék; rossz jutalma lenne szolgálataimnak, mellyeket nekik tettem, 's jó tanácsaimnak, mellyeket kivált a' Perzsa herczegnek adtam. Ez még megmenthetné magát, 's szerelmesét is, az örvényből, ha akarná. Csak Bagdádot kellene elhagynia, ugy mint én, 's a' távollét lassanként elfelejtetné vele szenvedelmét, melly ellenben mindaddig nevedni fog, míg abban megátalkodik, hogy e' városban maradjon.

A' drágakőáros a' legnagyobb bámulással hallgatá Ebn Thaher' tudósítását. „A' mit beszélsz, — monda erre, — olly igen fontos, hogy meg nem foghatom, miképen adhatták magokat oda Semsz el Nihár, és a' Perzsa herczeg, illy heves szerelemnek. Bár mi hajlandóság vonzza is őket egymáshoz, mégis a' helyett hogy ennek puhán engedjenek, ellene kellett volna állniok, 's eszük-

nek jobb hasznát venniök. Hogyan ámíthaták magokat egyéértésök' veszedelmes követke- zései felől? Beh sajnálatra méltó elvakulá- sok! Én is mint te előre látom annak min- den következéseit. De te okos, és előlátó em- ber vagy, 's javalom szándékodat. Csupán ez által kerülheted ki a' szomorú történeteket, mellyektől félhetnél."

Ezen beszélgetés után fölkele a' drága- kőáros, és bucsút veve Ebn Thahertől...."

„Uram, — monda e' helynél Seherazád, — a' virradó nap akadályoz, hogy fölségedet tovább mulassam.“ Evvel elhallgata, 's a' jövő éjjel következőleg folytatá történetét:

KÉTSZÁZKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

„Minekelőtte a' drágakőáros eltávozott volna, nem mulasztá el Ebn Thaher ötet barátságokra kérni, hogysenkienek se szóljon mindazok felől, mellyeket vele közöltt. „Légy egészen nyugott irántam, — felele a' drágakőáros, — éltem' veszedelmével is meg- őrzöm titkodat.“

Két nap mulva ezen beszélgetés után a' drágakőáros Ebn Thaher' boltja előtt mene el; 's azt becsukva látván nem kételkedék, hogy szándékát, mellyről vele szólott, tel- jesítette. Hogy bizonyos legyen benne, kér- deze egy szomszédot, nem tudja-e, miért nincs nyitva a' bolt. A' szomszéd azt felelé, hogy nem tud egyebet, mint hogy Ebn Tha- her útra indult. A' drágakőáros nem akart többet tudni, azonnal a' Perzsa herczeg juta eszébe.

„Boldogtalan herczeg, — monda magában, — melly fájdalmat fog neked ez újság okozni! Minő közbenjárás által fogod Semsz el Nihárral való összeköttetésedet fentarthatni? Sajnálalak, 's én fogom ezen félenk biztosod' veszteségét kipótolni.“

Dolga, melly miatt kiindult, nem vala igen fontos; elhalasztá tehát, 's noha a' Perzsa herczeget egyébként nem üsméré, csak hogy némelly drágaságokat adott el neki, még is hozzá mene. Egyik cselédéhez fordulván, kéré; jelentse be uránál, mivel valami igen fontos tárgyban akar vele szólni.

Az inas ném sokára vissza jöve, a' drágakőárost a' herczeg' szobájába vezeté, ki a' szofán félig ledölvé fekütt, fejét egy vánkosra támasztván. Emlékeztvén, hogy valahol látta, fölkele elfogadására, és üdvözlé, 's minekutána megkínálta volna, hogy üljön le, kérdezé, lehet-e valamiben szolgálatjára, vagy talán valami újságot hozott neki, melly őtet érdekli.

„Herczeg, — felele neki a' drágakőáros, — noha nincs szerencsém tőled közelebbről üsmértetni, még is azon kívánság, hogy szolgálatodra való készségemet kimutassam, olly bátorrá tett, hogy hozzád jövék, egy újságot közölnöm veled, melly téged illet; reménylem meg fogod bocsátani vakmerőségemet jó szándékomért.“

Ezen bevezetés után a' drágakőáros a' dologra tért, 's így szóla: „Herczeg! van szerencsém jelenteni, hogy természetünk' megegyezése, 's némelly közös dolgaink engemet Ebn Thaherrel szoros barátságba kötöttek. Tudom, hogy őt üsméred 's hogy ő mind

eddig minden tehetsége szerint iparkodott neked szolgálni; ezt magától értettem, mert soha sem volt tiltakozásom. Most éppen boltja előtt menék el, 's igen csodálkoztam, hogy azt becsukva látám. Egyik szomszédjához fordulék, 's kérdezém annak okát; 's ez azt felelé, hogy Ebn Thaher már két nap előtt búcsut veve tőle, 's többi szomszédjaitól, 's Balsorában ajánlá nekik szolgálatait, hová a' mint monda bizonyos igen fontos dolog végett utazott. E' felelettel nem érhetém be, 's iránta való részvételem arra határozott, hogy ide jőjek, 's téged kérdjelek, nem tudsz-e valamit közelebbről illy hirtelen elutazása felől.“

E' beszédre mellyet a' drágakőáros azért fordított így, hogy könnyebben czélt érjen, a' herczeg elváltozék színében, 's a' drágakőárosra olly arcczal nézett, melly eléggé értésére adá, mennyire megszorodott ez újságon.

„Váratlanul lepett meg a' mit mondasz, — felele neki; — nem érhetett volna nagyobb szerencsétlenség. Igen is, — kiálta könyező szemekkel, — végem van, ha igaz, a' mit szólsz! Ebn Thaher, ki egész vigasztalásom volt, kire építém minden reményeimet, elhagy! illy kemény csapás után nem is gondolhatok tovább az életre.“

A' drágakőáros eleget hallott, hogy a' herczeg' forró szenvedelméről, mellyet Ebn Thaher említett előtte, meggyőződjk. „A' csupa barátság, — monda magában, — nem ezen nyelven szól; csak a' szerelem képes illy érzelmeket gerjeszteni.“

A' herczeg néhány pillantatig a' legszo-

morúbb gondolatokba merült. Végre fölemelé fejét, 's monda egyik cselédének: „Eredj Ebn Thaher' házához, tudakozódjál cselédeinél, valósággal Balsorába utazott-e. Szaladj, 's jőj szaporán a' válaszszal.“

Az inas' visszajöveteléig a' drágakőáros a' herczegnek közönös dolgokról kezdé beszélgetni; de ez nem ügyele reá; halálos nyugtalanság' zsákmánya leve. Majd nem hitte, hogy Ebn Thaher elutazott volna; majd nem is kételkedék benne, ha azon előterjesztésekre gondola, mellyeket ezen biztos utósó látogatásakor tett neki, 's azon neheztelésére, mellyel elhagyá.

Végre vissza jöve a' herczeg' inasa, 's jelenté, hogy Ebn Thaher' egyik cselédével szólott, ki őt bizonyossá tette, hogy nincs Bagdádban, hanem már két nap előtt Balsorába utazott. „Midőn Ebn Thaher' házából ki jöttem, — monda az inas, — egy csinos rabnő jöve felém, 's kérdezvén, nincs-e szerencsém szolgálatodban lenni, azt mondá, hogy veled akar szólni, 's kért, hogy hozzam el magammal. Az előszobában van, 's úgy vélem, hogy valami főrendü személytől hozott neked levelet.“

A' herczeg azonnal parancsolá, hogy bocsássák be; nem kétlé, hogy Semsz el Nihár' biztos rabnője lesz; 's valóban az vala. A' drágakőáros is megösméré, mivel néhányszor látta Ebn Thahernél, 's ez megmondá neki, hogy kicsoda. Nem jöhetett volna alkalmasabb időben, hogy a' herczeg' kétségbeesését meggátolja. Üdvözlé őket“

„De uram, — monda e' helynél Sehe-

razád, — látom, hogy nappal van.“ Elhallgata, 's következő éjjel így folytató tovább:

KÉTSZÁZTIZEDIK ÉJSZAKA.

„A' Perzsa herczeg viszonozá Semsz el Nihár' biztosnéja udvözlésit. A' drágakőáros, beléptekor azonnal fölkele, hogy félre menjen, hogy ezek ketten tartózkodás nélkül beszélgethessenek. Minekutána egy ideig beszélgett volna a' herczeggel, búcsut veve, 's kimene. Ez egyszerre egészen megváltozott: szemei ragyogóbbak, 's arcza vidámabb volt, mint előbb, mellyből a' drágakőáros megösméré, hogy a' jó rabnő neki kedvező hírt hozott szerelméről.

A' drágakőáros ismét leülvén a' herczegnél, monda neki mosolygva: „A' mint látom herczeg fontos dolgod van a' Chalyf' palotájában.“

A' Perzsa herczeg igen elbámulván, 's megháborodván e' megszólításra, felele a' drágakőárosnak: „Miből gondolod, hogy fontos dolgom van a' Chalyf' palotájában?“ — „Ezen rabnőről gondolom, ki most ment ki.“ — „'S mit gondolsz, kié ezen rabnő?“ Kérdé tovább a' herczeg. — „Semsz el Niharé, a' Chalyf' kedvencznéjeé, — felele a' drágakőáros. — Ösmerem e' rabnőt, — folytató tovább, — sőt asszonyát is, ki néhányszor azon tisztességet tevé, hogy meglátogatott, 's drágaságokat vásárlott tőlem. Többet is tudok; azt hogy Semsz el Nihárnak semmi titka sincs ezen rabnő előtt, kit néhány nap óta, a' mint látszik, igen bátortalanul látok az

útczán jőni 's menni. Képzelem, hogy aszszonyának valami fontos dolgát érdekli.“

A' drágakőárosnak ezen szavai igen megzavarák a' Perzsa herczeget. „Nem fogna így szólni hozzám, — monda magában, — ha nem gyanakodnék, vagy inkább ha nem tudná titkomat.“ Hallgata néhány pillantatig habozván, miképen viselje magát. Végre megszólamlék ezt mondván a' drágakőárosnak: „Oly dolgokat beszélsz, mellyekből azt kell vélnem, hogy még többet tudsz, mint mondasz. Nagyon fontos nyugalmamra nézve teljes világosságban lennem irántad: kényszerítlek azért, hogy ne tartózkodjál.“

A' drágakőáros, ki nem kívánt egyebet, pontos tudósítást tett előtte Ebn Thaherrel volt beszélgetéséről. Ez által tudtára adá, hogy értesítve van Semsz el Nihárral való viszonyáról; 's nem feledé el megmondani, hogy Ebn Thaher azon veszedelemtől féltében, mellyben mint biztos lebegett, tükélé el magát Balsorába vonulni, és ott maradni míg a' tőle rettegett zivatar el oszlandik. „'S ezt teljesíté is, — ezt veté hozzá a' drágkőáros, — csodálkozom, hogy elhatározhatá magát téged olly állapotodban, mint előttem leirá, elhagyni. A' mi engem illet, megvalom herczeg, meghatott a' rajtad való szánakozás. Azért jövök, hogy szolgálataimat ajánljam; 's ha méltóztatol azokat elfogadni, kötelezem magamat, hogy szintolly hűséget mutatok, mint Ebn Thaher. Azonfölül több állhatatosságot ígérek: kész vagyok érted becsületemet, 's életemet is füláldozni; 's hogy ne kételkedjél őszinteségemben, esküszöm vallásunk' legfőbb szentségeire, hogy titkodat sér-

tetlenül meg fogom örözni. Légy tehát meggyőződve herczeg, hogy bennem fültalárod a' barátot, kit elvesztettél."

E' beszéd megnyugtató a' herczeget, 's vigasztalá Ebn Thaher' eltávozásán. „Nagyon örvendek, — monda a' drágakőárosnak, — hogy általad kipótoltatik veszteségem. Nem bírom eléggé kifejezni háladatosságomat. — Ah, — ezt veté hozzá, következő verseket mondván :

„Ah, ha azt állítanám is, hogy ez elválást békével szenvedem, könnyeim, 's fohászaim meghazudtolnának.

Most már valóban nem tudom, könnyeim, mellyek szünet nélkül folynak kedvesem' távolléte, vagy barátom' elválása miatt özönlenek-e?

Szemem folyvást könnyben lábog, a' távol kedvesért, 's az elvált barátért. —

Kérem istent, jutalmazza meg nemes lelkedet, 's örömmel fogadom barátságos ajánlásodat. Hihetnéd-e hogy Semsz el Nihár' biztosnéja épen rólad beszélt velem? Azt állítja, hogy te tanácsoltad Ebn Thahernek, hogy Bagdádból eltávozzék. Ezek voltak utolsó szavai elmenetelekor, 's erősen meggyőződve látszott lenni felőle. De méltatlanságot tesznek veled, 's a' szerint a' mit nekem mondottál nem kétlem, hogy csalatkozik "

„Herczeg, — felele neki a' drágakőáros, — szerencsém volt hű jelentést tenni előtted Ebn Thaherrel volt beszélgetésemről. Való midőn azt nyilatkoztatá, hogy Balsorába akar elvonulni, nem gáncsoltam szándékát, hanem okos, és előlátó embernek neveztem: de ez ne tartóztasson attól, hogy bizodalma-

dat nekem ajándékozd; ajánlom magamat, hogy minden kigondolható buzgósággal foglak szolgálni. 'S ha bár nem használnád is, ez nem fog engem tartóztatni titkodnak olly szentül megőrzésétől, a' mint magamat hitfel köteleztem." — „Mondottam már, — telele a' herczeg, — hogy nem hiszek a' biztosné' szavainak. Buzgósága támasztá benne ez alaptalan gyanút; bocsáss meg neki, mint én megbocsátok."

Folytaták még egy ideig beszélgetéseiket, 's a' legalkalmasabb módokról tanakodtak, mellyek által a' herczegnek Semsz el Nihárral összeköttetését fentartani lehessen. Megegyezének abban, hogy mindeneknek előtte a' biztosnét köll felvilágosítani, ki olly méltatlan gyanút táplál a' drágakőáros iránt. A' herczeg vállalá magára, hogy ő az első találkozáskor kiveszi tévedéséből, 's kérni fogja, hogy a' drágakőároshoz folyamodjék, hogy ha neki levelet, vagy egyéb izenetet hoz asszonyától. Mert tanácsosnak vélik, hogy az ne járjon olly gyakran a' herczeghez, mivel az által alkalmat szolgáltathatna annak felfödözésére, a' mit olly üdvös vala eltitkolni.

Végre fölkele a' drágakőáros; 's újlag kérvén a' Perzsa herczeget, hogy egész bizodalmit neki ajándékozza, eltávozik"

Seherazád szultánné megállapodék e' helynél, mivel virradni kezdett. Következő éjjel folytatván beszédét így szóla az Indiai szultánhoz:

23204-1955

720265

II

74
120

49

720265

L. 1908

Hilber Fridom

L. 1908 jan 77 in

Kilber Kaidom

211

40

40.15

40
200

8100

85.

α

720265

